VIEŠOJI ĮSTAIGA RIETAVO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS

VEIKLOS ATASKAITA
UŽ 2019 METUS

Rietavas
2020-07-21

TURINYS

1. BENDRA INFORMACIJA APIE CENTRĄ 4
2. CENTRO DALININKAI IR KIEKVIENO JŲ ĮNAŠŲ VERTĖ FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE. DALININKŲ KAPITALO DYDIS FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE 6
3. CENTRO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITA. TRUMPA PASIEKTŲ REZULTATŲ ANALIZĖ IR PALYGINIMAS SU PRAĖJUSIAIS METAIS 6
3.1 Centro veiklos apžvalga 6
3.2 Centro pasiektų rezultatų analizė 9
4. CENTRO GAUTOS LĖŠOS IR JŲ ŠALTINIAI PER FINANSINIUS METUS IR ŠIŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMAS PAGAL EKONOMINĖS KLASIFIKACIJOS STRAIPSNIUS 28
5. INFORMACIJA APIE CENTRO ILGALAIKĮ TURTĄ PER FINANSINIUS METUS 29
6. CENTRO SĄNAUDOS PER FINANSINIUS METUS, IŠ JŲ IŠLAIDOS DARBO UŽMOKESČIUI 30
6.1 Centro darbuotojų skaičius finansinių metų pradžioje ir pabaigoje 30
6.2 Informacija apie viešosios įstaigos vadovą 30
7. CENTRO IŠLAIDOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ KIEKVIENO NARIO DARBO UŽMOKESČIUI IR KITOMS ĮSTAIGOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ NARIŲ IŠMOKOMS 30
8. VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS IŠLAIDOS IŠMOKOMS SU VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS DALININKAIS SUSIJUSIEMS ASMENIMS, NURODYTIEMS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO DALYJE 30
9. TRUMPA SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO SITUACIJOS RIETAVO SAVIVALDYBĖJE APŽVALGA.. 31
9.1. Geografinė ir demografinė situacija 31
9.2. Ekonominės situacijos analizė 35

DIREKTORIAUS ŽODIS

Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras per 2019 m. tęsė pradėtus projektus, veiklas iš ankstesnių metų, ieškojo naujų finansavimo šaltinių, kad galėtų atpiginti paslaugas tikslinei grupei ir galėtu siekti užsibrėžtų tikslų.

Kasmet vis daugėja naujų iššūkių aplink mus. Kaip mes galime užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę, kai mažiau žmonių rems senėjančią visuomenę? Kaip galime gaminti ateities maistą tvaraus ciklo požiūriu? Kaip pasaulyje augantys miestai gali suderinti savo ekosistemą o kur esame mes maži regionai? O kur naujoji pasaulinė konkurencijos aplinka, kuri reikalauja naudoti veiksmingesnius inovacijų metodus, kad išsaugotų jų konkurencingumą. O ką parodė COVID 19, kai reikia žaibiškai reaguoti, tradicinėms sistemoms per trumpą laiką persiorientuoti į internetinę erdvę, bet regis jau keli metai jau girdėjome ir testavomės dirbti mobiliai ir nuotoliniu būdu, bet nemanėme, kad taps norma.

Informacija ir žinios taip pat turi būti greitos ir efektyvios paverstos naujovėmis. Kadangi mūsų pramonė tampa labiau priklausoma nuo žinių, pasikeičia inovacijų logika. Verslininkų ir idėjų generatorių, kūrėjų vaidmuo yra labai svarbus, kad dirbantys kartu galėtų išspręsti problemas o iššūkiai gali virsti galimybėmis. Daugelis iš jų yra pasauliniai reikalai. Šiems iššūkiams reikalingi tvarūs sprendimai ir daugiausiai dėmesio turi būti skirta atviroms inovacijoms. Prieiga prie žinių ir komandų turi tapti pagrindine verslininko galimybe ir konkurencinėmis priemonėmis.

Rietavas taip pat jos dalis nors mes save vadiname mažu regionu, nors žiūrint ir tolinant gaublį Rietavo visai nebesimato taip pat kaip ir Lietuvos ir nereiškia, kad mūsų nėra ir mūsų neliečia pasaulinės problemos ar neįdomios mums ateinančios tendencijos.

Kad Rietavas gebėtų iššūkius paversti galimybėmis. Nemenka užduotis mums visiems, o galimybių tikrai turime, tik reikia informacijos, žinių ir geros komandos sudarytos iš vietinių, nacionalinių ir tarptautinių ekspertų Tam, kad atrastume tinkamus modelius, technologijas.

Centras kasmet kelia drąsius tikslus ir uždavinius, inicijuoja ir dalyvauja mokslinių tyrimų projektuose, bendradarbiaujant su vietiniais, nacionaliniais ir tarptautiniais partneriais, šiomis sritimis: EdTech (mokymosi technologojos), maisto, aplinkosaugos, verslumo stiprinimo, dizaino mąstymo, profesinio mokymo tarptautinimo, maisto inovacijos, trumposios maisto grandinės, žalioji logistika, socialinis verslumas, lygios galimybės, horizontalumas ir pan.

Rietavo TVIC vykdoma veikla, įgyvendinami projektai užtikrina darbuotojų turinčių patirtį ir žinias išlaikymą, kurie gali užtikrinti nuolatinę nenutrūkstamą informacijos, konsultacijų, mokymų, bendradarbiavimo galimybes tikslinei grupei čia ir dabar, gauti atsakymus, turėti šiuolaikišką erdvę rinktis ir diskutuoti.

Esu dėkinga Centro komandai už atsakingumą ir atsidavimą vykdomoms užduotims atlikti.

Padirbėjome kaip liaudis sako „iš peties“ buvome susitelkę, siekėme profesionalumo, turėjome aistros ir entuziazmo ir visa tai darėme atsižvelgdami į kliento poreikius, žinodami ir suprasdami, kad tai ką darome prisideda prie regiono, Rietavo savivaldybės vertės kūrimo. Nors ir maža įstaiga savo darbuotojų apimtimi, bet jaučiamės svariai prisidedantys prie Rietavo savivaldybės gerovės indekso, kad mes atnešam naujas galimybes žmonėms, įstaigoms, organizacijoms, verslui, turizmui.

Tai ketiname tęsti savo veikloje ir ateinančiais metais.

Direktorė
Laima Dockevičienė

1. BENDRA INFORMACIJA APIE CENTRĄ

Viešoji įstaiga Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo. Centro dalininkai įgyvendina savininko teises ir pareigas:

1. Rietavo savivaldybė, įmonės kodas 188747184, buveinė Laisvės a. 3, Rietavas (Centro steigėja ir dalininkė);
2. Lietuvos darbdavių konfederacija, įmonės kodas 124911322, buveinė Algirdo g. 31, Vilnius (Centro dalininkė);
3. Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmai, įmonės kodas 110067596, buveinė Vilniaus g. 88, Šiauliai (Centro dalininkas).

Centras yra įsteigtas 2002-12-12, kaip ne pelno organizacija, pavadinimu Rietavo verslo informacijos centras. Įmonės kodas – 171675271, registracijos vieta Oginskių g. 8, LT-90311 Rietavas, **nuo 2013-10-25 buveinės adresas Parko g. 5, LT-90311 Rietavas.**

2017 m. birželio 19 d. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro visuotiniame dalininkų susirinkime buvo patvirtinta **nauja Centro įstatų redakcija**.

2019 metais Centras savo veiklą vykdė Rietavo savivaldybei priklausančiose patalpose Parko g. 5, kurių bendras plotas – 233,41 kv. m.

VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras yra LR Viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka įsteigtas pelno nesiekiantis viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinis tikslas – **tenkinti viešuosius interesus ir vykdyti veiklą, kuri padėtų verslo subjektams įeiti į rinką ir joje įsitvirtinti**.

Savo veikloje Centras vadovaujasi teisės aktais:

- Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymu; Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu; LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 1998 m. lapkričio 24 d. Nr. VIII-935, nauja redakcija 2017-01-12 Nr. 192; Lietuvos turizmo plėtros 2014-2020 metų programa, patvirtinta LR Vyriausybės nutarimu Nr. 238, 2104-03-12 d. ir redakcijos 2016-11-30 d. nutarimu Nr. 1206; Įstaigos įstatais, kurie atnaujinti ir patvirtinti 2015-09-10 dalininkų susirinkimo protokolu Nr. 2; Rietavo verslo informacijos centro 2014-2016 m veiklos strategija, patvirtinta dalininkų susirinkime 2014 -04-28 d. protokolu Nr.2; Ir kitais teisės aktais

Per vykdomas veiklas Centras ženkliai prisidėjo prie:

- Rietavo savivaldybės vizijos iki 2025 m. ir lydinčių dviejų dimensijų: 2 dimensija – palanki ekonominė terpė, gyvybingi verslai; 3 dimensija – kompetentingi žmonės ir tvari bendruomenė;
- Rietavo savivaldybės strateginio plėtros plano 2017 - 2020 m. 2 ir 3 prioritetų strateginių tikslų, uždavinių ir priemonių pasiekimų.
- ES Baltijos jūros regiono strategijos, patvirtintos ES Europos Vadovų Taryboje, Briuselyje, 2009-10-29/30 įgyvendinimo.

Centro misija – būti patikimu pagalbininku ir partneriu Rietavo savivaldybės teritorijoje veiklą vykdantiems bei besikuriantiems verslininkams, teikti jiems konsultacinę, mokymų bei techninę / institucinę pagalbą, prisidėti skatinant užsienio ir vietos investicijas Rietavo savivaldybėje.

Centro vizija - profesionalus, kompetentingas ir patikimas verslo partneris Rietavo krašte svariai prisidedantis prie regiono socialinės ekonominės plėtros ir aktyviai dalyvaujantis vietos, regioniniuose, nacionaliniuose bei užsienio renginiuose, kur pristato ir atstovauja Rietavo verslininkų pasiekimams ir poreikiams.

Centro strateginiai tikslai ir uždaviniai:

Nr. 1 TIKSLAS. Sustiprinti smulkaus ir vidutinio verslo konkurencingumą ir veiklos internacionalizaciją:

- 1.1. Formuoti regioninių turizmo ir rekreacijos produktų kompleksą;
- 1.2. Skatinti investicijas į vietines ūkio šakas;
- 1.3. Skatinti vietos įmonių eksportą;
- 1.4. Skatinti naujų technologijų ir mokslo pasiekimų bei naujovių diegimą versle.

Nr. 2 TIKSLAS. Pagerinti bendradarbiavimą tarp verslo ir mokslo institucijų:

- 2.1. Skatinti studijų turinio pritaikymą vietos ekonomikos poreikiams;
- 2.2. Sudaryti sąlygas verslo įmonėms rasti reikalingus specialistus;
- 2.3. Skatinti mokslinės veiklos rezultatų panaudojimą vietos įmonėse.

Nr. 3 TIKSLAS. Suformuoti verslumo kultūrą:

- 3.1. Diegti atsakingo verslo principus;
- 3.2. Skatinti ir ugdyti gyventojų verslumą;
- 3.3. Skatinti verslininkus vienijančių organizacijų veiklos plėtrą.

Nr. 4 TIKSLAS. Padidinti savivaldybės žinomumą šalyje ir užsienyje:

- 4.1. Formuoti savivaldybės įvaizdį šalyje ir užsienyje
- 4.2. Užtikrinti lengvą kokybiškos informacijos prieinamumą
- 4.3. Vykdyti savivaldybės turizmo produktų rinkodarą

Šios veiklos tikslai Centrui buvo patvirtinti 2015 m. rugsėjo 10 d. VšĮ Rietavo verslo informacijos centro neeiliniame visuotiname dalininkų susirinkime.

2017 m. birželio 19 d. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro visuotiniame dalininkų susirinkime buvo patvirtinta **nauja Centro įstatų redakcija**.

Pagrindinis Įstaigos veiklos tikslas – skatinti verslo kūrimąsi ir efektyvų augimą, didinti turizmo srautus ir sektoriaus apimtis Rietavo savivaldybės teritorijoje (toliau - Savivaldybė), atsižvelgiant į Savivaldybės turizmo ir verslo srities plėtros prioritetus:

- teikiant verslo ir turizmo informavimo, konsultavimo, techninės pagalbos ir tinklaveikos paslaugas ketinantiems pradėti verslą ir jau veikiantiems smulkaus ir vidutinio verslo subjektams;
- renkant aktualią informaciją ir teikiant rekomendacijas Savivaldybei dėl verslo aplinkos ir sąlygų gerinimo, perspektyvių turizmo objektų vystymo;
- skatinant naujų verslų, turizmo objektų ir darbo vietų kūrimą Savivaldybės teritorijoje;
- didinant verslo subjektų konkurencingumą ir gebėjimus diegiant inovacijas mokymais ir metodinėmis priemonėmis;
- didinant Savivaldybės žinomumą, išryškinant Savivaldybės konkurencinius pranašumus šalyje ir užsienyje, vykdant rinkodaros ir komunikacijos veiklas prigimtinių tikslų įgyvendinimui.

Įstaigos veiklos uždaviniai:

- rinkti, kaupti, parengti ir teikti informaciją apie turizmo paslaugas, lankomus objektus ir vietoves;
- siekti didinti turizmo objektų aktualumą, lankomumą ir žinomumą, išnaudojant elektronines rinkodaros priemones;
- rengti turizmo maršrutus, projektus;
- rengti, leisti, platinti informacinius ir kartografinius leidinius, pristatančius Savivaldybės turizmo paslauga, objektus ir vietoves, tvarkyti ir teikti turizmo paslaugų ir išteklių duomenis;
- organizuoti ir vykdyti prekybą informaciniais-reklaminiais leidiniais, suvenyrais ir meno dirbiniais;
- administruoti įstaigos interneto svetainę, nuolat atnaujinant turizmo ir verslo informaciją;
- kaupti, atnaujinti ir skleisti informaciją apie verslo sąlygas Savivaldybėje ir Lietuvoje, propaguoti pažangias ekonomines idėjas visuomenėje;
- teikti informacijos, konsultacijų ir mokymo paslaugas ir praktinę pagalbą ketinantiems pradėti verslą ir įsteigtiems smulkaus ir vidutinio verslo subjektams: naujai įsteigtiems verslo subjektams padėti plėtoti veiklą ir prisitaikyti prie kintančių rinkos sąlygų, didinti konkurencingumą ir veiklos veiksmingumą taip pat skatinti verslo subjektus užmegzti tarptautinius bendradarbiavimo kontaktus su kitų šalių verslininkais;
- tarpininkauti pritraukiant Lietuvos ir tarptautinių organizacijų, įmonių, fizinių asmenų, fondų ir programų lėšas;
- padėti užmegzti kontaktus tarp potencialių verslo partnerių, konsultuoti ir rengti verslo plėtros ir investicinius projektus;
- skatinti naujų technologijų ir mokslo naujovių diegimą versle;
- atlikti turizmo ir verslo rinkų analizes;
- rengti ir dalyvauti įvairiuose projektuose, pritraukiant lėšas į Savivaldybę;
- teikti statistinę informaciją, pasiūlymus dėl turizmo ir verslo plėtojimo Savivaldybei ir Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos;
- bendradarbiauti su kitomis paslaugų verslui tinklo įstaigomis, paramą teikiančiomis institucijomis Lietuvoje ir užsienyje;
- dalyvauti Lietuvos, užsienio šalių ir tarptautinių organizacijų paramos SVV programose ir projektuose;
- rengti verslininkų kvalifikacijos kėlimo kursus ir seminarus;
- auginant verslo etiką ir kultūrą, ugdant ir auginant svetingumo kokybę.

Centro pagrindinė veikla pagal EVRK : 702200 Konsultacinė verslo ir kito valdymo veikla; 85.6 Švietimui būdingų paslaugų veikla.

2. CENTRO DALININKAI IR KIEKVIENO JŲ ĮNAŠŲ VERTĖ FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE. DALININKŲ KAPITALO DYDIS FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE

Per 2019 m. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro (toliau – RTVIC) dalininkai nepakito.

1 lentelė. Dalininkų kapitalo pokytis 2019 metais

Dalininko pavadinimas	*Dalininko įnašo dalis (proc.) 2019.01.01*	*Įnašo vertė, EUR 2019.01.01*	*Dalininko įnašo dalis (%) 2019.12.31*	*Įnašo vertė, EUR 2019.12.31*
Rietavo savivaldybė	98,76	19908,48	98,76	19908,48
Lietuvos darbdavių konfederacija	0,0014	0,29	0,0014	0,29
Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmai	1,24	250,00	1,24	250,00
IŠ VISO:	100	20158,77	100	20158,77

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Dalininkų atstovai 2019 metų pabaigai:

1. Rietavo savivaldybės vardu - Antanas Černeckis, Rietavo savivaldybės meras;
2. Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos vardu - Danukas Arlauskas, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos generalinis direktorius;
3. Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų vardu - Alfredas Jonuška, generalinis direktorius.

Visuotiniame dalininkų susirinkime dalininkų balsai, kaip pateiktą Įstaigos įstatuose 16.2. punkte:
Kiekvienas iš dalininkų, jei jų įnašų dydžiai lygūs, turi vieną balsą visuotiniame dalininkų susirinkime. Jei dalininkų įnašų dydžiai skirtingi, tai mažosios vertės dalininko įnašas suteikia dalininkui vieną balsą, o kitų dalininkų balsai apskaičiuojami, jų įnašo vertę dalinant iš mažiausios vertės dalininko įnašo.

3. CENTRO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITA. TRUMPA PASIEKTŲ REZULTATŲ ANALIZĖ IR PALYGINIMAS SU PRAĖJUSIAIS METAIS

3.1 Centro veiklos apžvalga

Viešoji įstaiga Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras (toliau – Centras) 2019 m. dirbo kryptingai, stengdamasi įgyvendinti užsibrėžtus tikslus. Centras siekdamas atpiginti paslaugas tikslinei grupei, dalyvavo projektinėje veikloje (*apie projektus žr. plačiau 2 lentelėje*), teikė atsakymus į verslo ir turizmo paklausimus, konsultavo klientus verslo pradžios ir verslo plėtros klausimais, organizavo mokymus, rengė informacinius renginius, organizavo gerosios praktikos pavyzdžių lankymus regione, šalyje ir užsienyje. Reprezentavo Rietavo savivaldybę, joje esančias lankytinas vietas, verslą teikiančius turizmo paslaugas, gamtos, kultūros objektus, edukacijas, maršrutus, tarpininkavo tarp paslaugų užsakovų ir paslaugų teikėjų, talpindamas informacija apie juos Centro administruojamuose puslapiuose, socialiniuose tinkluose, leisdamas leidinius, žemėlapius, organizuodamas ir dalyvaudamas parodose, mugėse (*plačiau žr. 5 lentelėje pagrindinių RTVIC kiekybinių rodiklių palyginimas per 2017-2019 m.*).

Per 2019 metus Centro suorganizuoti 53, prisidėta ir dalyvauta prie 47 renginių, per kuriuos buvo skatinamas kūrybiškumas, pristatomos pasaulinės tendencijos, suteikiant platesnį veiklos kontekstą – integruojant Rietavą į Baltijos jūros makro regiono erdvę. Dėka įgyvendinamų 8 bendradarbiavimo per sieną projektų (žr. 2 lentelę), Rietave yra diegiamos ir išbandomos naujos **technologijos ir mokslo naujovės,** per bendradarbiavimą su mokslo įstaigomis, inovacijas diegiančiomis įmonėmis, taip prisidedama prie verslumo skatinimo ir palankios aplinkos verslui vystytis kūrimo. Centras savo veikla nuolat įrodo, kad mažos savivaldybės gali būti įdomios partnerės ir yra kviečiamos dalyvauti ne tik tarptautiniuose konsorciumuose, rengiant projektų paraiškas ir įgyvendinant projektus, bet ir formuoti platformas sisteminiams pokyčiams inicijuoti. Rezultatas – augantis individualią veiklą vykdančių asmenų skaičius per 2019 m. – 866 įregistruoti ūkio subjektai – 10 vnt. ir 856 asmenys vykdė komercinę veiklą (žr. detaliau 12 lentelę. Rietavo sav. įregistruoti ūkio subjektai ir asmenys besiverčiantys komercine veikla per 2017 – 2019 m.). Kaip ir ankstesniais metais, taip ir šiemet skyrėme dideli dėmesį vietos produktų gamintojams ir jų produktų ir paslaugų vystymo skatinimui, ko pasekoje vis dažniau įsikuria verslai kaime.

Visi Centro įgyvendinami tarptautiniai projektai įtraukia Rietavą į Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendintojų gretas ir dirbant tarptautiniame konsorciume, įsitraukiama į pažangių, naujoviškų sprendimų

ieškojimą siekiant patrauklios verslo aplinkos Rietave ir taip prisidedant prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų pasiekimo.

Kasmet, Centro atstovai dalyvauja ES BJRS (Baltijos jūros regiono strategijos) kasmetiniame forume, 2019 metais birželį dalyvauta 10-tajame forume Gdanske - atstovaujamas Rietavas, mezgami kontaktai. Centras dalyvauja dviejose Baltijos jūros regiono strategijos pavyzdinėse iniciatyvose ir besiformuojančiose platformose:

1. Politinės srities „Švietimas" kuruojamoje pavyzdinėje iniciatyvoje (angl. *flagship initiative*) „Baltijos mokymo programa" (angl. *Baltic Training Programme*);
2. Politinės srities „Švietimas" kuruojamoje besivystančioje pavyzdinėje iniciatyvoje „Baltijos jūros regiono išmanus gyvenimas" (angl. *BSR SMART LIFE*).

Dėka Centro tinklaveikos per paskutinius du metus ypač išaugo Centro ir viso Rietavo savivaldybės žinomumas Lietuvoje ir Europoje:

- **Centras yra** Winnet Europe tinklo narys, Lietuvos verslo konsultantų tinklo narys. Vietos veiklos grupės „Rietavo iniciatyvos" narys, Lietuvos verslo informacijos centrų asociacijos narys, Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijos narys;
- Centras yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmais (2016-05-30 Nr. C16-03), Klaipėdos universito sociainių mokslų fakultetu (2017-07-04);
- pasirašyti tarptautiniai bendradarbiavimo laiškai tarp viešosios įstaigos Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro ir 1) Loland Falster profesinio mokymo centro (Danija); 2) NetPort mokslo parko (Švedija); 3) Absalon universitetinės kolegijos (Danija) ketinimo bendradarbiauti laiškai, vystant Rietave regioninį inovacijų centrą;
- tęsiamas bendradarbiavimas su Baltijos jūros festivalio Karlshamne maisto muge Smakfesten - Rietavo maisto gamintojai, šefai, vietos produktų gamintojai kviečiami dalyvauti mugėje. Centras jau bendradarbiauja nuo 2014 m.;
- inicijuota Rietavo ir Karlshamno savivaldybių partnerystė. Per 2019 m. vyko du Rirtavo ir Karlshamno merų, tarybų vadovų ir atstovų, administracijos darbuotojų susitikimai. Rugsėjo mėn. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis. Šis bendradrbiavimas – ilgalaikio, jau nuo 2011 m., Rietavo TVC ir NetPort mokslo parko iš Karlshamno bendradarbiavimo ir nuoseklių strategiškų veiksmų rezultatas;
- Centro direktorė yra patvirtinta ir dalyvauja: Rietavo savivaldybės smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo fondo taryboje ir Plungės technologijų ir verslo mokyklos tarybos nare;
- Rietavo savivaldybės strateginio plano 2021-2027 metams įtraukti du Centro darbuotojai (Centro direktorė ir specialistas turizmui);
- Centras aktyviai prisidėjo su pasiūlymais prie Telšių regiono specializacijų rengimo.

Be vystomų naujovių, užsimezgančių kontaktų ir ilgalaikių partneryščių, viena iš tiesioginių naudų Rietavo verslui ir regionui– daugėjant tarptautinių renginių Rietave yra perkamos vietos gamintojų produktai, paslaugos renginių dalyvių aptarnavimui. Organizuojami pažintiniai maršrutai po Rietavo kraštą, kas skatina prekybos, renginių organizavimo, maitinimo įstaigų, apgyvendinimo veiklos sričių augimą.

Dėka tarptautinių projektų, Centras, pasitelkęs aukšto lygio, profesionalius tarptautinius ir nacionalinius ekspertus, lektorius tokius kaip Itziar Pobes Gamarra (Barselona), SHIBUI PARTNERS (Lietuva), Jenny Bergman bei Josefine Olsson (Švedija), Ugnių Savicką (Lietuva) ir kt.suteikė tikslinei grupei profesionalias paslaugas – mokymus bei konsultacijas.

- Jenny Bergman, verslumo skatinimo ekspertė iš Švedijos. Jenny Bergman - antropologijos mokslų bakalaurė ir tvarios strateginės lyderystės magistrė. Ji dirba verslumo ugdymo srityje Švedijos vyriausybės organizacijoje Almi. Ji taip pa yra įmonės MaydayMonday įkūrėja ir bendrasavininkė, yra sukūrusi populiarų verslumo ugdymo kursą "Ideinstitutet" ir veda paskaitas apie verslumą ir bendradarbiavimą.
- Josefine Olsson, projektų vadovė agentūroje „Paraply Production" pietų Švedijoje, rengiant ir organizuojant įvairius užsiėmimus, festivalius, taip pat yra viešųjų ryšių ir komunikacijos ekspertė ir kituose projektuose. Viena iš „MaydayMonday" įmonės įkūrėjų ir kartu su Jenny prisideda prie jaunimo verslumo iniciatyvos „Idéinstitutet".
- Itziar Pobes Gamarra, paslaugų ir produktų dizaino ekspertė iš Barselonos, organizacijos " We Question Our Project" įkūrėja. Per paskutinius keletą metų ji dėstė paslaugų dizainą, bendrakūrystę ir paslaugų prototipavimą eilėje Europos dizaino mokyklų ir universitetų. Taip pat ji dirba su organizacijomis iš įvairių sektorių, kaip maisto, sveikatos, sporto, svetingumo, švietimo, socialinių

paslaugų, transporto ir kitų, padedant jiems kurti ir vystyti naujas paslaugas. http://wequestionourproject.com

- Ugnius Savickas, vadybos ir valdymo konsultantas bei dėstytojas, įmonių mokymosi programų vadovas. Per paskutinius penkiolika metų, turėdamas konsultavimo ir projektų valdymo bei darbo ISM patirties, jis padeda organizacijoms išvystyti strategijas, pergalvojant jų konkurencinius pranašumus, atpažįstant vertės pasiūlymus, įvardijant mokymosi poreikius, įgyvendinant mokymus ir švietėjiškus renginius. Ugnius dirba įvairiais formatais - nuo pranešimo konferencijoje iki eksperimentinės iššūkių programos kliento komandoms moderavimo.
- Shibui Partners yra žmogiškųjų išteklių mokymų profesionalai, kuriantys vertę organizacijoms ir vadovams daugiau kaip 7 metus.

Todėl jauni verslai tampa drąsesni ir labiau savimi pasitikintys, geba save prezentuoti, kaip pav. Jusių ekologinio ūkio restoranas „Pasaulio pakrašty“, miško poilsiavietė „Miško rojus“. Pastarieji sugebėjo savarankiškai išsipirkti plotą ir sudalyvauti tarptautinėje turizmo parodoje ADVENTUR 2020, dėka savininkės Ingos Jocės, kaip dizainerės išmanymo įsirengdami unikalų stendą, kuris sulaukė milžiniško dėmesio.

Nemažai jauno verslo atstovų aktyviai dalyvavo ir prezentavo Retavo sav. dalyvaudami tokiuose renginiuose ir parodose, kaip maisto hakatonas “Sveikesnė Planeta” Krinova inkubatoriuje ir mokslo parke Švedijoje; Baigiamoji projekto BBVET konferencija Rostoke, Vokietijoje; Tarptautinis festivalis Gdynės dizaino dienos "Design Talks Business" (Dizainas kalbasi su verslu) Gdynėje, Lenkijoje; FilmNet konferencija ir tarptautinis filmų festivalis Fish Rostoke, Vokietijoje; ES Baltijos jūros regiono strategijos 10-tasis forumas Gdanske, Lenkijoje; Stažuotė Elbinge, Lenkijoje, susipažįstant su kultūros centro ir kino teatro darbu; dalyvavimas UBC (Baltijos miestų sąjunga) metiniame forume Kaune, kartu pateikiant pranešimą apie Rietavo Horizontalaus planavimo patirtį ir "Įsijunk" koncepciją seminare "Piliečių dalyvavimo miesto valdyme vertė"; Baigiamoji projekto SB FICA konferencija aptariant tolesnį bendradarbiavimą bei dalyvavimas food jam renginyje; tarptautinis kūrybinių industrijų forumas „Dizain Plus“ Ščecine Lenkijoje.

Per 2019 metus Centras nuosekliai dirbo skatinant turizmo paslaugų teikėjus - inicijavo praktinius seminarus, pažintines išvykas, diskusijas, skirtus turizmo paslaugų vystymui, jų metu susipažinta su pasaulio, Europos turizmo tendencijomis, išryškinta Rietavo turizmo paslaugų specifika, suburtas turizmo paslaugų teikėjų tinklas, vystomi turizmo paslaugų prototipai.

Pažintinio turizmo prasme Rietavą atranda vis daugiau lankytojų. Nes Rietavas gausus gamtos, istorijos, kultūros ir tradicijomis. Čia gyvena kūrybingi ir mylintys savo kraštą žmonės, tai matosi iš socialinių tinklų kiek daug geros kokybės nuotraukų įvairiais metų ir paros laikais ir tai kuria pridėtinę vertę vietovėje. Atsiranda drąsių ir patrauklių pasiūlymų keliautojams. Mes turime būti išradingesni, nes mes neturime vandens telkinių, bet turime nemažą nepanaudotą potencialą. Be dviejų Rietavo svarbiausių temų – Oginskių palikimas ir Lopaičių-Tverų kultūrinis-gamtinis ansamblis, atsiranda ir vystosi nauji traukos objektai – namų restoranas „Pasaulio pakrašty“, uogų ūkis A'vietinė, Giliogirio dvaras, Miško poilsiavietė „Miško rojus“. Centro iniciatyva šie objektai buriasi į neformalų klasterį ir pradeda bendradarbiauti formuojant ir teikiant turizmo paslaugas. Toliau vystomas ir plėtojamas maršrutas „Pieno kelias“.

Dalykinio turizmo požiūriu Centras ir toliau inicijuoja tarptautinius ir nacionalinius renginius, kuriuose dalyvaudami svečiai iš kitų šalių ir kitų Lietuvos savivaldybių susipažįsta su Rietavu. Svečių aptarnavimui Centras perka arba tarpininkauja perkant Rietavo gamintojų ir paslaugų teikėjų produktus ir paslaugas.

Prie Rietavo žinomumo prisideda ir Rietavo įmonės, įstaigos, organizacijos, kurie tiesiogiai bendrauja su klientais, partneriais, užsakovais, tiekėjais ar personalu (kurie neretai būna ir atvažiuojantys), kokia kultūra skleidžiame. Kokia žinia išsineša mūsų aptarnauti klientai.

Centras bendradarbiauja su turizmo srityje veiklą vykdančiais ir ar kuruojančiomis institucijomis, įstaigomis, fiziniais ir juridiniais turizmo verslą vykdančiais asmenimis. Centre yra darbuotojas atsakingas už turizmą, kuris renka informaciją apie vienadienius svečius ir turistus ir tekia informacija kas ketvirtį Statistikos departamentui. Ir nuo visų mūsų atsakingumo ir tikslių duomenų pateikimo tuo geresnis įvaizdis nacionaliniu mastu Rietavas atrodo.

Per 2019 m. pagausėjo naujų Centro klientų, pirmą kartą užsukusių ir džiugu, kad klientai džiaugiasi mūsų personalo teikiamomis kokybiškomis paslaugomis. Klientai išsako susižavėjimą ir atnaujintą konferencijų sale, kurioje baldai ir įranga yra modernūs ir ergonomiški. Rietavo svečiai džiaugiasi 2019 m. rugpjūčio mėn. pastatytų kavos ir užkandžių aparatu, per VVG Rietavo iniciatyvos vykdomą projektą „Veik Rietave“, kur yra galimybė įsigyti magnetuką Surink Lietuvą. ėl šio aparato Centras gali lanksčiau prisitaikyti prie turistų poreikių. Sumažėjo nusiskundimų.

Dalyvauta turizmą skatinančiuose renginiuose, mokymuose, parodose, Metturgis/ Mykolinėse, tarptautinėje turizmą skatinančioje parodoje ADVENTUR, Berlyno Žalioji savaitė, Maisto festivalyje Karlshamne.

3.2 Centro pasiektų rezultatų analizė

Per 2019 m. Centras dalyvavo ir administravo 10 projektų, tame tarpe 8 projektai su biudžetu, 2 be biudžeto (***detaliau žr. 2 lentelę.*** *RTVIC dalyvavimas projektuose per 2019 m.).* **Pritraukta lėšų Centro veiklos plėtojimui 282 255,19 eurų (*plačiau žr. 5 lentelę Pagrindinių RTVIC kiekybinių rodiklių palyginimas per 2017 – 2019 m.*).**

Centras atsakė į 10740 paklausimus 6019 vnt, 7730 asmeniui tame tarpe verslo, kitiems asmenims besidomintiems verslu – 3009 asmenys ir turistai, svečiai - 4721 asmenys. Suteikė konsultacijų iš viso – 127 asmenims, jiems skirtos 708 valandos (tame tarpe verslo pradžiai – 71 asmuo (470 val.) ir 56 asmuo (238 val.) verslo plėtros klausimais. Suorganizuota mokymų 30 vnt., 192 val., kuriuose dalyvavo 441 dalyvis, tame tarpe 10 mokymų buvo skirta verslo pradžiai, 9 mokymai verslo plėtrai ir 11 Centro personalui. (***plačiau žr. 3 lentelę.*** *RTVIC veiklos apžvalga per 2019 m.*).

Suorganizuota pačių (arba darbas su tiksline grupe – 53 vnt.), kuriuose dalyvavo 1919 dalyviai (apie 1000 dalyvių mugėse) ir dalyvauta kitų organizuojamuose renginiuose (verslumą ir verslumo kultūrą ugdančiose priemonėse – 47 vnt. tarptautiniai ir nacionaliniai), kuriuose dalyvavo tikslinės grupės dalyviai ir Centro personalas viso 30 dalyvių **viso 100 vnt, ir 1949 dalyviai (*žr. detaliau 4 lentelė.*** *Ryškiausi Centro organizuoti renginiai per 2019 metus ir **5 lentelė.** VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro kitų rodiklių 2017 – 2019 m. palyginimas.).* Visi renginiai prisidėjo prie verslumo ir turizmo kultūros diegimo, kontaktų vystymo bei Rietavo žinomumo didinimo. Renginiuose dalyvavo didesnis skaičius dalyvių nei 2018 metais 1504 asm., o 2019 m. 1949 asm.

Per 2019 m. vyravo renginių tematikos: maisto inovacijos, maisto strategijos savivaldybėse, sumanios socialinės paslaugos, socialinio verslo prototipų vystymas, turizmo produktų paslaugų prototipai, koncepcijų vystymas: CO2 mažinimas paskutiniuose kilometruose; prekių ir paslaugų konsolidavimas, Rietavo horizontalus planas, Įsijunk, bendradarbiavimas, inovacijų centras Rietave, piliečių dalyvavimas miesto valdyme, EDTECH (mokymosi ir technologijų platformos) ir mobilumo platformos, dizaino mąstymą skatinantys „Dizainas kalbasi su verslu“, interaktyvūs komandos stiprinimo ir kt. renginiai skatinantys tvarumą, kūrybiškumą, inovacijų vystymą, socialinio verslo ir regiono vystymąsi.

Per 2019 metus ypač stipriai išsiplėtė komunikavimo ir viešinimo veikla. Naudojamos šiuolaikinės elektroninės komunikavimo priemonės mūsų esamos ir būsimos auditorijos informavimui.

Centras administruoja 3 interneto svetaines ir 4 socialinių tinklų paskyras, Youtube platformos kanalą ir kt. Teikia informacija Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, statistikai, Lietuvos turizmo informacinių centrų asociacijai (LTIC) – ui, Rietavo sav., Telšių apskričiai, kiekvieno vykdomo tarptautinio projekto yra sukurti socialiniai tinklai, į kuriuos teikiama informacija, parengta ir išleista leidinių 8 vnt, parengta straipsnių 18, duota intervių regioniniam, nacionaliniam, tarptautiniam kontekste pristatnt projektų rezultatus arba populiarinant Rietavo savivaldybę, regioną (***plačiau žr. 5 lentelę*** *Pagrindinių RTVIC kiekybinių rodiklių palyginimas per 2017 – 2019 m.*).

2019 m. parengtos paraiškos iš viso 8 vnt.: tame tarpe 5 paraiškos tikslinėms grupėms, 5 jų patvirtintos ir 3 Centro veiklai vykdyti ir tik 2 patvirtintos. 2019 metais Centras vykdė 8 bendradarbiavimo per sieną projektus (***žr. 2 lentelę.*** *Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro dalyvavimas projektuose per 2019 m.)*

Centras vykdydamas savo veiklas, dėka tarptautinių projektų, galėjo pasitelkti aukšto lygio nacionalinius ir tarptautinius ekspertus ir projektų partnerių gerąsias patirtis, mokytis patiems ir įtraukti bendruomenę į novatoriškų produktų ir procesų vystymą.

Centras kas metai pasitelkia savanorius, praktikantus. Per 2019 m. turėjome dvi praktiką atliekančias studentes. Centro komanda kaip ir kasmet teikia techninę pagalbą Rietavo miesto VVG, VVG „Rietavo iniciatyvos“ - atsako į paklausimus, pakonsultuoja apie finansines galimybes ir teikia pagalbą rengiant paraiškas, administruojant internetines svetaines.

2019 metais Centro komandą sudarė: metų pradžioje dirbo 5 darbuotojai ir 2019 m. pabaigoje 4 darbuotojai (***detaliau žr. 11 lentelę***).

Per 2019 m. Centras tiesiogiai pritraukė veiklai – 282 255,19 eur. (daugiau žr. lentelėje 10)

Kasmet didelį dėmesį skiriame turizmo sričiai, kuri yra auganti ir turinti didžiulį potencialą (***daugiau žr. 6 lentelę.*** *Pagrindinių turizmo rodiklių palyginimas per 2016 – 2019 m., Rietavo sav.*). Vykdydami turizmo funkcijas orientuojamės į bendrą Rietavo krašto svetingumą, ekonominę naudą, kitų savivaldybės sektorių ekonominį augimą. Kaskart siekiame naudoti šiuolaikines elektronines komunikavimo priemones, skirtas Rietavo sav. reprezentavimui ir Centro esamos ir būsimos auditorijos informavimui bei tarpininkavimui tarp turisto ir paslaugos teikėjo.

Prie Rietavo savivaldybės svetingumo ir įvaizdžio formavimo prisideda sutvarkyta Rietave infrastruktūra, bendravimo ir svečių aptarnavimo kultūra, džiugu jog įmonės, įstaigos, organizacijos, pavieniai Rietavo savivaldybės asmenys, nuoširdžiai paaiškina, pareklamuoja vieni kitus.

Taip pat džiugu, kad ir Centro atnaujinta ir sukomplektuota konferencijų salė nepalieka abejingų. Taip pat Centro personalui įrengtos darbo vietos, atnaujinta IT technika, nuomojamos šiuolaikiškos programos sudomina daugelio atvykstančių svečių ir klientų dėmesį. Ypatingai nuo 2019 m. rugpjūčio atsiradęs dėka VVG Rietavo iniciatyvų vykdomo projekto „Veik Rietave" verslumo skatinimui įsigyto kavos ir užkandžių aparatas, kuriame didžioji dalis lankytojų gali be vargo įsigyti Rietavo magnetuką „Surink Lietuvą".

Per 2019 m. Rietavo TVIC apsilankė **4721** turistų ir vienadienių lankytojų sk., tame tarpe **124** užsieniečiai, kai tuo tarpu Rietavo savivaldybėje, remiantis kasmet Centro atliekamomis apklausomis, per **2019 m**. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičius Rietavo savivaldybės įstaigose, pagal pateiktus duomenis – **53 947, tame tarpe užsieniečių – 2751 svečias.**

Remiantis statistikos departamento duomenimis per 2019 m. Rietavo sav. visų apgyvendinimo įstaigų suteiktų nakvynių skaičius 2026, o iš jų Lietuvos gyventojų – 1470 ir užsieniečių nakvynės – 556 ir tame tarpe buvo apgyvendinta 1220 turistų, iš jų 994 Lietuvos gyventojų ir 226 užsienio piliečių. (***žr. 6 lentelė,*** *Pagrindinių turizmo rodiklių palyginimas per 2016-2019 m. Rietavo sav.* ir 2 ir 3 pav.). Paanalizavus statistinius duomenis 2016-2019 m. (žr. pav. 2) ženklus augimas nakvynių skaičius nuo 44 iki 2026, numerių skaičius nuo 2 iki 40, nakvojusių svečių juose užsieniečių nuo 0 iki 556.

Per **2019 m**. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičius, Rietavo savivaldybėje– **53 947** (žr. 2 pav. *6 lentele*). 2019 m. pirminis ekonominės naudos veiklos rezultatas lygus **58 680,00** Eur. (***žr. 6 lentelė,*** *Pagrindinių turizmo rodiklių palyginimas per 2016-2019 m. Rietavo sav*).

Lyginant statistinius duomenis su ankstesniais metais pastebimas vienadienių svečių skaičiaus sumažėjimas kai 2018 m. apsilankė – 64039, o 2019 m. – 53947 svečiai. Palyginus skaičius su pateikusiais duomenis objektais (***žr. daugiau 7 lentelę.*** *Rietavo sav. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičių palyginimas per 2017 – 2019 m.)* matome, kad dėl remonto darbų sumažėjo Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje ir ženkliai net -9187 svečiais sumažėjo Rietavo savivaldybės kultūros centro vienadieniai lankytojai. Nors tuo tarpu Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras sulaukė didelio srauto, taip pat matome ir verslas nurodo augimą. Žinoma skaičiai yra preliminarus, tačiau iškalbingi.

Pirminis ekonominės naudos veiklos rezultatas priklauso nuo Rietavo turizmo ir verslo informacijos centre apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičiaus ir vidutinės vienos kelionės išlaidų. 2019 m. Centras iš viso sulaukė **4 721** turistų ir vienadienių lankytojų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. vietinių ir užsienio turistų vidutinės vienos kelionės išlaidos svyravo nuo **74,00** iki **96,00** Eur. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus duomenis ir jais remiantis galima gauti bendrą išlaidų sumą vienos kelionės metu – **352 082,00** Eur. Vėliau turime išreikšti bendros visų išlaidų sumos vidutinei kelionei ir 2019 m. dirbusių darbuotojų skaičiaus santykį, iš kurio yra gaunamas pirminis ekonominės naudos veiklos rezultatas – sukuriama vieno darbuotojo pridetinė vertė, kuri yra lygi **58 680,00** Eur.

Centras tęsia ankščiau jau įgyvendintų projektų likusius įrankius ar geras iniciatyvas:

- Vyksta Rietavo amatų vystymo koncepcijos, parengtos dar 2015 m. tolimesnis įgyvendinimas - padedama turizmo paslaugų teikėjams formuoti ar kurti novatoriškas, naujas paslaugas ar produktus, o taip pat jos pagrindu planuojami projektai. Viena iš Centro iniciatyvų, paskatinti puoselėti tradicijas tautinio paveldo ir regiono. Norint sertifikuoti tradicinį renginį „Mykolines" dėl tam tikrų keliamų reikalavimų yra atgaivintas ir pradėtas organizuoti Metturgis į kurį kviečiame amatai, tautinio paveldo puoselėtojai, unikalių ir sveikų produktų gamintojai ir pan. https://www.facebook.com/Mykolini%C5%B3-Metturgis-116587572131625/.
- Centras administruoja ir koordinuoja, be papildomo finansavimo nuo 2015 m. maršrutą „Pieno kelias". Atnaujina, sistemina objektų informaciją, populiariną.
- Tęsiamas veik.rietave.lt platformos palaikymas – skelbiamos naujienos, renginiai, pristatomos Rietavo sav. paslaugos. Tarpininkavimas tarp vietos gamintojų, platinant ir reklamuojant jų produkciją.

2 lentelė. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro dalyvavimas projektuose per 2019 m.

Eil. Nr.	Projektas/ projekto informacija	Pasiekimai
1	**Dalyvaujamojo biudžeto (PB) įgalinimas Baltijos jūros regione -Interreg BSR.** **Projekto įgyvendinimo terminas:** 2019 01 01-2021 06 30 RTVIC biudžetas 104620,00 eur.	Projektas padeda išsiaiškinti kaip piliečių dalyvavimas biudžeto planavime galėtų būti integruotas į administravimo procesus ir sprendimų priėmimo procesus savivaldybėje. Projektas padeda susipažinti su dalyvaujamojo biudžeto modeliais, taikomais Baltijos regiono šalių savivaldybėse bei

	Projekto partnerystė: 1. Butzovo miestas | DE; 2. Pferdemarktquartier ne pelno siekianti asociacija | DE; 3. VšĮ Klaipėdos universitetas | LT; 4. Rietavo savivaldybės administracija | LT; **5. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras | LT; Projekto partneris** 6. Vidzemes planavimo regionas) | LV; 7. Socialinių inovacijų centras | LV; 8. Bielsko-Biala regioninės plėtros agentūra | PL; 9. Baltijos regioninis ir Europos institutas „BISER") | PL; 10. Telšių rajono savivaldybės administracija | LT; 11. Tampere universitetas | FI; 12. Lahti taikomųjų mokslų universitetas)| FI	išvystyti ir išbandyti dalyvaujamojo biudžeto modelį Rietavo savivaldybėje. • Inicijuojamas **dalyvaujamojo biudžeto pilotinis projektas. Atlikta gyventojų apklausa ir nuomonės tyrimas dėl dalyvaujamojo biudžeto diegimo.** Planuojama mokymo programa skirta išugdyti viešojo sektoriaus ir NVO kompetencijas reikalinga dalyvaujamojo biudžeto formavimui ir administravimui. (Projektas EmPaci). • Per 2019 metus pateikta Rietavo situacijos apžvalga, atlikta gyventojų apklausa - apklausti 202 respondentai, t.y. 3 proc. savivaldybės gyventojų. • Spalio 15 Rietavo geroji praktika - Rietavo horizontalus planas ir "Įsijunk" koncepcija pristatyta UBC (Baltijos miestų sąjungos) generalinės konferencijos seminare "Piliečių dalyvavimo vertė miestų valdymui" (The value of the citizens' participation for cities governance). http://www.rietavovic.lt/projektai/empaci-empowering-participatory-budgeting-pb-in-the-baltic-sea-region-dalyvaujamojo-biudzeto-pb-igalinimas-baltijos-juros-regione/id-20; http://empaci.eu/
2.	**Pietų Baltijos filmų ir kultūros tinklas - FilmNet, Pietų Baltijos Interreg programa.** **Projekto įgyvendinimo terminas:** 2018 02 01 - 2020 09 30; RTVIC biudžetas 66526,20 eur **Projekto partnerystė:** 1. Europos susitikimų centras Światowid Elbinge) | PL; 2. Reaktor Sydost (Pietryčių reaktorius) | SE; 3. Lenkijos savivaldybių asociacija Euroregion Baltic | PL; **4. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras | LT. Projekto partneris.** 5. Naujosios medijos institutas | DE; 6. Baltijos jūros kultūros centras PL	Projektas sukuria kultūros, kino ir naujųjų medijų edukacijos įstaigų tinklą, siekiant sutelkti Pietų Baltijos regiono kultūros institucijas. • **Sukurta ir išbandoma filmų edukatorių ugdymo programa**. Ugdomos būsimų Rietavo filmų **edukatorių (12 asmenų) kompetencijos** kurti video turinį, filmuoti, pateikti filmuotą medžiagą. Planuojamas Rietavo filmų festivalio organizavimas. (Projektas FilmNet). **Per 2019 metus** inicijuota ir vykdoma Filmų klubo laboratorijos mokymo programa, ruošianti filmų edukatorius, pradėtos filmų edukacijos Medingėnų mokykloje. Į Rietavo filmų klubą įsitraukė 12 entuziastų iš kultūros, švietimo ir privačių organizacijų, kuriems suteikiamos video turinio kūrimo žinios ir vystomi edukatorių įgūdžiai. 5 iš jų jau dirba su jaunimo grupėmis. Į procesą įtraukiamos Rietavo gimnazija, Rietavo meno mokykla bei Medingėnų mokykla. • Lapkričio mėn. Rietave vyko tarptautinė projekto konferencija ir seminarai skirti aptarti filmų edukacijos klausimus. Renginiuose be projekto partnerių dalyvavo 16 Rietavo savivaldybės organizacijų atstovų. • Sukurta FilmNet Rietavas platforma (FB grupė) kurioje yra 72 nariai. http://www.rietavovic.lt/projektai/filmnet-south-baltic-film-and-culture-network-pietu-baltijos-filmu-ir-kulturos-tinklas/id-19; https://www.facebook.com/FilmNet-South-Baltic-Film-and-Culture-Network-694845300869652/
3.	**„Maisto inovavimo gebėjimų vystymas Pietų Baltijos regione – SB FOODINNO", Pietų Baltijos Interreg programa.** **Projekto įgyvendinimo terminas:** 2017 07 31 – 2020 07 30. **RTVIC dalyvauja be biudžeto**. Kompensuojamos su kelionėmis susijusios išlaidos. **Projekto partnerystė:** 1. Absalon universitetinė kolegija / DK; 2. Lundo universitetas / SE; 3. Rostoko universitetas / DE; 4. Arhus universiteto Agroekologijos departamentas / DK; 5. Zelandijos verslo ir technologijų institutas / DK; 6. Švedijos žemės ūkio mokslų universitetas / SE; 7. Aalborgo universiteto maisto studijos / DK. 8. FoodNexus Nordic / Kopenhagos universitetas / DK; 9. Future Food Innovation – Agro verslo parkas / DK;	Projektas siekia suburti mokslo, verslo bei viešąjį sektorius ir dirbant kartu padėti mažoms ir vidutinėms įmonėms išvystyti maisto inovavimo pajėgumus. • Inicijuojama suinteresuotų asmenų/institucijų **diskusija dėl savivaldybės maisto strategijos rengimo** (projektas SBFOODINNO). Įtraukiami turizmo, maisto paslaugų teikėjai, maisto gamintojai, ūkininkai, viešasis sektorius. Vyksta supažindinimas su trumpųjų maisto grandinių ir maisto sistemų principais, pasaulinėmis maisto tendencijomis, kaip vegetarizmo ir veganizmo augimas, augaliniai baltymai. Mezgami ryšiai su Danijos savivaldybėmis diegiančiomis savivaldybės maisto strategijas. • Centras dalyvauja Pietų Baltijos universitetų inicijuotoje Maisto inovacijų taryboje, siekiant įtraukti Rietavo ir regiono maisto perdirbėjus į Baltijos jūros regiono maisto inovavimo tinklus ir per 2019 metus dalyvavo viename tarybos posėdyje, augalinių baltymų tematikos konferencijoje Danijoje, seminare Kaune skirtame išbandyti maisto sektoriaus MVĮ akseleravimo įrankius. • Metų pabaigoje pradėta ruoštis apvalaus stalo susitikimui Rietave (jis vyko 2020 m. vasarį).

	10. Skåne maisto inovacijų tinklas / SE;
	11. Corporate Service, Region Zealand / DK;
	12. Nordic seed / DK;
	13. DanSeed / DK;
	14. Meklenburgo-Vakarų Pamario Žemės ūkio ir žuvininkystės valstybinis tyrimų centras / DE;
	15. Prolupin GmbH / DE;
	16. Baltijos Euroregiono Lenkijos savivaldybių asociacija / PL;
	17. Natureef Association / PL;
	18. Asociacija „Pieno kelias" / LT; Asocijuotas partneris RTVIC atstovauja Pieno kelią ir yra asocijuotas partneris
	19. Kauno technologijos universitetas / LT
		• Pasirašytas RTVIC ir Absalon universitetinės kolegijos (Danija) ketinimo bendradarbiauti laiškas, vystant Rietave regioninį inovacijų centrą.
		http://www.rietavovic.lt/projektai/sb-foodinno-developing-food-innovation-capacity-in-the-south-baltic-region--maisto-inovavimo-gebejimu-vystymas-pietu-baltijos-regione/id-17;
		http://sbfoodinno.eu/;
		http://sbfoodinno.eu/?p=2420;
		https://www.youtube.com/watch?v=-NxhWZ2L4NU&feature=youtu.be;
		https://www.youtube.com/watch?v=GkOGIAFvu4I;
		https://www.youtube.com/channel/UCQ4JQBK57iMcghv3tp-NeKg:

4.	**„Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas – CTCC", Pietų Baltijos Interreg programa.** **Projekto įgyvendinimo terminas:** 2017 07 15 - 2021 01 14 RTVIC biudžetas 124650 eur. **Projekto partnerystė:** 1. Vismaro universitetas (Hochschule Wismar) | DE; 2. Mokslo, tyrimo ir kooperacijos skatinimo organizacija (ATI erc gmbH education, research and furtherance of cooperations) / DE; 3. Seasons of Creativity / DE; **4. VšĮ Rietavo turizmo ir informacijos centras / LT; Projekto partneris.** 5. Asociacija Rietavo moterų užimtumo centras / LT; 6. Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas / LT; 7. Media Dizajn / PL; 8. Pamario mokslo ir technologijų parkas / PL; 9. Baltijos Euroregiono Lenkijos savivaldybių asociacija / PL; 10. Blekingės technologijų universitetas / SE.	Projektas siekia sustiprinti tradicinio ir kūrybinio sektoriaus įmonių bendradarbiavimą ir taip padidinti tradicinių pramonės sektorių įmonių inovacijų diegimo pajėgumus. • Prototipų vystymas pasitelkiant **dizaino mąstymo (design thinking) metodiką**. RTVIC personalas dalyvavo tarptautinėje kūrybinių brokerių programoje, ir **įgijo kūrybinių brokerių kompetenciją**, reikalingų inicijuoti bei fasilituoti prototipavimo procesus suvedant tradicinio ir kūrybinio sektorių įmones, naudojant dizaino mąstymo (design thinking) ir kitus metodus. (Projektas CTCC). • Ugdomos kompetencijos - 6 rietaviškiai, mokėsi tarptautinėje brokerių mokymosi programoje ir įgijo kūrybinių brokerių kompetencijų - vyko paskutiniai ketvirtieji mokymai Rostoke. • Centras dalyvavo IV kūrybiniame kongrese Ščecine, Lenkijoje http://designplus.net.pl/ ir mezgė ryšius su kūrybininkais. • 19 Rietavo MVĮ ir organizacijų atstovų dalyvavo tarptautiniame kasmetiniame festivalyje "Gdynia Design Days" (Gdynės dizaino dienos) http://gdyniadesigndays.eu/en/ ir tarptautinėse komandose mokėsi kurti paslaugų, produktų ir procesų prototipus. • Atrinkti 4 Rietavo prototipų rengėjai - MVĮ ir pradėtas prototipavimo procesas (prototipavimo programa, kai šešioms Rietavo įmonėms bus padedama kurti naujus produktus, paslaugas, verslo modelius, suvedant juos su kūrybininkais). http://www.rietavovic.lt/projektai/kurybiniu-tradiciniu-imoniu-bendradarbiavimas--ctcc-creative-traditional-companies-cooperation/id-16; https://movecreative.eu/ https://movecreative.eu/wp-content/uploads/2020/01/CTCC_3.10_STUDY-CI-TB-_EN.pdf:
5.	**„Pietų Baltijos maisto inovacijų kultūros veikėjai – SB FICA", Pietų Baltijos Interreg programa.** **Projekto įgyvendinimo terminas:** 2017 12 01 - 2019 12-31 RTVIC biudžetas: 96 270,00 eur **Projekto partnerystė:** 1. Krinova AB (mokslo parkas) / SE; 2. Czarna Dąbrówka savivaldybė / PL; **3. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras / LT; Projekto partneris.** 4. Baltijos jūros kultūros centras / PL. 5. Asocijuoti projekto partneriai: 6. Smaland'o asociacija „Check-in" / SE; 7. Pagėgių savivaldybės administracija / LT; 8. Tauragės regiono muziejaus turizmo informacijos centras / LT; 9. Asociacija Rietavo moterų užimtumo centras / LT; 10. Cewice savivaldybė / PL;	Projektas vysto tarptautinio bendradarbiavimo tinklus ir stiprina maisto kultūros veikėjų potencialą vystyti projektus apie maisto kultūrą ir maisto inovacijas Pietų Baltijos regione. Projektas baigėsi 2019 gruodžio mėn. • Per 2019 vyko Lenkijos, Lietuvos ir Švedijos vietinio maisto paslaugų teikėjų tinklo vystymas – užsiėmimai ir renginiai, skirti Pieno kelio objektų ir Rietavo vietos gamintojų, turizmo paslaugų teikėjų teikiamų paslaugų kokybės gerinimui: • Kovo 6 Rietave organizuotas tarptautinis seminaras "Dvarų maisto kultūra" (53 dalyviai: projekto partneriai, 10 Rietavo organizacijų atstovų, 2-jų kaimyninių savivaldybių atstovai). • Balandį-gegužę vyko 4 dienų seminaras dirbtuvės "Maisto inovacijos: turizmo produktų, paslaugų prototipų ir koncepcijos vystymas", kurį vedė Itziar Pobes Gamara - gerai žinoma Europoje paslaugų dizainerė iš Barselonos, dirbtuvių metu išvystyti 3 projektų koncepcijos, dirbtuvėse dalyvavo 32 dalyviai (18-niolikos Rietavo organizacijų atstovai, 5 nacionaliniai ekspertai). • Lietuviškai išleista projekto partnerių parengta knyga "Maisto kultūros istorijos". Projekto baigiamojoje

	11. Asociacija Tradycja / PL	konferencijoje aptartas tolesnis bendradarbiavimas su projekto parneriais. Tarpininkaujant Centrui Rietavo moterų užimtumo centras ir Czarna Dabrowka (Lenkija) savivaldybės kultūros centras pasirašė bendradarbiavimo sutartį. • Projektas prisidėjo prie svarbiausių Rietavo kultūrinių renginių Mykolinių ir Užgavėnių internacionalizavimo - Mykolinių Metturgyje ir Užgavėnėse dalyvavo Švedijos ir Lenkijos partneriai - pristatydami savo kultūrą, tradicijas ir gaminius, mezgėsi kontaktai su Rietavo bendruomene. • Tęsiamas bendradarbiavimas su Baltijos jūros festivalio Karlshamne maisto muge Smakfesten - Rietavo maisto gamintojai, šefai kviečiami dalyvauti mugėje. Liepos mėn. dalyvavo Pagėgių savivaldybės atstovai (Projekto SB FICA asocijuoti partneriai). http://www.rietavovic.lt/projektai/sb-fica-south-baltic-food-innovation-culture-actors--pietu-baltijos-maisto-inovaciju-kulturos-veikejai/id-18: https://www.krinova.se/projekt/sb-fica-south-baltic-food-innovation-culture-actors/ https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=8ApyDBG9530&feature=emb_logo:
6.	**„Regionų verslumo stiprinimas, įgalinant bendradarbiavimą per sieną – BEE Lab“, Latvijos Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos projektas.** **Projekto įgyvendinimo terminas:** 2017 04 01 - 2019-09 30 RTVIC biudžetas 309 062,22 eur **Projekto partnerystė:** **1. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras – vedantysis partneris** 2. Talsi savivaldybė, Latvija 3. Žalių ir išmanių technologijų klasteris, Liepoja, Latvija 4. Klaipėdos valstybinė kolegija	Projektu BEE Lab siekiama skatinti verslumą Rietavo, Talsi, Saldus, Kuldygos ir Liepojos savivaldybėse, įgalinant gerosios patirties mainus ir išvystant patyrusių Lietuvos ir Latvijos verslo paramos veikėjų tinklus. • **Išvystytas Rietavo savivaldybės Horizontalus planas ir "Įsijunk" koncepcija,** suvienijusi Rietavo organizacijas. Išugdytos RTVIC personalo kompetencijos inicijuoti ir valdyti bendruomenės horizontalaus planavimo procesą, pritaikant devynių žingsnių metodiką. (Projektas BEE Lab) • **Išvystyta 11 startuolių verslo idėjų naudojant ir adaptuojant unikalią devynių žingnių metodiką, Centro personalas įgijo kompetencijų taikyti šį metodą dirbant su startuoliais.** • 2018 metų pradžioje buvo įsigyta įranga konferencijų salei, kokybiškesniam darbui: daugiafunkcinis interaktyvus – mobilus ekranas, aukštos kokybės filmavimo kamera, diktofonas, mobili garso ir bendravimo sistema, atnaujinta konferencijų salė – įsigyti ergonomiški ir patvarūs salės baldai. Konferencijų salė pritaikyta priimti iki 60 žmonių. Vystantis konferencijų (dalykiniam) turizmui atsiranda niša kurtis, plėtotis apgyvendinimo ir maitinimo įstaigoms. Taip pat konferencinis (dalykinis) turizmas mažina sezoniškumą vietovėje. Per 2019 m. projekto dėka: • Gegužės mėn. vyko bendruomenę burianti bendradarbiavimo sesija, kurią vedė Shibui kartu su misijų kariais, 48 dalyviai: 17-kos Rietavo organizacijų atstovai, Klaipėdos ir Plungės savivaldybių organizacijų atstovai. • Rugsėjo mėn. Švedijos ekspertai pravedė tarptautinį seminarą "Sumanios socialinės paslaugos", kurių metu buvo išvystos 4 socialinių verslų koncepcijos, 23 dalyviai: 11-likos Rietavo organizacijų atstovai, projekto partneriai iš Klaipėdos/KVK, Latvijos. • Rugsėjo mėnesį Rietave vyko tarptautinė baigiamoji konferencija, kuri pristatė projekto rezultatus, tame tarpe per 2019 metus: • 11 tarptautinių, nacionalinių ir regioninių ekspertų įsitraukė į tinklą, kuris vykdė verslumo skatinimo nutolusiuose regionuose veiklas; • Išleista projekto gerosios praktikos knyga "Įsijunk geresnę ateitį" **http://www.rietavovic.lt/lt/projektu-rezultatai/bee-lab/gerosios-praktikos-knyga** apžvelgianti ir pristatantį verslumo iniciatyvas ir praktikas įgyvendintas Rietave; • Parengta verslo aplinkos studija (kur įtrauktas ir Ritavas, rengėjas Žalių ir išmanių technologijų klasteris iš Latvijos);

		• RTVIC sukurta pažangi moderni mokymosi ir konsultavimo bazė - ergonomiški konferencijų ir biuro baldai, konferencijų skaitmeninė video ir audio įranga; dviračių pastogė. Projekto rezultatai pristatomi informaciniame leidinyje: http://www.rietavovic.lt/lt/projektu-rezultatai/bee-lab/informacinis-leidinys; http://www.rietavovic.lt/projektai/regionu-verslumo-stiprinimas-igalinant-bendradarbiavima-per-siena--boost-regional-entrepreneurship-by-enabling-cross-border-cooperation--bee-lab/id-15; https://www.facebook.com/groups/1928958120673713/
7.	1. **„CO2 mažinimas logistikoje - LCL", Pietų Baltijos Interreg programa.** 2. **Projekto įgyvendinimo terminas:** 3. 2016 06 01 - 2019 09 30 4. RTVIC biudžetas 129306 eur 5. **Projekto partnerystė:** 6. Pietų Švedijos energetikos agentūra (Energy agency forSoutheast Sweden – ESS) | SE 7. Olofstrmo savivaldybė (Olofströms Näringsliv AB)| SE 8. **VšĮ Rietavo turizmo ir informacijos centras | LT: Projekto partneris.** 9. Kaimo mobilumo kompetencijų centras prie Vismaro universiteto (Research GmbH Wismar, Competence Centre for Rural Area Mobility) | DE 10. Ščecino laivybos universitetas (Martime University of Szczecin - MUS) | PL 11. Klimato apsaugos, energetikos ir mobilumo institutas (Institute for Climate Protection, Energy and Mobility – IKEM) ir Greifsvaldo universitas | DE 12. Neringos savivaldybės administracija | LT 13. VšĮ Žaliosios politikos institutas | LT 14. Rietavo savivaldybės administracija / LT 15. Asocijuoti partneriai: Bad Doberan savivaldybė / DE; Stargard savivaldybė / PL	Projektas siekia gerinti sunkiojo transporto paslaugų kokybę Pietų Baltijos regione planuojant ir įgyvendinant sprendimus, ribojančius sunkiasvorio transporto judėjimą miestuose, tuo būdu mažinant oro taršą, triukšmą, didinant saugumą. Projektas baigėsi 2019 rugsėjo mėn. • Viešojo sektoriaus atstovų ir ūkininkų mobilizavimas prekių konsolidavimui Rietave diegti (LCL projekto pasekmė). **Atliktas tyrimas ir suformuota koncepcija,** numatanti CO2 mažinimo logistikoje priemones. Vyko pasitarimai dėl konsoliduoto prekių tiekimo viešajam sektoriui, įtraukiant ūkininkus (produktų tiekimas darželiui, ligoninei, mokykloms ir pan.). • Centras kartu su Rietavo savivaldybe ir partneriais iš Pietų Baltijos regiono parengė unikalią CO2 mažinimo logistikoje koncepciją ir pilotinę priemonę, numatančią aplinkai draugiškus sprendimus organizuojant prekių gabenimą mieste - Rietavo atveju hibridinį sunkvežimį Rietavo seniūnijos reikmėms. • Liepos mėn. organizuota pažintinė išvyka siekiant susipažinti su prekių ir paslaugų viešajam sektoriui konsolidavimo praktikomis pietinėje Švedijoje, dalyvavo Rietavo savivaldybės atstovai. • Rugsėjo mėn. Rietave vyko baigiamoji projekto spaudos, konferencija: https://www.youtube.com/watch?v=vNAirtPdzEc; https://pzinios.lt/2019/09/28/rie%C2%ADta%C2%ADvas-vel-pir%C2%ADma%C2%ADsis-lie%C2%ADtu%C2%ADvo%C2%ADje/; http://www.rietavovic.lt/projektai/co2-mazinimas-logistikoje-low-carbon-logistics-lcl/id-12; https://lcl-project.eu/:
8.	**„Verslo integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą – BBVET", Pietų Baltijos Interreg programa.** **Projekto įgyvendinimo terminas:** 2016 05 01 - 2019 05 31 RTVIC biudžetas: 119600 eur. **Projekto partnerystė:** 1. NetPort mokslų parkas (NetPort Science Park Ltd) / SE 2. Rostoko universitetas (University of Rostock, Chair of Business, Economics and Entrepreneurship Education) – DE 3. **VšĮ Rietavo turizmo ir informacijos centras / LT: Projekto partneris.** 4. Plungės technologijų ir verslo mokyklos Rietavo filialas / LT 5. Ščecino universitetas (University of Szczecin) / PL 6. Lolland Falster profesinio mokymo centras (CELF – Centre for Vocational Education Lolland Falster) / DK	Projektas diegia tarptautinį jungtinį profesinį mokymą, įtraukiant 40 studentų iš 5 šalių, ir siekia jo pripažinimo ECVET sistemoje. Projekto metu vykdomos dvi bandomosios tarptautinės jungtinės profesinio mokymo programos mechatronikos ir technologijų mokymuisi (edtech) srityse, kuriami mobilumo centrai. • **Sukurta ir išbandyta tarptautinė edtech ir mechatronikos profesinio mokymo programa**. 12 PTVM studentų, atstovaudami PTVM Rietavo filialą, dalyvavo tarptautinėse mechatronikos ir technologijų mokymuisi (edtech) programose ir 1 metus mokėsi tarptautinėse grupėse ir Pietų Balijos šalyse, įgydami specialybės ir minkštųjų įgūdžių ir kompeencijų. Rezultatai pateikti **BBVET gerosios praktikos knygoje.** Projektas baigėsi 2019 gegužės mėn. • Prisidėta rengiant projekto gerosios patirties knygą http://www.bbvet.eu/toolkit/ • Projektas inicijavo Rietavo ir Karlshamno savivaldybių partnerystę. Per 2019 m. vyko du Rietavo ir Karlshamno merų, tarybų vadovų ir atstovų, administracijų darbuotojų susitikimai. Rugsėjo mėn. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis. Šis bendradarbiavimas – ilgalaikio Rietavo TVIC ir

		NetPort mokslo parko iš Karlshamno bendradarbiavimo ir nuoseklių strategiškų veiksmų rezultatas. • Pasirašyti RTVIC ir Loland Falster profesinio mokymo centro (Danija) bei RTVIC ir NetPort mokslo parko (Švedija) ketinimo bendradarbiauti laiškai, vystant Rietave regioninį inovacijų centrą. http://www.rietavovic.lt/projektai/verslo-integracijos-skatinimas-per-jungtini-profesini-mokyma-boosting-business-integration-through-joint-vet-education-bbvet/id-13; http://www.bbvet.eu/; https://drive.google.com/file/d/1w4yEU4qCuATDH8AtttUAteazJiDvD36P/view;
9.	**Viešosios paslaugos verslui ir turizmui Rietavo savivaldybėje 2019 m.** RTVIC biudžetas 35000 eur	Viešųjų paslaugų užtikrinimas verslo ir turizmo skatinimui Rietavo savivaldybėje - atsakymai į paklausimus, konsultavimas, mokymai, techninė pagalba. Pagal patvirtintą 2019 m. veiklos planą.
10.	„Telšių regiono savivaldybes jungiančių turizmo trasų informacinės infrastruktūros plėtra“ Nr. 05.4.1-LVPA-R-821-81-0001 2017-08-02 – 2019-10-31 **Partnerystė**: • Telšių rajono savivaldybė; • Mažeikių rajono savivaldybė; • Plungės rajono savivaldybė; • Rietavo savivaldybė. Telšių r. sav. biudžetas – 222,410.81 Eur. Mažeikių r. sav. biudžetas – 172,888.23 Eur. Plungės r. sav. biudžetas – 143,825.97 Eur. Rietavo sav. biudžetas – 53,819.85 Eur. RTVIC dirbo be biudžeto.	**Projekto tikslas** - padidinti Telšių regiono kultūros ir gamtos paveldo aktualumą, lankomumą ir žinomumą. Projekto įgyvendinimo metu planuojama prisidėti prie Telšių regiono lankytinose vietose besilankančių turistų ir lankytojų informuotumo apie lankytinas vietas ir objektus didinimo, gerinant turizmo informacijos kokybę, aprėptį ir apimtį. Pagrindinės investicijos susijusios su turizmo informacinės sistemos infrastruktūros gausinimu – kelio ženklų (Nr. 628 ir 629), nukreipiančiųjų rodyklių pėstiesiems, informacinių stendų ir pan. objektų įrengimu prie lankytinų objektų suderintame turizmo maršrute, esančiame Telšių regione.

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

3 lentelė. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro veiklos apžvalga per 2019 m.

Eil. Nr.	Veiklos pavadinimas	Kiekis (vnt.)	Val.	Asmenys	Atsakingas asmuo	Pagrindimas
1.	**Paklausimai**	**10 740**	**2 253**	**10 740**	Laima Dockevičienė Rasa Pociuvienė Rasa Baliulevičienė Vilius Viršilas	Paklausimai apie verslo ir turizmo aplinką įvairiais verslo ir turizmo paslaugų teikėjams aktualiais klausimais bei paklausimai apie turizmo paslaugas. Atsakymai į paklausimus vykdomi el. paštu, socialinės medijos priemonėmis, telefonu, klientui atvykus į Centrą. Vyrauja paklausimai elektroninėmis priemonėmis/virtualiai/. Asmenims, kurie domisi Rietavo kraštu suteikiama prašoma informacija, dalinami lankstinukai. Vienam paklausimui vidutiniškai skiriama 10 min, Centre į paklausimus atsakinėjo 4 darbuotojai, po 1 val./d. (6 atsakymai į paklausimus per dieną vienam darbuotojui). 2019 m. 20,9 d.d./mėn.
2.	**Konsultacijos**	**337**	**708**	**127**		Konsultacijos vyko įgyvendinant projektus: „Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas – CTCC“, „Regionų verslumo stiprinimas, įgalinant bendradarbiavimą per sieną – BEE Lab“, "Pietų Baltijos maisto inovacijų kultūros veikėjai – SB FICA", "CO2 mažinimas logistikoje - LCL", "Pietų Baltijos filmų ir kultūros tinklas - FilmNet" bei „Viešosios paslaugos verslui ir turizmui Rietavo savivaldybėje 2019 m.“
2.1.	Konsultacijų teikimas verslo	216	470	71	Laima Dockevičienė	Dažniausios konsultacijų temos – verslo steigimas, dokumentų

Eil. Nr.	Veiklos pavadinimas	Kiekis (vnt.)	Val.	Asmenys	Atsakingas asmuo	Pagrindimas
	pradžios klausimais				Rasa Pociuvienė Rasa Baliulevičienė	rengimas, deklaravimas, verslo planavimas, mokesčiai ir buhalterinė apskaita, parama verslui, verslo finansavimo šaltiniai, sutarčių sudarymas, personalo valdymas, darbo teisė ir sauga ir kt. Asmenims planuojantiems įkurti verslą turizmo srityje (informacija apie įstatyminę bazę, reikalavimus, rinkodarą, įmonės įvaizdžio formavimas, pardavimai ir derybos, projektų valdymas ir kita pagal poreikį). Pagal projektus: 98 val. projekto CTCC konsultacijos, 52 val. projekto BEE Lab konsultacijos; 45 val. projekto SB FICA konsultacijos, 16 val. projekto FilmNet konsultacijos, 259 val. projekto "Viešosios paslaugos verslui" konsultacijos.
2.2.	Konsultacijų teikimas verslo plėtros klausimais	121	238	56	Laima Dockeviciene	Dažniausios konsultacijų temos – Įmonės strategija, įmonės veiklos procesai ir veiklos efektyvumas, rinkodara, įmonės įvaizdžio formavimas, įmonės finansų valdymas, pardavimas ir derybos, produkto, paslaugos tobulinimas, investicijos ir finansavimo šaltiniai, teisiniai aspektai, projektų valdymas ir kt. Asmenims jau dirbantiems turizmo srityje (informacija apie įstatyminę bazę, reikalavimus, rinkodarą, įmonės įvaizdžio formavimas, pardavimai ir derybos, projektų valdymas ir kita pagal poreikį). Pagal projektus: 48 val. projekto CTCC konsultacijos, 6 val. projekto BEE Lab konsultacijos; 4 val. projekto SB FICA konsultacijos, 6 val. projekto LCL konsultacijos, 174 val. projekto "Viešosios paslaugos verslui" konsultacijos.
3.	**Mokymai ir kvalifikacijos kėlimas**	**30**	**192**	**441**		
3.1.	Verslo pradžiai	10	62	255	Laima Dockevičiene	Mokymai ir seminarai vyko pagal projektus: FilmNet (4), SB FICA (3), BEE Lab (2), LCL (1). Mokymai ir seminarai orientuoti į kūrybinių industrijų skatinimą, komandos būrimą ir tarpsektorinio bendradarbiavimo stiprinimą, socialinio verslo vystymą.
3.2.	Verslo plėtrai	9	48	181	Laima Dockevičienė	Mokymai ir seminarai vyko pagal projektą SB FICA (3) ir buvo orientuoti į turizmo produktų ir paslaugų pasiūlymų kūrimą, mokymus vedė paslaugų dizaino ekspertė iš Barselonos Mokymus apie maisto sistemas vedė VDU Žemės ūkio akademijos ekspertas (1) Taip pat IT mokymai pagal teiktą paslaugą projektu „Problemų sprendimas pasitelkiant IT technologijas“ (5).
3.3.	Personalui	11	82	5	Laima Dockevičienė	Centro personalas (5) dalyvavo 11 mokymų, kurių metu buvo keliama kvalifikacija ir stiprinamos kompetencijos verslumo skatinimo,

Eil. Nr.	Veiklos pavadinimas	Kiekis (vnt.)	Val.	Asmenys	Atsakingas asmuo	Pagrindimas
						turizmo paslaugų teikimo/vystymo ir regiono plėtros klausimais. Mokymai vyko pagal projektus CTCC, FilmNet, SB FICA, SBFOODINNO. Taip pat dalyvauta LatLit Interreg programos bei ESFA seminaruose projektų rengėjams, ES BJRS (Baltijos jūros regiono strategijos) forumo Dalyvavimo dienos mokymuose (Apie Baltijos jūros regiono prioritetines kryptis), Kultūros ministerijos, organizuotuose mokymuose apie Europos kultūros kelių vystymą.
4.	**Renginiai**					
4.1.	**Centro organizuoti:**	**53**	**366**	**1919**		**(919 + per 1000 lankytojų mugėje)**
	Konferencijos	5	57	184	Rasa Baliulevičienė	Konferencijos vyko įgyvendinant projektus LCL, BEE Lab", FilmNet.
	Apvalaus stalo diskusijos	44	242	622	Rasa Baliulevičienė	Apvalaus stalo diskusijos vyko pagal visus RTVIC vykdomus projektus. Ryškiausios aktualiausios apvalių stalų temos: Prekių viešajam sektoriui konsolidavimo klausimai, pasiruošimas prototipavimui, maisto sistemų vystymas.
	Mugės ir Parodos	1	7	28 skirtingi prekiautojai iš Lietuvos ir užsienio šalių Remiantis Metturgio mugėje dalyvavusių prekiautojų atsiliepimais, galima būtų teigti, kad praėjusiais metais sulaukėme virš 1000 turistų ir vienadienių lankytojų	Vilius Viršilas	Kiekvienų metų paskutinį rugsėjo mėn. savaitgalį, Rietavo miesto Mykolinių šventės metu, organizuojamas Metturgis Kasmet rengiamas kvietimas dalyvauti Metturgio mugėje, vykdoma sertifikuotų tradicinių amatininkų, tautodailininkų ir vietos gamintojų atranka. Pasiruošimo laikotarpiu teikiama visokeriopa informacija, o pagrindinės šventės metu – visos reikiamos sąlygos siekti aukščiausių tikslų
	Tinklaveikos renginiai	3	60	85	Laima Dockevičienė	2018 liepos 18-20 pažintinė išvyka į Pietinę Švediją, susipažįstant su LCL projekto gerąja patirtimi bei Karlshamn'o mero kvietimu - pasiruošimas pasirašyti bendradarbiavimo sutartį. Rugsėjo mėn. Karlshamno bei Czarna Dabrowka savivaldybės delegacijų priėmimas.
4.2.	**Dalyvavimas renginiuose**	**47**	**699**	**30**		
	Tarptautinių projektų partnerių susitikimai	24	132	5 Centro personalo darbuotojai	Rasa Baliulevičienė	BBVET, BEE Lab, LCL", CTCC", SB FOODINNO, SB FICA EmPaci, Film Net projektų partnerių susitikimai (16) ir skype susitikimai (8). Partnerių susitikimuose įvertinama projektų eiga ir planuojami ateinantys susitikimai.
	Dalyvavimas konferencijose/forumuose	23	567	30 (tame tarpe ir 5 centro personalo atstovai)	Laima Dockevičienė	Centro personalas ir partneriai dalyvavo nacionaliniuose ir tarptautiniuose renginiuose keldami savo kompetencijas bei vystydami kontaktų tinklą: GovTech forume, Socialinio verslo forume, HR konferencijoje, konferencijoje "Tauragė 2019 - regiono verslo plėtros perspektyvos". ES BJRS

Eil. Nr.	Veiklos pavadinimas	Kiekis (vnt.)	Val.	Asmenys	Atsakingas asmuo	Pagrindimas
						10-tajame forume, UBC metinėje konferencijoje, projektų BBVET, CTCC, LCL, BEE Lab, FilmNet, SB FICA, SBFOODINNO konferencijose ir renginiuose, ekspedicijoje į Baltarusiją, parodoje "Rinkis prekę lietuvišką", jaunimo kino festivalio renginiuose Rostoke. O taip pat apvalaus stalo pasitarimuose su vietos ir nacionaliniais veikėjais (ROKIM, ESFA ir pan.)
5.	**Turizmas Rietavo sav.**				Vilius Viršilas	
5.1.	Lankytojai		1250	4721	Vilius Viršilas	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centre per 2019 m. apsilankiusių turistų (įskaitant užsieniečius) ir vienadienių lankytojų skaičius
6.	**Informacijos sklaida**				Vilius Viršilas	
6.1.	Svetainės/ socialiniai tinklai	12	950	1	Vilius Viršilas	5 interneto svetainės, 6 socialinių tinklų paskyros, 1 vaizdo įrašų kanalas
6.1.1	Naudotojai (interneto svetainės) naudotojai	3	720	17 170	Vilius Viršilas	Interneto svetainės naudotojų skaičius parodo, kiek unikalių asmenų per 2019 m. inicijavo nors vieną seansą Centro administruojamose interneto svetainėse: www.rietavovic.lt; www.pienokelias.lt; www.veik.rietave.lt; Kiekvienais metais, artėjant naujam turizmo sezonui, Centras administruoja „Lietuvos turizmas" paieškos sistemoje Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro esančią paskyrą, taip reguliariai atnaujinant informaciją bei kasmet reprezentuojant Rietavo turizmo ir verslo informacijos centrą, Rietavo savivaldybę ir lankytinas vietas.
6.1.2	Socialinių tinklų pasiekiamumas	4	420	136 812	Vilius Viršilas	Socialinių tinklų pasiekiamumas parodo, kiek unikalių asmenų per 2019 m. pastebėjo Centro skelbiamus įrašus (pranešimai, naujienos, vaizdo įrašai) socialiniuose tinkluose: 1. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras @RietavoTVIC. 2. Minios finansavimo platforma veik.rietave.lt @veik.rietave. 3. Maršrutas „Pieno kelias" @pienokelias.lt. Verta paminėti ir įgyvendinamų 8 tarptautinių projektų „EmPaci", „FilmNet", SBFOODINNO", „CTCC", SB FICA", „BEE Lab", „CO2 LCL", „BBVET" informacijos sklaidai naudojamas priemones ar metodus, kuriais naudojamės pritraukiant projekto partnerių sekėjus ar užsienio (investuotojų, verslininkų) gyventojų dėmesį.
6.1.3	Socialinių tinklų įsitraukimas	4	210	11 786	Vilius Viršilas	Socialinių tinklų įsitraukimas parodo, kiek unikalių asmenų per 2019 m. sureagavo į Centro skelbiamus įrašus (pranešimai, naujienos, vaizdo įrašai) socialiniame tinkle
	Youtube peržiūros	1	517	4750	Vilius Viršilas, Elvinas Navardauskas	Peržiūros parodo, kiek unikalių asmenų per 2019 m. peržiūrėjo Centro talpinamus ir viešai prieinamus vaizdo

Eil. Nr.	Veiklos pavadinimas	Kiekis (vnt.)	Val.	Asmenys	Atsakingas asmuo	Pagrindimas
						įrašus. Centro vaizdo įrašų platformos paskyroje talpinama daugiau nei 30 viešai prieinamų vaizdo įrašų
6.2.	Leidiniai	8	625	4721	Vilius Viršilas	Atnaujintas Rietavo savivaldybės kelionių maršrutų, lankytinų vietų, pramogų ir turizmo paslaugų žemėlapis, išleista dalijamoji medžiaga: „Regionų verslumo stiprinimas įgalinant bendradarbiavimą per sieną“, gerosios praktikos knyga „Įsijunk geresnę ateitį“, „Maisto kultūros istorijos“, kuri vienaip ar kitaip prisideda prie miesto istorijos populiarinimo, kultūros paveldo objektų pažinimo.
6.3.	Medijos	31	45	11 786	Vilius Viršilas Elvinas Navardauskas	Įgyvendinant „Pietų Baltijos filmų ir kultūros tinklas“ projektą bei numatytas šio projekto veiklas, tikėtina, kad 2020 m. dienos šviesą pasieks nauji filmai, sukurti moksleivių, gimnazistų, kino klubo dalyvių, pasitelkiant edukatorių ir kino – televizijos profesionalų pagalbą. Juose bus kalbama įvairiosiomis temomis, o pasakojimai bus glaudžiai susiję su Rietavo istorija ir čia gyvenančiais gyventojais. Projektų baigiamosios tiesioginės konferencijos: „LCL - CO2 mažinimas logistikoje“, „BEE Lab - Regionų verslumo stiprinimas įgalinant bendradarbiavimą per sieną“. Televizijos laidų serijos, vaizdo reportažai, pateiktis nacionaliniuose leidiniuose ir kitose įvairiose žiniasklaidos priemonėse Straipsniai apie Rietavą.
7.	Informacinės duomenų bazės	3	50	17 170	Vilius Viršilas	Informacinės duomenų bazės sudaro mūsų interneto svetainės: • rietavovic.lt, • veik.rietave.lt, • pienokelias.lt.
8.	Parengta paraiškų Cento finansavimui	3			Laima Dockevičienė Rasa Baliulevičienė	Parengtos, pateiktos 3 paraiškos: LatLit Interreg programai, Pietų Baltijos Interreg programai, Finansavimas patvirtintas dviems paraiškoms.
9.	Bendradarbiavimo sutartys	2	12		Laima Dockevičienė	Įgyvendinant projektus inicijuotas ir fasilituotas 2 bendradarbiavimo sutarčių pasirašymas: Karlshamn (Švedija) ir Rietavo savivaldybių partnerystės sutartis (BBVET projekto pasekmė); Czarna Dabrowka kultūros centro (Lenkija) bei Rietavo moterų užimtumo centro bendradarbiavimo sutartis.
10.	Techninė pagalba		756	5 centro personalo atstovai)	Laima Dockevičienė Rasa Baliulevičienė Rasa Pociuvienė Vilius Viršilas	Centras administruoja VVG „Rietavo iniciatyvos“, Rietavo miesto VVG, Asociaciją „Pieno kelias“, suteikta techninė pagalba ruošiant 5 paraiškas Rietavo vietos plėtros strategijos (VPS) įgyvendinimui bei 7 su VPS strategija susijusių projektų bei tarptautinio bendradarbiavimo projekto „Bitės, medus, žmonės“ administravimo klausimais Pagalba VVG kaimo ir miesto

Eil. Nr.	Veiklos pavadinimas	Kiekis (vnt.)	Val.	Asmenys	Atsakingas asmuo	Pagrindimas
						Pagalba pareiškėjams Organizuojant renginius Administruojant projektus Rengiant viešinimo straipsnius Talpinant informacija į svetainės socialinius tinklus; Kaip pateikti finansines ataskaitas VMI, Sodrai Kaip parengti verslo planą, paraiškas ir kt.

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Plačiau apie 2019 metais vykdytas veiklas pateikiama ataskaitos priede plano vykdymas per 2019 metus.

4 lentelė. Ryškiausi Centro organizuoti renginiai per 2019 metus

Eil. Nr.	Renginio data	Renginio pavadinimas	Renginio organizatorius ir renginio vieta	Renginio dalyviai
1.	2019 vasario - kovo mėn.	IT mokymai	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	Rietavo savivaldybės kultūros centro personalas
2.	2019 03 06	Tarptautinis seminaras Dvarų maisto kultūra. Dalis projekto SB FICA. Projekto SB FICA partnerių tinklaveikos dienos Rietave.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	53 dalyviai – projekto SB FICA partneriai iš Švedijos, Lenkijos bei Lietuvos (Rietavo, Pagėgių) turizmo paslaugų teikėjai, viešojo sektoriaus įstaigos.
3.	2019 03 12-16	Pažintinis vizitas į Pietinę Švediją. Susipažinimas su integruotomis turizmo iniciatyvomis ir projektais, dalyvavimas Maisto hakatone "Sveikesnė Planeta" Krinova inkubatoriuje ir mokslo parke. Dalis projekto SB FICA	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras; Blekingės, Skonės ir Smolando regionai, Pietinė Švedija	Dalyvavo 13 dalyvių - Rietavo sav. turizmo paslaugų teikėjai, Pagėgių ir Tauragės atstovai
4.	2019 04 02	Baigiamoji projekto BBVET konferencija. Pristatyti tarptautinių edtech ir mechatronikos mokymo programų ir kiti projekto rezultatai.	Rostoko universitetas; Rostokas, Vokietija	2 RTVIC atstovai ir 12 LT studentų
5.	2019 04 04-05	Tarptautinios festivalis Gdynės dizaino dienos "Design Talks Business" (Dizainas kalbasi su verslu) - paskaitos, seminarai, dirbtuvės, kontaktų mugė. Dalis projekto CTCC	Pamario mokslo ir technologijų parkas Gdynėje; Gdynė, Lenkija	19 dalyvių iš Rietavo - verslo ir viešojo sektoriaus atstovų
6.	2019 04 15-16 ir 2019 05 13-14	Seminaras – dirbtuvės "Maisto inovacijos: turizmo produktų paslaugų prototipų ir koncepcijos vystymas", dalis projekto SB FICA. Tai procesas, kurio metu Rietavo turizmo, maitinimo, apgyvendinimo ir kt. turizmo paslaugų teikėjai, kiti suinteresuoti asmenys kuria išskirtinius, reguliariai sezono metu veikiančius regiono turizmo produktus ar paslaugas. Seminarą vedė paslaugų dizainerė Itziar Pobes Gamarra iš Barselonos.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	35 + 38 dalyviai iš Rietavo, Tauragės, Pagėgių.
7.	2019 04 26-30	FilmNet konferencija Rostoke, susipažinimas su kino festivalio organizavimu.	Naujosios medijos institutas iš Rostoko; Rostokas, Vokietija	3 dalyviai - RTVIC atstovai
8.	2019 05 21	Konferencija apie augalinius baltymus. Pasitarimas dėl renginių apie maisto strategijas organizavimo Rietave. Dalis projekto SBFOODINNO.	Absalon universitetinė kolegija; Soro, Danija	3 dalyviai - RTVIC atstovai
9.	2019 05 28	Turizmo sezono atidarymas ir bendradarbiavimo sesija "Prometeus" - interaktyvūs komandos stiprinimo užsiėmimai – mokymai su dvasia, paremti praktiniais psichologiniais iššūkiais ir	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	59 dalyviai - Rietavo organizacijų atstovai, KVK atstovai

		tikrovės pajauta. Mokymus vedė SHIBUI situacijų instruktoriai. Dalis projekto BEE Lab.		
10.	2019 06 11-13	ES Baltijos jūros regiono strategijos 10-tasis forumas, seminarai, kontaktų mugė. Dalyvavimo diena aptrati prioritetines Baltijos jūros makroregiono sritis	Gdanskas, Lenkija	3 dalyviai - RTVIC atstovai
11.	2019 07 18-20	Pažintinis vizitas į Skonės ir regioną susipažįstant su konsolidavimo schema Tomelila savivaldybėje (LCL) ir Karlshamną Karlshamno mero kvietimu aptarti benndradarbiavimo sutarties pasirašymą.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras; Tomelila, Karlshamnas, Švedija	6 dalyviai iš Rietavo
12.	2019 09 09-10	Tarptautinis seminaras "Sumanios socialinės paslaugos". Socialinio verslo prototipų vystymas. Seminarą veda ekspertės iš Švedijos BEE Lab projektas	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	25 dalyviai - verslo, viešojo sektoriaus įstaigų atstovai iš Rietavo, Klaipėdos, Latvijos
13.	2019 09 11	Projekto BEE Lab baigiamoji tarptautinė konferencija	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	28 dalyviai iš Rietavo, Klaipėdos, Latvijos
14.	2019 09 16	Baigiamoji projekto LCL tarptautinė spaudos konferencija, Rietavo pilotinio projekto pristatymas	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	26 dalyviai iš Lietuvos, Švedijos, Lenkijos, Vokietijos
15.	2019 09 16-20	Stažuotė Elbinge, Lenkija, susipažįstant su kultūros centro ir kino teatro darbu.	Swiatovid, Europos susitikimų centras; Elbingas, Lenkija	4 dalyviai, RTVIC atstovai
16.	2019 09 26-28	Karlshamno delegacijos priėmimas, tarpininkavimas bendradarbiavimo sutarties tarp Karlshamno ir Rietavo savivaldybių pasirašymui, seminaras savivaldybių bendradarbiavimo krryptims aptarti	Rietavas	95 asmenys iš Rietavo ir Karlshamno
17.	2019 10 15-16	Dalyvavimas UBC (Baltijos miestų sąjunga) konferencijoje Kaune, pranešimas apie Rietavo Horizontalaus planavimo patirtį ir "Įsijunk" koncepciją seminare "Piliečių dalyvavimo miesto valdyme vertė". EmPaci projektas	Euroregion Baltica; Kaunas	dalyvavo 3 RTVIC atstovai
18.	2019 11 04-08	Tarptautinė FilmNet konferencija Rietave. Filmų edukatorių ir festivalių organizatorių bendradarbiavimo gairių numatymas	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	56 dalyviai
	2019 12 12-13	Baigiamoji projekto SB FICA konferencijoje aptariant tolesnį bendradarbiavimą, dalyvavimas food jam renginyje, tinklaveika.	KRINOVA inkubatorius ir mokslo parkas; Kristianstadas, Švedija	2 RTVIC atstovai

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

5 Lentelė. Pagrindinių VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro kiekybinių rodiklių palyginimas per 2017 – 2019 m.

	Paslaugos pavadinimas	**2017 m.**	**2018 m.**	**2019 m.**	
		Suteiktos paslaugos	**Suteiktos paslaugos**	**Planuotos paslaugos**	**Suteiktos paslaugos**
1.	**Paklausimai**				
1.1	Skaičius	6000	5544	2430	**10740** (6019 +4721)
1.2.	Valandos	800	924	290	**225**3 (1003 + 1250)
1.3.	Asmenys				(6019 +4721 turistai
2.	**Konsultacijos iš viso suteikta val.**	403	1356	246	708
2.1	Konsultacijos verslo pradžiai				
2.1.1	Valandos	240	1244	148	470
2.1.2	Asmenų skaičius	120	66	111	71
2.2	Konsultacijos verslo plėtrai				

2.2.1.	Valandos	163	112	98	238
2.2.2	Asmenų skaičius	68	56	91	56
3.	**Mokymai**				
3.1.	Vienetai	14	35	13	30
3.2.	Valandų skaičius	150	214	60	192
3.3.	Dalyvių skaičius	41	576	8	441
4.	**Renginiai**				
4.1.	Vienetai	60	46	11	100 *(53 + 47)*
4.2.	Valandų skaičius	248	195	111	1065 *(366 + 699)*
4.3.	Dalyvių skaičius	620	675 +5000 lankytojų mugėse	1504	1949 *(919 +1000 lankytojų mugėse + 30)*
5.	**Turizmas**				
5.1	Turistiniai maršrutai	6	6	6	8
5.2.	Lankytojai		2006	2500	4721
5.2.1.	Lietuvos gyventojai		1863	2400	4597
5.2.2.	Užsieniečiai		143	100	124
5.2	Lankytojai (Rirtavo sav. Bendras)	63 494	64 039	63 000	53 947
5.3	Nakvynių skaičius (Rirtavo sav. Bendras)	4 057	3 602	4 000	3246
6.	**Viešinimas ir komunikavimas**				
6.1.	**Administruojamos svetainės ir socialinių tinklų paskyros/puslapiai**	**3 ir 4**	**3 ir 4**	**3 ir 4**	**3 interneto svetainės ir 4 socialinių tinklų paskyros**
6.1.1.	Administruojamų interneto svetainių unikalūs naudotojai **(iš viso)**	9 097	11 412	12 200	17 170
6.1.1.1.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro interneto svetainė (rietavovic.lt) **unikalūs naudotojai**	3 097	5 915	6 000	10 907
6.1.1.2.	Minios finansavimo platforma (veik.rietave.lt) **unikalūs naudotojai**	2975	3 384	3 500	4 029
6.1.1.3.	Pieno kelio maršruto interneto svetainė (pienokelias.lt) **unikalūs naudotojai**	3025	2 113	2 700	2 234
6.1.2.	**Administruojamų socialinių tinklų pasiekiamumas ir įtraukimas (iš viso)**	**94 163 pasiekiamumas**	**96 834 pasiekiamumas**	**99 800 pasiekiamumas**	**132 928 pasiekiamumas**
		4 755 įtraukimai	**3 644 įtraukimai**	**5600 įtraukimai**	**11 434 įsitraukimas**
6.1.2.1.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro socialinio tinklo tinklalapis (/RietavoTVIC)	38 946 pasiekiamumas	77 668 pasiekiamumas	80 000 pasiekiamumas	113 153 pasiekiamumas
		2 575 įsitraukimas	3 054 įsitraukimas	5 000 įsitraukimas	10 709 įsitraukimas
6.1.2.2.	Minios finansavimo platformos socialinio tinklo tinklalapis (/veik.rietave)	32 380 pasiekiamumas	11 012 pasiekiamumas	11 500 pasiekiamumas	12 067 pasiekiamumas

		609 įsitraukimas	471 įsitraukimas	470 įsitraukimas	502 įsitraukimas
6.1.2.3.	Pieno kelio maršruto socialinio tinklo tinklalapis (/pienokelias.lt)	6 735 pasiekiamumas	1 687 pasiekiamumas	1 800 pasiekiamumas	2 014 pasiekiamumas
		331 įsitraukimas	55 įsitraukimas	60 įsitraukimas	68 įsitraukimas
6.1.2.4.	Mykolinių metturgio socialinio tinklo tinklalapis (Mykoliniu Metturgis)	16 102 pasiekiamumas	6 467 pasiekiamumas	6 500 pasiekiamumas	5 694 pasiekiamumas
		1 240 įtraukimas	64 įtraukimas	70 įtraukimas	74 įsitraukimas
6.1.3.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro ***Youtube*** paltformos kanalo vaizdo įrašų peržiūros	4 203	4 337	4 500	4 750
6.2.	**Videoteka**				
6.2.1.	Vaizdo įrašai (renginių ir reprezentuojančių Rietavo savivaldybę)	5	23	11	28
6.3.	Informaciniai leidiniai	7	8	15	25
6.3.1.	Išleista informacinių biuletenių	7 vnt.	8 vnt	10 vnt.	20 vnt.
6.3.2.	Išleista informacinių leidinių	1 vnt.[1]	1 vnt.	5 vnt.	5 vnt.
6.4.	Verslo planai	6	4	4	6
6.4.1.	Parengta paraiškų verslininkams	4	4	4	11
6.4.2.	Procentas finansuotų paraiškų	25 proc. [2]	100 proc.	100 proc.	90 proc.
6.5.	Parengta paraiškų Rietavo TVIC įstaigos veiklos plėtojimui	3 parengtos, 3 pateiktos, 3 finansuotos	4 parengtos, 3 pateiktos, 3 finansuotos	3 parengtos ir pateiktos, 3 finansuotos	3 parengtos ir pateiktos, 2 finansuotos
6.5.1.	Pritrauktos lėšos įstaigos veiklos plėtojimui	164978,22 eur	219182,94 eur	305 673,00 eur	282255,19 eur *(nepanaudojome 23496 eurų)*
6.6.	Darbas su tikslinėmis grupėmis	Renginių 60 Dalyvių 620 Paraiškų 8 Gavusių finansavimą 2[3]	Renginių 46 Dalyvių 675 +5000 lankytojų mugėse Paraiškų 4 Gavusių finansavimą: 4	Renginių 50 Dalyvių 600 Paraiškų 6 Gavusių finansavimą 6	Renginių 53 Dalyvių 919 + 1000 lankytojų mugėse Paraiškų 6 Gavusių finansavimą 6
6.7.	Verslumą ir verslumo kultūrą ugdančios priemonės	Dalyvauta renginių: 29 vnt. (tarptautiniai ir nacionaliniai) Dalyvių 64[4]	Dalyvauta renginių: 50 vnt. (tarptautiniai ir nacionaliniai) Dalyvių 86	Dalyvauta renginių: 40 vnt. (tarptautiniai ir nacionaliniai) Dalyvių 30	Dalyvauta renginių: 47 vnt. (tarptautiniai ir nacionaliniai) Dalyvių 30

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Per 2019 metus ypač stipriai išsiplėtė komunikavimo ir viešinimo veikla. Naudojamos šiuolaikinės elektroninės komunikavimo priemonės mūsų esamos ir būsimos auditorijos informavimui: 1) trumpų video talpinamas, 2) IT specialistas, Centre dirba darbuotojas turinti išsilavinimą ir kompetencijas informacinėse sistemose, 3) komandinis darbas. Todėl jau keli metai iš eilės matome stiprų augimą ypatingai socialiniuose tinkluose. Svetainės nesulaukia tokio ypatingo dėmesio, kaip socialiniai tinklai (***daugiau žr. 1 pav.*** *RTVIC*

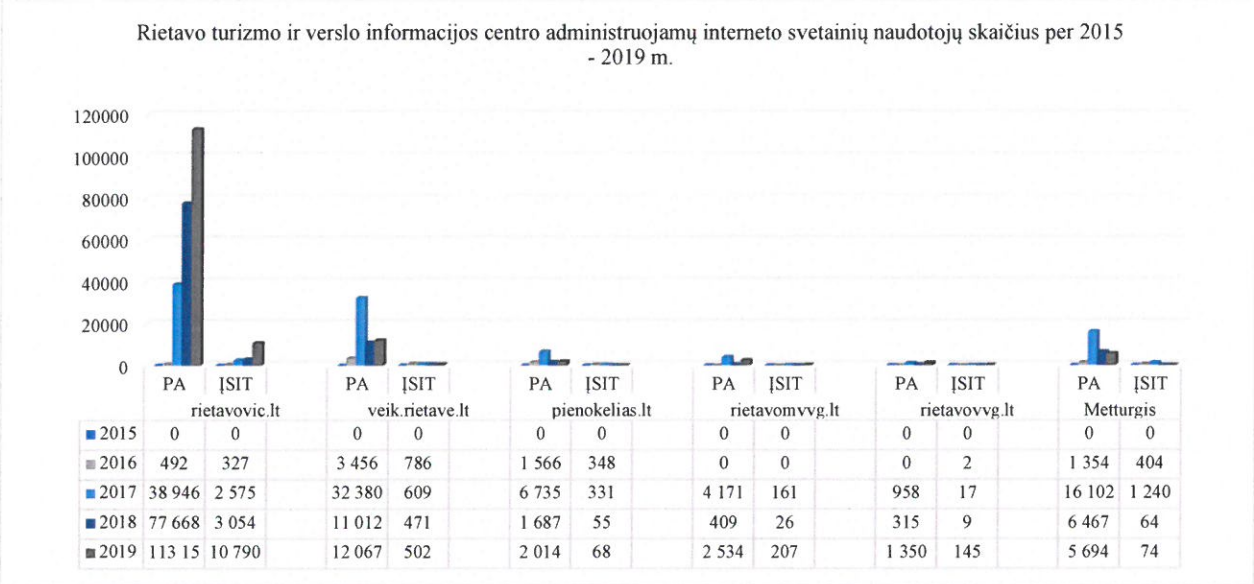
[1] Rietavo turistinis žemėlapis lietuvių ir anglų kalbomis, po 3000 egz kiekvieno

[2] Sprendimas dėl trijų paraiškų 2018 metais.

[3] 6 paraiškų finansavimo sprendimas priimamas 2018 metais

[4] Į šį skaičių neįtraukti lankytojai apsilankę Rietavo stenduose ADVENTUR ir Hanza dienų parodose

administruojamų svetainių naudotojų skaičius per 2015-2019 m. ir ***5 Lentelė.*** *Pagrindinių VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro kiekybinių rodiklių palyginimas per 2017 – 2019 m.).*

	PA	ĮSIT	PA	ĮSIT	PA	ĮSIT	PA	ĮSIT	PA	ĮSIT	PA	ĮSIT
	rietavovic.lt		veik.rietave.lt		pienokelias.lt		rietavomvvg.lt		rietavovvg.lt		Metturgis	
2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	492	327	3 456	786	1 566	348	0	0	0	2	1 354	404
2017	38 946	2 575	32 380	609	6 735	331	4 171	161	958	17	16 102	1 240
2018	77 668	3 054	11 012	471	1 687	55	409	26	315	9	6 467	64
2019	113 15	10 790	12 067	502	2 014	68	2 534	207	1 350	145	5 694	74

1 pav. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro administruojamų socialinių tinklų įrašų pasiekiamumas ir naudotojų įsitraukimas per 2015 – 2019 m. Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

PAS - skelbiamų įrašų pasiekiamumas, **ĮTR** - naudotojų įtraukimas. Keičiantis socialinio tinklo ***Facebook*** algoritmams, įrašų pasiekiamumas jau nebeturi didelės įtakos naujų žmonių įtraukimams.

Svarbiausiais rodiklis - naudotojų įtraukimas. Matome, kad Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro socialinio tinklo tinklalapis ***rietavotvic.lt***, kasmet rekordiškai sulaukia vis didesnio naudotojų susidomėjimo ir įsitraukimo. Kitų socialinių tinklų pasiekiamumas ir įsitraukimas svyruoja nežymiai, o tai lemia nepastovus turinio kėlimas, kaip pvz: ***metturgio*** socialinio tinklo tinklalapis yra įveiklinimas tik tuomet kai pradedamas naujų prekiautojų ieškojimas, ***veik.rietave.lt*** ir ***pienokelias.lt*** priklauso nuo talpinamų objektų.

Pastaruoju metu buvo pradėtas ***veik.rietave.lt***, ***pienokelias.lt*** esamų objektų atnaujinimas, vis dažniau ieškomi nauji - unikalūs objektai, kurie galėtų būti įterpti į šias platformas. Rengiamas naujas viešinimo planas, po kurio tikimasi sulaukti didesnio naudotojų įsitraukimo.

Paspaudimų kiekis – vienam naudotojui vieno seanso metu vidutiniškai tenka nuo 24 iki 32 paspaudimų (priklauso nuo interneto svetainės), pvz: vienas naudotojas dažniausiai peržiūri tris interneto svetainės tinklalapius, o tuo metu įvyksta 72 – 96 paspaudimai.

Publikuotų įrašų pasiekiamumo kiekis parodo kiek iš viso naudotojų pasiekė socialiniame tinkle (nurodytu laikotarpiu) publikuoti visi įrašai. Taip pat pasiekiamumas apima dvi naudotojų grupes, tuos, kurie seka Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro veiklą ir yra užsiprenumeravę gauti pirmi mūsų paskelbtus įrašus ir tuos, kurie neseka ir nėra užsiprenumeravę, bet galiausiai juos pasiekia nes užtenka, kad vienas iš draugų, kolegų ar šeimos narių paspaustų mėgti, dalintis ar emocijos interaktyvų mygtuką ant bet kurio mūsų paskelbto įrašo ir tuomet šis asmuo matys savo laiko juostoje tai ko nėra užsiprenumeravęs. Naudotojai – nauji ir sugrįžtantys naudotojai kurie bent kartą buvo apsilankę (nurodytu laikotarpiu) interneto svetainėje. Peržiūrų skaičius – kiekis nurodo kiek naujų ir sugrįžtančių naudotojų peržiūrėjo (nurodytu laiku) paskelbtus vaizdo įrašus. Nėra duomenų – nėra pakankamai duomenų pateikti tikslinės informacijos.

Kas yra lankytojų pasiekiamumas, įtraukimas ir kokie veiksniai lemia šiuos pokyčius.

6 lentelė. Pagrindinių turizmo rodiklių palyginimas per 2016 – 2019 m., Rietavo sav.

		2015	2016	2017	2018	2019
1.	Apgyvendinimo įstaigų skaičius, Rietavo savivaldybėje					
1.1.	Apgyvendinimo įstaigų skaičius | vnt.	0	1	5	8	6
1.2.	Numerių skaičius apgyvendinimo įstaigose | vnt.	0	2	30	41	40

1.3.	Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose |vnt.	0	8	82	127	106
2.	Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose, Rietavo sav.| asmenys					
2.1.	**Visi turistai**	0	15	1476	1350	1220
2.1.1.	Lietuvos gyventojai	0	15	1160	1089	994
2.1.2.	Užsieniečiai	0	0	316	261	226
2.2.	**Visos nakvynės**	**0**	**44**	**2581**	**2252**	**2026**
2.2.1.	Lietuvos gyventojų nakvynės	0	44	1761	1545	1470
2.2.2.	Užsieniečių nakvynės	0	0	820	707	556
3.	Apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų Rietavo sav. Skaičius| asmenys					
3.1.	Iš viso	10 826	62 147	63 494	64 039	53 947
3.1.1.	Lietuvos piliečiai	10 826	58 795	59 854	60 355	51 196
3.1.2.	Užsienio turistai		3 352	3 640	3684	2 751
4.	Apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų Rietavo TVIC. Skaičius| asmenys					
4.1.	Iš viso	1800	3559	3726	3989	4721
4.1.1.	Lietuvos piliečiai	1750	3504	3641	3703	4597
4.1.2.	Užsienio turistai	50	55	85	223	124
5.	Ekonominės naudos veiklos rezultatas, Rietavo sav.| eurais	5565,50	18 445,60	28171,50	34 180,10	58 680

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Per 2019 m. ekonominės naudos veiklos rezultatas yra lygus - **58 680,00 Eur, (žr. 6 ir 8 lenteles).**

Pirminis ekonominės naudos veiklos rezultatas priklauso nuo Rietavo turizmo ir verslo informacijos centre apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičiaus ir vidutinės vienos kelionės išlaidų. 2019 m. Centras iš viso sulaukė 4 721 turistų ir vienadienių lankytojų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. vietinių ir užsienio turistų vidutinės vienos kelionės išlaidos svyravo nuo 74,00 iki 96,00 Eur. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus duomenis ir jais remiantis galima gauti bendrą išlaidų sumą vienos kelionės metu – 352 082,00 Eur. Vėliau turime išreikšti bendros visų išlaidų sumos vidutinei kelionei ir 2019 m. dirbusių darbuotojų skaičiaus santykį, iš kurio yra **gaunamas pirminis ekonominės naudos veiklos rezultatas – sukuriama vieno darbuotojo pridetinė vertė, kuri yra lygi 58 680,00 Eur.**

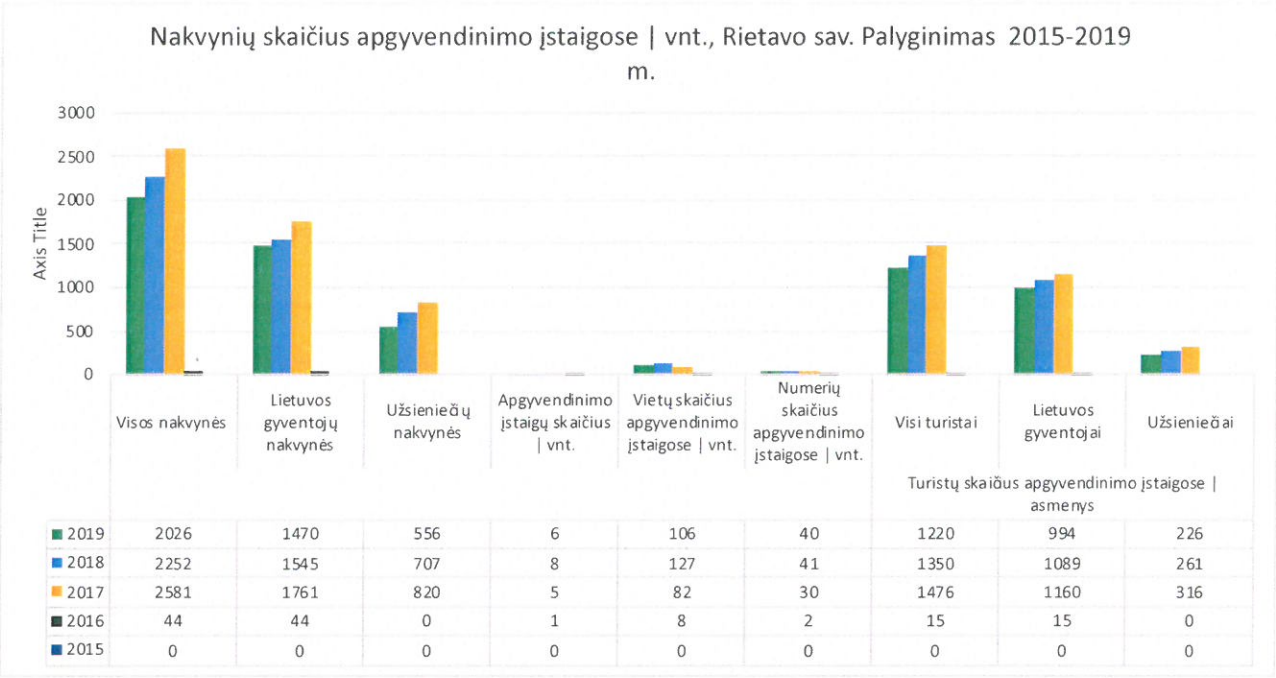
Turizmo populiarinimas taip pat svarbus šiais laikais. Tai yra sėkminga finansų rinkimo niša, nes žmonės vis dažniau nori keliauti ir nori investuoti savo malonumui. Todėl planuojama naudoti ekologiškas technologijas ir medžiagas, tobulinant esamus ir pristatant naujus turizmo produktus

Per 2019 m. Rietavo TVIC apsilankė **4721** turistų ir vienadienių lankytojų sk., tame tarpe **124** užsieniečiai, kai tuo tarpu Rietavo savivaldybėje, remiantis kasmet Centro atliekamomis apklausomis, per **2019 m**. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičius Rietavo savivaldybės įstaigose, pagal pateiktus duomenis – **53 947, tame tarpe užsieniečių – 2751 svečias.**

Remiantis statistikos departamento duomenimis per 2019 m. Rietavo sav. visų apgyvendinimo įstaigų suteiktų nakvynių skaičius 2026, o iš jų Lietuvos gyventojų – 1470 ir užsieniečių nakvynės – 556 ir tame tarpe buvo apgyvendinta 1220 turistų, iš jų 994 Lietuvos gyventojų ir 226 užsienio piliečių. (***žr. 6 lentelė,*** *Pagrindinių turizmo rodiklių palyginimas per 2016-2019 m. Rietavo sav.* ir 2 ir 3 pav.). Paanalizavus statistinius duomenis 2016-2019 m. (žr. pav. 2) ženklus augimas nakvynių skaičius nuo 44 iki 2026, numerių skaičius nuo 2 iki 40, nakvojusių svečių juose užsieniečių nuo 0 iki 556.

Per **2019 m**. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičius, Rietavo savivaldybėje– **53 947** (žr. 2 pav. *6 lentele*). 2019 m. pirminis ekonominės naudos veiklos rezultatas lygus **58 680,00** Eur. (***žr. 6 lentelė,*** *Pagrindinių turizmo rodiklių palyginimas per 2016-2019 m. Rietavo sav*).

Lyginant statistinius duomenis su ankstesniais metais pastebimas vienadienių svečių skaičiaus sumažėjimas kai 2018 m. apsilankė – 64039, o 2019 m. – 53947 svečiai. Palyginus skaičius su pateikusiais duomenis objektais (***žr. daugiau 7 lentelę.*** *Rietavo sav. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičių palyginimas per 2017 – 2019 m.)* matome, kad dėl remonto darbų sumažėjo Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje ir ženkliai net -9187 svečiais sumažėjo Rietavo savivaldybės kultūros centro vienadieniai lankytojai. Nors tuo tarpu Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras sulaukė didelio srauto, taip pat matome ir verslas nurodo augimą. Žinoma skaičiai yra preliminarus, tačiau iškalbingi.

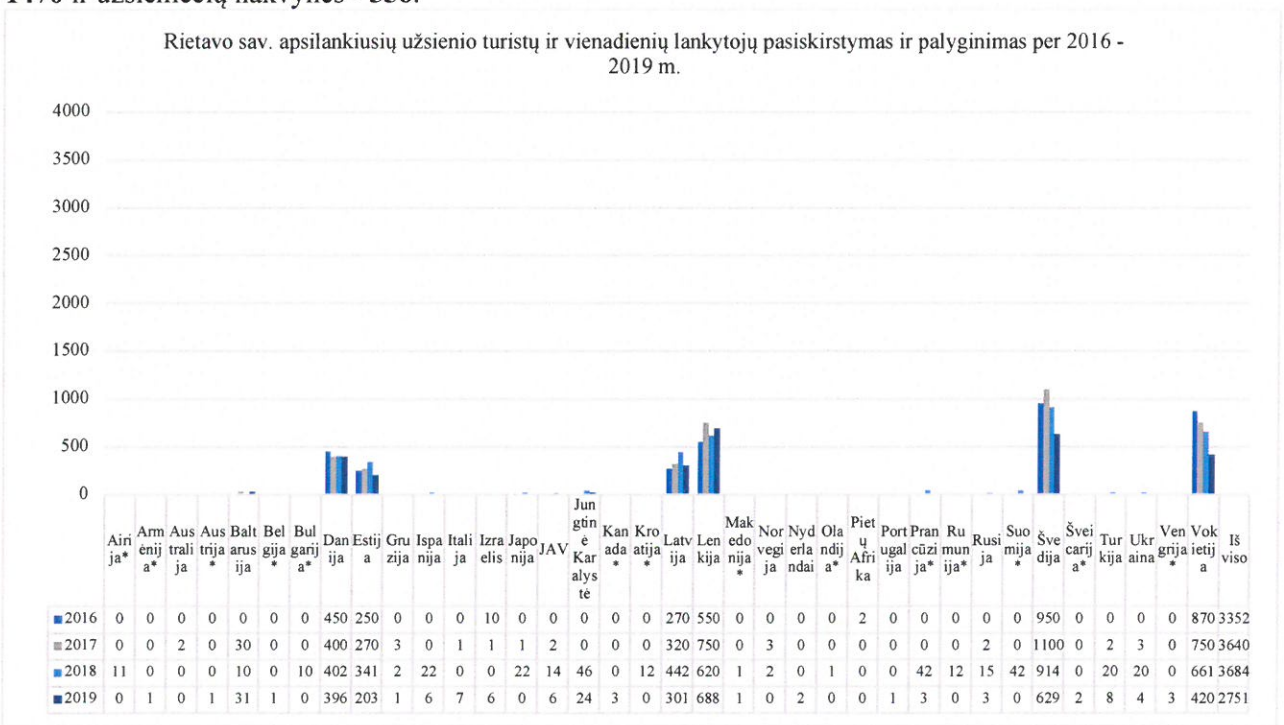

	Visos nakvynės	Lietuvos gyventojų nakvynės	Užsieniečių nakvynės	Apgyvendinimo įstaigų skaičius | vnt.	Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose | vnt.	Numerių skaičius apgyvendinimo įstaigose | vnt.	Visi turistai	Lietuvos gyventojai	Užsieniečiai
2019	2026	1470	556	6	106	40	1220	994	226
2018	2252	1545	707	8	127	41	1350	1089	261
2017	2581	1761	820	5	82	30	1476	1160	316
2016	44	44	0	1	8	2	15	15	0
2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2 pav. Nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose, Rietavo sav. per 2015 -2019 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras nuo 2016 m. pradėjo rinkti informacija bei dalyvauti aktyviai propaguojant Rietavo sav. kaip patrauklią vietą lankytojams ir turistams. Paanalizavus statistinius duomenis 2016-2019 m. (žr. pav. 24) ženklus augimas nakvynių skaičius išaugo nuo 44 (per 2016 m.) iki 2026 (per 2019 m.), numerių skaičius nuo 2 (per 2016 m.) iki 40 (per 2019 m.) , nakvojusių svečių juose užsieniečių nuo 0 (per 2016 m.) iki 556 (per 2019 m.).

Per 2019 m. visų apgyvendinimo įstaigų suteiktų nakvynių skaičius **2026**, o iš jų Lietuvos gyventojų – **1470** ir užsieniečių nakvynės - **556**.

	Airija*	Armėnija*	Australija	Austrija*	Baltarusija	Belgija*	Bulgarija*	Danija	Estija	Gruzija	Ispanija	Italija	Izraelis	Japonija	JAV	Jungtinė Karalystė	Kanada*	Kroatija*	Latvija	Lenkija	Makedonija*	Norvegija	Nyderlandai	Olandija*	Pietų Afrika	Portugalija	Pranūzija*	Rumunija*	Rusija	Suomija*	Švedija	Šveicarija*	Turkija	Ukraina	Vengrija*	Vokietija	Iš viso
2016	0	0	0	0	0	0	0	450	250	0	0	0	10	0	0	0	0	0	270	550	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	950	0	0	0	0	870	3352
2017	0	0	2	0	30	0	0	400	270	3	0	1	1	1	2	0	0	0	320	750	0	3	0	0	0	0	0	0	2	0	1100	0	2	3	0	750	3640
2018	11	0	0	0	10	0	10	402	341	2	22	0	0	22	14	46	0	12	442	620	1	2	0	1	0	0	42	12	15	42	914	0	20	20	0	661	3684
2019	0	1	0	1	31	1	0	396	203	1	6	7	6	0	6	24	3	0	301	688	1	0	2	0	0	1	3	0	3	0	629	2	8	4	3	420	2751

3 pav. Rietavo sav. apsilankiusių užsienio turistų ir vienadienių lankytojų pasiskirstymas ir palyginimas 2016 – 2019 m. Informacijos šaltinis – Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras.

7 lentelė. Rietavo sav. apsilankiusių turistų ir vienadienių lankytojų skaičių palyginimas per 2017 – 2019 m.

Eil. Nr.	Objektas	2017 m.	2018 m.	2019 m.	Šalys
1.	VšĮ „Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras“ (Maršruto „Pieno kelias operatorius)	3726	3989 (223 užsieniečiai)	4721 (124 užsieniečiai)	Lietuvos kiti regionai, Latvija, Lenkija, Estija, Švedija, Vokietija, Vengrija, Baltarusija, Ukraina, JAV, Kanada, Ispanija, Italija, Nyderlandai, Turkija, Izraelis
2.	Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus (Maršruto „Pieno kelias“ dalyvis)	3879	3867 (113 užsieniečiai)	3407 (78 užsieniečiai)	Lietuvos kiti regionai, Latvija, Lenkija, Baltarusija, Rusija, Švedija, JAV
3.	Rietavo atviras jaunimo centras	5151	360 (72 užsieniečiai)	298 (15 užsieniečiai)	Lietuvos kiti regionai, Makedonija, Armėnija, Turkija, Sakartvelas, Lenkija, Italija, Ukraina, Anglija, Portugalija, Rusija, Latvija, Ispanija, Prancuzija, Belgija, Austrija
4.	Lopaičių piliakalnis, Tverų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia	13617	14777 (~2955 užsieniečiai)	12 912 (2380 užsieniečiai)	Lietuvos kiti regionai, Švedija, Lenkija, Latvija, Ukraina, Estija, Vokietija, Danija, Turkija, Prancūzija, JAV
5.	VšĮ „Rietavo žirgynas“	650	720 (144 užsieniečiai)	1100 (80 užsieniečiai)	Lietuvos kiti regionai, Latvija, Lenkija, Jungtinė Karalystė
6.	Rietavo savivaldybės kultūros centras	35473	37186	27 999 (nenurodyta)	Lietuvos kiti regionai
7.	Kiti maršruto „Pieno kelias“ dalyviai iš Rietavo sav.: • Namų restoranas ekologinis ūkis „Pasaulio pakrašty“; • Arbatinė „Pilies malūnas“.	1998	2000 (400 užsieniečiai)	2120 (74 užsieniečiai)	Lietuvos kiti regionai, Prancūzija, Šveicarija, Latvija, Estija, Italija, Lenkija, Vokietija, Švedija, Danija
8.	Kaimo turizmo sodybos: • Antano Budriaus kaimo turizmo sodyba; • sodyba „Jurvingė“; • Andrijauskų sodyba; • Miško rojus.	Nenurodyta	~1140	1300 (nenurodyta)	Lietuvos kiti regionai
9.	Giliogirio dvaras	Nenurodyta	Nenurodyta	40 (nenurodyta)	Lietuvos kiti regionai
11.	„A‘vietinė“	Nenurodyta	Nenurodyta	50 (nenurodyta)	Lietuvos kiti regionai
	VISO:	**63494**	**64039**	**53947** (2751 užsieniečiai)	Nėra įtraukta turgaus, kavinių, kaip pav. Armėnija, Provincija, Jūra ir kt., pobūvių organizatoriai, bendruomenės ir pavieniai gyventojai sulaukiantys svečių iš užsienio.

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys.

8 lentelė. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro poveikio rodiklių 2016 – 2019 m. palyginimas

Eil. Nr.	Veikla	2017 m.	2018 m.	2019 m.
1.	Įregistruotų įmonių skaičius (skaičiuojant su verslo liudijimais ir individualios veiklos pažymėjimais)	488	***516***	***866***
2.	Sukurtų naujų darbo vietų ir išlaikytų darbo vietų skaičius (įskaitant individualios veiklos pažymėjimus)	**1760** (1272 + 488)	***1668*** *(1152 +516)*	***2101*** **(1235 +866)**

3.	Pritrauktos investicijos regiono verslo plėtrai	164978,22 Eur[5]	**133120,00 Eur**	**647 008,00 Eur** *(58 680,00 x 4 = 234720 + 130000 + 282255,19)*
3.1.	Parengtos paraiškos	Parengtos, pateiktos ir finansuotos 4 paraiškos įstaigos veiklos plėtojimui	Parengtos, pateiktos 4 ir finansuota 1 paraiška įstaigos veiklos plėtojimui	Parengtos 3 ir finansuotos 2 paraiškos įstaigos veiklos plėtojimui
		Parengtos 8 paraiškos, finansuotos 2 paraiškos tikslinėms grupėms	Parengtos 4 paraiškos, finansuotos 4 paraiškos tikslinėms grupėms	Parengtos 5 paraiškos, finansuotos 5 paraiškos tikslinėms grupėms
4.	SVV subjektai, gavę finansinę paramą iš SVV paramos fondo (lėšų suma)	Iš SVV rėmimo fondo paramą gavo 10 subjektų už 3365,42 eurus; Iš Žemės ūkio rėmimo fondo paramą gavo 12 subjektas už 1975,00 eurus.	Iš SVV rėmimo fondo paramą gavo 14 verslo subjektų apie 3700,00 eurų ir iš Žemės ūkio rėmimo fondo paramą gavo 12 subjektų apie 2900,00 eurų	Iš SVV rėmimo fondo paramą gavo 15 verslo subjektų apie 3253,54 eurų ir iš Žemės ūkio rėmimo fondo paramą gavo 18 subjektų apie 2976,45 eurų
5.	TVIC teikiamų paslaugų kokybės ir poveikio verslui vertinimas (regiono verslininkų apklausos ir nuomonės tyrimai)	25 Rietavo organizacijų interviu-apklausa	14 startuolių, 8 asociacijos, 9 Savivaldybės įstaigos, 7 verslo įmonės ir 18 jokioms organizacijoms nepriklausantys iniciatyvių gyventojų interviu-apklausa	19 įmonių ir savarankiškai dirbančiųjų apklausa apie pagalbą verslo inovavimo procesuose. 36 esamų ir potencialių turizmo paslaugų teikėjų apklausa-interviu dėl mokymosi poreikio.
6.	Turistų ir lankytojų srautai Rietavo savivaldybėje	63 494	**64 039**	**53 947**
7.	Rietavo TVIC pirminis ekonominės naudos rezultatas[6]	28 171,5	**34 180,1**	**58 680**

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

4. CENTRO GAUTOS LĖŠOS IR JŲ ŠALTINIAI PER FINANSINIUS METUS IR ŠIŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMAS PAGAL EKONOMINĖS KLASIFIKACIJOS STRAIPSNIUS

Rietavo TVIC, tvarkant apskaitą ir rengiant finansinę atskaitomybę, vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais: įmonės veiklos tęstinumo, periodiškumo, pastovumo, piniginio mato, kaupimo, palyginimo, atsargumo, neutralumo ir turinio svarbos. Centro finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Apskaita tvarkoma dvejybiniu įrašu, naudojant Lietuvos Respublikos piniginį vienetą – eurą.

Rietavo TVIC rengia finansines ataskaitas: balansą, veiklos rezultatų ataskaitą, aiškinamąjį raštą.

Centro pagrindiniai pajamų šaltiniai yra vykdomi projektai ir teikiamos paslaugos. Lėšos skiriamos darbuotojų darbo užmokesčiui, patalpų išlaikymo, pagrindinių veiklų, pagal projektus vykdymą (išorinių paslaugų, ekspertų, įrangos, baldų ar priemonių pirkimas), transporto, reprezentavimo nusidėvėjimo ir kt., kaip pateikta žemiau esančioje lentelėje 9 VšĮ Rietavo TVIC centro palyginamoji 2017-2019 m. pajamų šaltiniai ir išlaidos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 11 straipsnio 6 dalimi, auditą atlikti yra neprivaloma. Tarptautiniai projektai yra audituojami keliais lygiais. Kiekvienam tarptautiniam projektui yra perkamos audito paslaugos, kurias reglamentuoja ir prižiūri VRM. VRM taip pat vykdo pagal atranką savo ruožtu auditą. 2019 m. jungtinio sekretoriato užsakymu, Centre buvo atliekamas II lygio patikrinimas (LR vidaus reikalų ministerijos) dviejų iš septynių vykdomų projektų auditavimas. Atlikus II lygio patikrinimą, buvo gautos išvados, kad projektų apskaita vykdoma vadovaujantis visais teisės aktais, bendrojoje apskaitoje

[5] Centro vykdomi projektai

[6] **Pirminis turizmo ekonominės naudos rezultatas,** t.y. tiesioginis ekonominis poveikis dažniausiai skaičiuojamas sudauginus lankytojų skaičių, turistų nakvynių skaičių su Statistikos departamento skelbiamais tų metų vietinių vienadienių lankytojų vidutinės vienos kelionės išlaidomis; turistų nakvynių skaičių su Statistikos departamento skelbiamais tų metų vidutinės vienos dienos kelionės išlaidas. Taip apskaičiuojamas tik pirminius rezultatus, neapimant netiesioginio ir dirbtinio ekonominio poveikio, kurių bendra suma yra ženkliai didesnė. Kiekvienais metais vienadienių lankytojų vidutinės vienos kelionės išlaidų ir vidutinės vienos kelionės išlaidų įkainis keičiasi. Statistikos departamentas skelbia (apie birželio mėn.) vienadienių lankytojų vidutinės vienos kelionės išlaidas.

apskaityta taip pat, pagal visus galiojančius teisės aktus, ir visos patirtos išlaidos teisėtos ir teisingos. Išlaidas kaip ir veiklas derina ir prižiūri pagrindinis kiekvieno projekto partneris, kuris atsakingas už bendrų mokėjimo prašymų sukonsolidavimą ir pateikimą JTS (jungtinis sekretoriatas), kuris savo ruožtu atlieką pateiktų ir prašomų išlaidų kompensavimą.

Centras vykdomiems projektams dėl apyvartinų lėšų trūkumo turi pasiimti paskolas.

Veiklos rezultatų ataskaita, balansas ir aiškinamasis raštas pateikiami kaip priedas prie Centro veiklos ataskaitos. Ataskaitinio laikotarpio finansinės veiklos rezultatas yra teigiamas: **- 138,69 eurai**.

9 lentelė . VšĮ Rietavo TVIC centro palyginamoji 2017-2019 m. pajamų šaltiniai ir išlaidos

Eil.Nr.	*Metrikos pavadinimas*	*2017 m. (eur.)*	*Proc.*	*2018 m. (eur.)*	*Proc.*	*2019 m. (eur.)*	*Proc.*
1.	***Pajamos viso:***	***165978,22***	***100***	***219182,94***	***100***	***282255,19***	***100***
1.1.	Rietavo savivaldybė	30000,00	18,07	30000,00	13,69	35000,00	12,40
1.2.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro uždirbamos lėšos	3221,52	1,94	3389,42	1,55	19372,16	6,86
1.3.	Vidaus reikalų ministerija	11909,64	7,18	15444,16	7,05	9994,00	3,51
1.4.	**Tarptautiniai projektai**	**120847,06**	**72,81**	**170349,36**	**77,72**	**217989,03**	**77,23**
1.4.1.	*Projektas CTCC – Creative Traditional Companies Cooperation*	*10008,80*	*8,28*	*29428,49*	*13,43*	*34045,43*	*12,06*
145.2.	*Projektas „BBVET – Boosting Business Integration through Jodint VET Education"*	*44896,59*	*37,15*	*30797,77*	*14,05*	*11068,48*	*3,92*
1.4.3.	*Projektas „LCL – Low Carbon Logistics"*	*26436,02*	*21,88*	*20018,47*	*9,13*	*41876,89*	*14,84*
1.4.4.	*Projektas „SB FICA"*	*0,00*	*0,00*	*25129,99*	*11,47*	*33642,76*	*11,92*
1.4.5.	*Projektas BEE Lab"*	*39505,65*	*32,69*	*64974,64*	*29,64*	*56666,01*	*20,08*
1.4.6.	*Projektas „EmPaci"*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*11385,60*	*4,03*
1.4.7.	*Projektas „FilmNet"*					*29303,86*	*10,38*
2.	***Veiklos sąnaudos***	***165578,00***	***100***	***213980,55***	***100***	***282116,50***	***100***
2.1.	*Nusidėvėjimas*	*420,00*	*0,25*	*1372,97*	*0,64*	*822,50*	*0,29*
2.2.	*Darbuotojų išlaikymas*	*92032,00*	*55,58*	*123819,50*	*57,86*	*126498,60*	*44,84*
2.3.	*Palūkanos*	*2198,00*	*1,33*	*6078,21*	*2,84*	*12107,42*	*4,29*
2.4.	*Patalpų išlaikymas*	*2101,00*	*1,27*	*2805,43*	*1,31*	*3064,04*	*1,09*
2.5.	*Ryšių*	*4469,00*	*2,70*	*3379,32*	*1,58*	*3278,71*	*1,16*
2.6.	*Transporto išlaidos*	*7217,00*	*4,36*	*6161,11*	*2,88*	*5040,89*	*1,79*
2.7.	***Kitos veiklos išlaidos*** *(komandiruočių, reng. Org., reprezentacinių prekių, banko mok., kanc. ir kitos išl. susijusios su pagrindine centro veikla)*	*56061,00*	*33,86*	*70364,01*	*32,88*	*131304,34*	*46,54*
2.8.	*Ankstesnių laikotarpių klaidų taisymas*	*1079,54*	*0,65*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	
3.	***Veiklos pelnas/nuostolis***	***400,00***		***5202,39***		***138.69***	

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

5. INFORMACIJA APIE CENTRO ILGALAIKĮ TURTĄ PER FINANSINIUS METUS

2019 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo žiniaraščio duomenimis ilgalaikio turto likutinė vertė – **298944,41 eurų.** iš kurio:

Materialaus ilgalaikio turto likutinė vertė – 298100,28 eurų.

Nematerialaus ilgalaikio turto likutinė vertė – 844,13 eurų.

Plačiau apie Centro turima ilgalaikį turtą aprašoma aiškinamajame rašte prie finansinės atskaitomybės.

6. CENTRO SĄNAUDOS PER FINANSINIUS METUS, IŠ JŲ IŠLAIDOS DARBO UŽMOKESČIUI

2019 m. Centro sąnaudos sudarė **242202,12 eurų**. Iš jų darbo užmokesčiui **126498,60 Eur**.
Plačiau apie Centro patirtas sąnaudas aprašoma aiškinamajame rašte prie finansinės atskaitomybės.

6.1 Centro darbuotojų skaičius finansinių metų pradžioje ir pabaigoje

2019 m. pabaigoje Centre dirbo 4 darbuotojai, Centro direktorė/projektų vadovė, buhalterės – konsultantės, projektų administratorės, l.e.p. turizmo specialistas, informacinių technologijų ir ryšių sistemų specialisto detaliau pateikta 11 lentelėje.

Lentelė 10. Centro etatų skaičius ketvirčiais

Eil. Nr.	Etatai	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
DARBUOTOJAI DIRBANTYS SU NETERMINUOTOMIS DARBO SUTARTIMIS					
1	Direktorius/ė	0,75	0,75	0,75	0,75
2	Buhalteris/ė	1.00	1.00	1.00	1.00
3.	Turizmo specialistas/ė	0,50	0,50	0,50	0,50
4.	Projektų vadovas/ė	0.75	0.75	0.75	0.75
5.	Projektų administratorius/ė	1.00	1.00	1.00	1.00
6.	IT specialistas/ė	0,50	0,50	0,50	0,50
DARBUOTOJAI DIRBANTYS SU TERMINUOTOMIS DARBO SUTARTIMIS PRIE PROJEKTŲ					
6.1.	IT specialistas/ė	0,50			
7.	Projektų komunikatorė/ius		1,00		
Balansas viso (etatai)		**5,50**	**5,50**	**4,50**	**4,50**
Darbuotojų skaičius		**5**	**5**	**4**	**4**

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

6.2 Informacija apie viešosios įstaigos vadovą

Įstaigos vadovas – Laima Dockevičienė, gimusi 1966 m. vasario 10 d. Laima Dockevičienė turi viešojo administravimo magistro laipsnį bei edukologijos krypties antros pakopos profesijos Lyderystės ir vadovavimo psichologijos studijas. Laima Dockevičienė šiame centre dirba nuo 2003 m. spalio 28 d. Direktorės stažas 17 metų.

2019 m. Centro direktorės darbo užmokesčio sąnaudos neatskaičius mokesčių ir su darbdavio mokamais mokesčiais– 35135,54 eurai. Didžioji dalis Centro direktorės darbo užmokesčio buvo dengiamas iš tarptautinių projektų "LCL - Low Carbon Logistics" Nr. STHB.03.01.00-SE-0008/15, **CTCC - „Creative Traditional Companies Cooperation (Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas)** Nr. STHB.01.02.00-DE-0077/16 ir **FilmNet – "South Baltic Film and Culture Network"**, Nr. STHB.05.01.00-28-0127/17, lėšų skirtų darbo užmokesčiui, kurį sudarė 28108,43 eurų suma.

7. CENTRO IŠLAIDOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ KIEKVIENO NARIO DARBO UŽMOKESČIUI IR KITOMS ĮSTAIGOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ NARIŲ IŠMOKOMS

2019 m. išlaidų kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitų įstaigos kolegialių organų narių išmokų nebuvo.

8. VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS IŠLAIDOS IŠMOKOMS SU VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS DALININKAIS SUSIJUSIEMS ASMENIMS, NURODYTIEMS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO DALYJE

2019 m. išlaidų išmokoms su viešosios įstaigos dalininkais susijusiems asmenims, nurodytiems viešųjų įstaigų įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje, nebuvo.

9. TRUMPA SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO SITUACIJOS RIETAVO SAVIVALDYBĖJE APŽVALGA

9.1. Geografinė ir demografinė situacija

Rietavo savivaldybė yra įsikūrusi patogioje geografinėje padėtyje, Pietų Baltjos regione. Sankirtoje išvystyto kelių tinklo, miškingoje teritorijoje.

Rietavo savivaldybėje žemės našumas yra 33 proc. balai, kai vidutinis žemės našumo balas Lietuvoje 39,1 proc.

Rietavo savivaldybė yra Telšių apskrities pietuose ir užima **586 km2 teritoriją** (žemės ūkio naudmenos – 37%, miškų – 51%, vandenų – 1,53% ir kt.). Rajono administracinis centras - Rietavas. Savivaldybės teritorijoje yra 5 seniūnijos: Rietavo, Medingėnų, Daugėdų, Tverų kaimiškos ir Rietavo miesto seniūnijos. Rietavo savivaldybė ribojasi: rytinėje pusėje – Telšių raj., šiaurinėje – Plungės raj., vakarinėje – Klaipėdos raj., pietinėje – Šilalės raj.

Beveik visa savivaldybės teritorija (išskyrus rytinę dalį) išsidėsčiusi monotoniško reljefo Vakarų Žemaičių plynaukštėje, kuri priklauso Žemaičių aukštumai. Rytinė dalis taip pat priklauso Žemaičių aukštumai, tačiau čia reljefas įvairesnis. Rytinėje dalyje iškilusi aukščiausia savivaldybės vieta – Lopaičių kalnas (210,6 m). Žemiausios savivaldybės vietos yra pietinėje dalyje, Jūros ir Aitros upių slėniuose.

Rietavo savivaldybė ypač patogi turizmo požiūriu: pietuose ją kerta automagistralė Kaunas-Klaipėda, rytuose ribojasi su Varnių regioniniu parku, šiaurėje – su Žemaitijos nacionaliniu parku. Savivaldybės rekreacinį gamtinį potencialą formuoja 5 valstybiniai draustiniai. Savivaldybėje gana gausu gamtinių ir kultūrinių išteklių – poilsiauti tinkamų ežerų, miškų, yra vaizdingas kalvotasis Žemaičių aukštumų kraštovaizdis, savitas etnografinis palikimas. Tai sukuria kartu ir rekreacinio gamtinio turizmo plėtros potencialą.

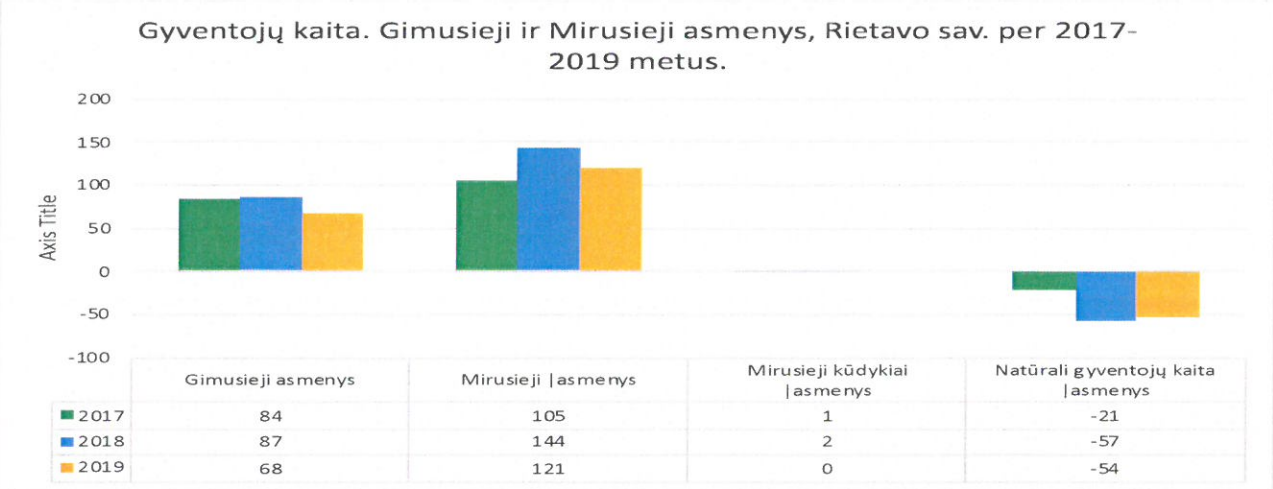
Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis **2020 m. pradžioje Rietavo savivaldybėje gyvena 7258 nuolatinių gyventojų**, kaime gyvena 4109 asmenys, o mieste 3149 asmenys, palyginus su 2019 m. pr. matome bendrą sumažėjimą gyventojų viso 155 gyv. Miesto gyventojų sumažėjo 48 asmenimis, o kaimo sumažėjo 132 gyventojais (žr. 7 pav.).

Gyventojų kaita. Per 2019 m. gimė – 68 asmenys, mirė- 121 asmuo. Dėl natūralios gyventojų kaitos netekome 54 asmenų. Detaliau (žr. pav. 6,7,8 ir 11 lentelę).

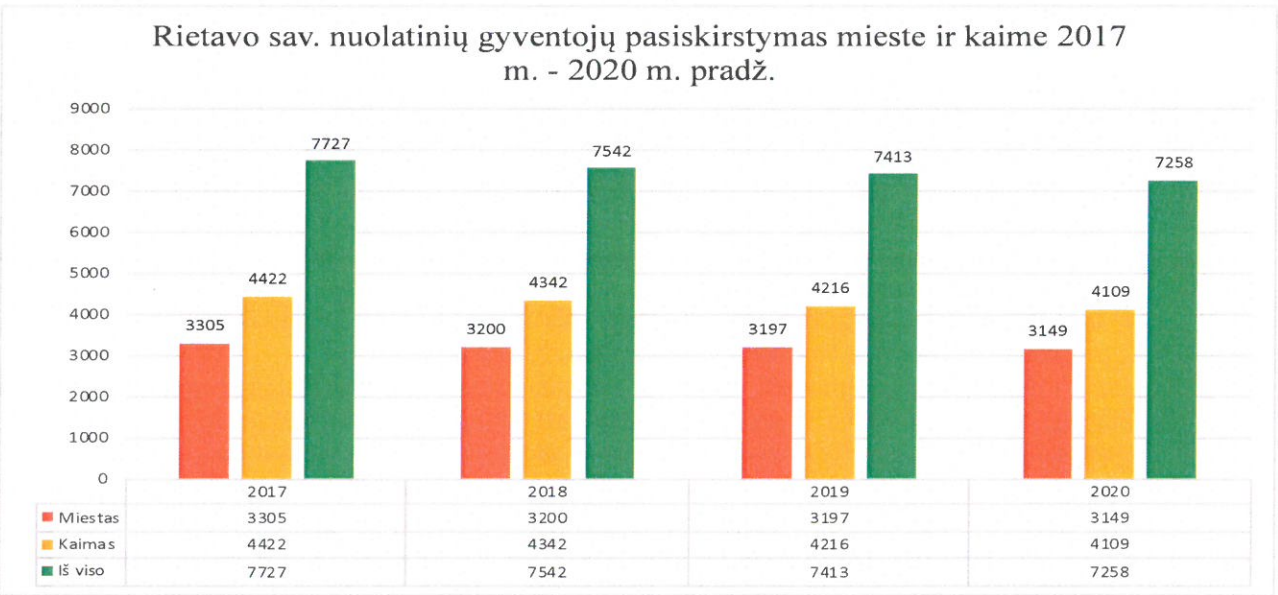
Migracija – remiantis Lietuvos statistikos departamento (https://osp.stat.gov.lt) informacija, kuri atnaujinta: 2020-04-29 d. ir paanalizavus skaičius atvykstančiųjų ir išvykstančiųjų per 2017-2019 m. (žr. į pav. 10) tarptautine migracija matome, kad išvyko 55, atvyko 61 asm. neto 6 asm. padidėjo, lyginant su 2017 m. kai išvykusių buvo -109 asm. Daugiausia iš Rietavo išvyksta į kitus Lietuvos Respublikos rajonus, per 2019 m. neto -107 asm. sumažėjo dėl vietinės migracijos. Detaliau (žr. pav. 10).

Rietavo sav. Bendrieji migracijos atvykimo ir išvykimo tenkančių 1000 atitinkamo amžiaus gyv. rodikliai per 2017 – 2018 m. **Atvyksta** 65 ir vyresni tiek vyrai ir moterys lygnant su 2017 metais kai atvyko 7,8 gyv. Pagal amžiaus grupę o per 2018 m. 36,9 moterys, vyrai per 2017 m. 27,4 o per 2018 m. 42,0 gyv. Lyginat su išvykusiais gyventojais praėjusiais metais atvyko daugiau oficialiai gyventi į Rietavą. Detaliau (žr. pav. 11).

Darbingo amžiaus žmonių mažėjimas. Palyginus gyventojus pagal amžiaus grupes bei lytį per 2017 su 2019 m. pastebimas kas metai sumažėjimas darbingo amžiaus gyventojų sumažėjimo 136 darbingų vyrų ir 121 darbingų moterų, taip pat mažėjo pensinio amžiaus gyventojų vyrų 12, moterų 51. Tačiau gyventojų grupėje nuo 0-15 amžiaus mergaičių padidėjo 10, bet berniukų 4 sumažėjo. Detaliau (žr. pav. 9).

6 pav. Gimstatumas ir mirtingumas: Rietavo sav. per 2017 – 2019 m. (mat. vnt. – asmenys). Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnujinta: **2020-04-29.**

7 pav. Rietavo sav. nuolatinių gyventojų pasiskirstymas mieste ir kaime 2017 – 2019 m. pradžioje (mat. vnt. – asm.). Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (**https://osp.stat.gov.lt**). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

Statistikos departamento pateiktais duomenimis 2020 m. pr. gyventojų pasiskirstymas savivaldybėje yra toks: kaime gyvena 4109 asmenys, o mieste 3149 asmenys, palyginus su 2019 m. pr. matome bendrą sumažėjimą gyventojų viso 155 gyv. Miesto gyventojų sumažėjo 48 asmenimis, o kaimo sumažėjo 132 gyventojais (žr. 7 pav.).

11 lentelė. Rietavo sav. nuolatinių gyventojų pasiskirstymą pagal lytį ir amžių 2017 – 2020 m. pradžioje. (mat. vnt. - asmenys).

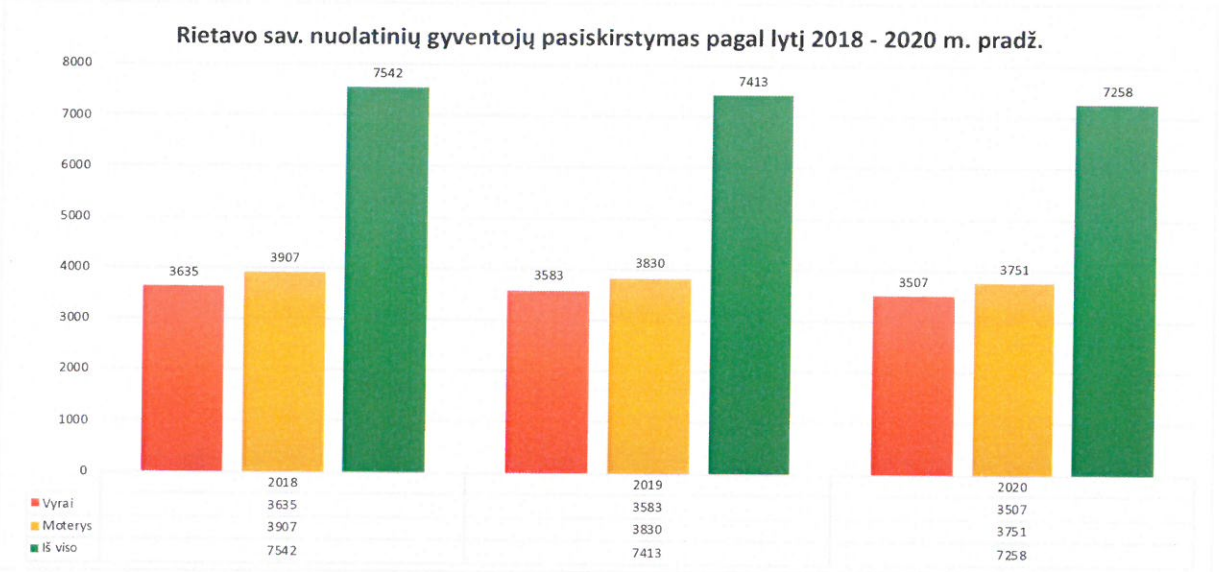
Amžiaus grupė	2017 m. prad.		2018 m. prad.		2019 m. prad.		2020 m. prad.	
	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys
0-4	214	203	210	197	195	194	178	193
5-9	195	148	205	166	206	182	206	180
10-14	175	190	163	185	173	175	168	170
15-19	248	261	224	245	225	235	206	213
20-24	338	315	313	275	274	253	254	244
25-29	357	228	339	243	342	249	318	242
30-34	184	131	200	123	215	116	256	139
35-39	183	156	175	143	152	129	146	106
40-44	231	195	204	183	195	184	185	175

45-49	277	285	258	262	257	235	263	217
50-54	313	324	302	322	297	314	279	301
55-59	296	339	308	331	279	335	277	340
60-64	210	235	220	254	253	279	270	277
65-69	146	209	162	227	172	229	162	230
70-74	113	210	106	188	107	173	111	180
75-79	119	239	103	231	102	227	104	214
80-84	80	172	94	180	88	182	77	177
85 ir vyresni	56	152	49	152	51	139	47	153
Iš viso	**3735**	**3992**	**3635**	**3907**	**3583**	**3830**	**3507**	**3751**
Gyv. skaičius iš viso	**7727**		**7542**		**7413**		**7258**	

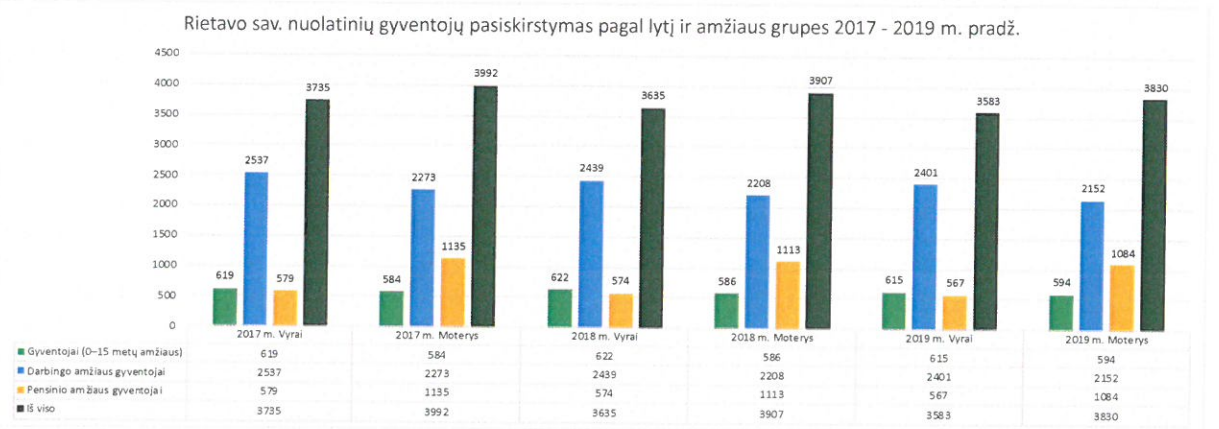
Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

Rietavo savivaldybėje 2018 m. pradžioje darbingo amžiaus iš viso gyventojų – 4647, o tarp jų 2439 vyrų ir 2208 moterų (žr. 10 pav.).

Rietavo savivaldybės žmonių užimtumo lygis per vienerius metus išaugo apie 8,47 proc. (žr. pav. 14) lyginant 2018 m. (72 proc.) su 2017 m. (65,9 proc.).

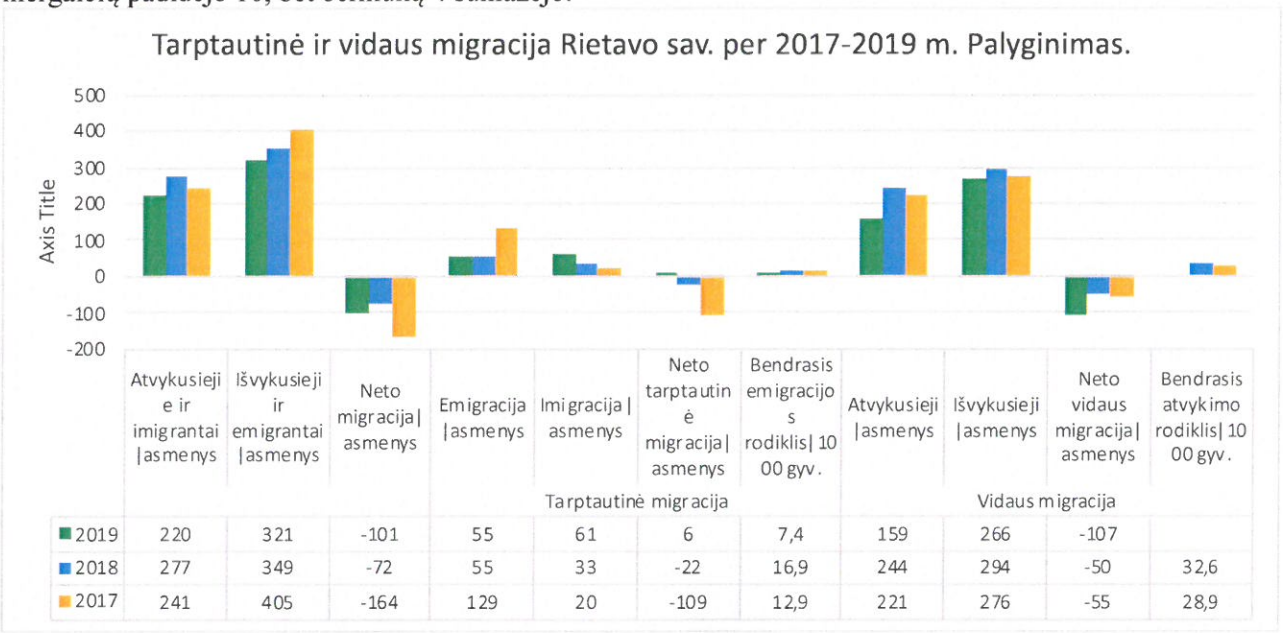

8 pav. Rietavo sav. nuolatinių gyventojų pasiskirstymą pagal lytį ir amžių 2018 – 2020 m. pradžioje. (mat. vnt. - asmenys). Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta 2020-04-29.

9 pav. Rietavo sav. gyventojų pasiskirstymą pagal lytį ir amžiaus grupes 2017 – 2019 m. (mat. vnt. - asmenys). Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

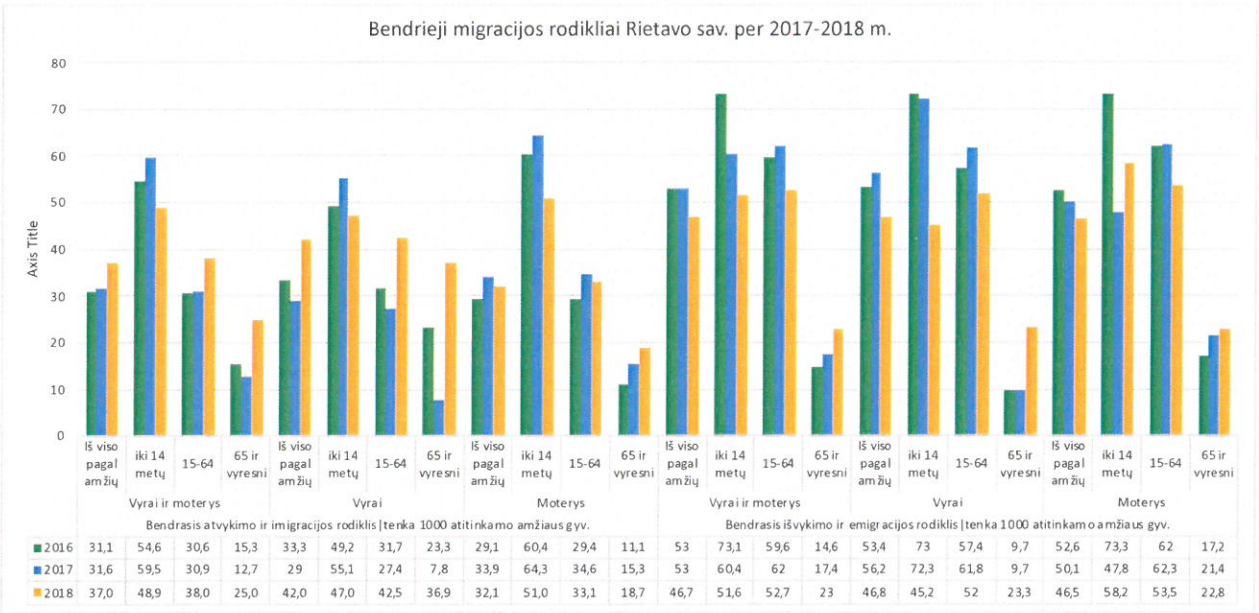
Palyginus gyventojus pagal amžiaus grupes bei lytį per 2017 su 2019 m. pastebimas kas metai sumažėjimas darbingo amžiaus gyventojų sumažėjimo 136 darbingų vyrų ir 121 darbingų moterų, taip pat mažėjo pensinio amžiaus gyventojų vyrų 12, moterų 51. Tačiau gyventojų grupėje nuo 0-15 amžiaus mergaičių padidėjo 10, bet berniukų 4 sumažėjo.

	Atvykusieji e ir imigrantai |asmenys	Išvykusieji ir emigrantai |asmenys	Neto migracija| asmenys	Emigracija |asmenys	Imigracija | asmenys	Neto tarptautinė migracija| asmenys	Bendrasis emigracijos rodiklis| 1000 gyv.	Atvykusieji |asmenys	Išvykusieji |asmenys	Neto vidaus migracija| asmenys	Bendrasis atvykimo rodiklis| 1000 gyv.
	Tarptautinė migracija							Vidaus migracija			
2019	220	321	-101	55	61	6	7,4	159	266	-107	
2018	277	349	-72	55	33	-22	16,9	244	294	-50	32,6
2017	241	405	-164	129	20	-109	12,9	221	276	-55	28,9

10 pav. Tarptautinė ir vidaus migracija Rietavo sav. per 2017 – 2019 m. palyginimas. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

Paanalizavus skaičius atvykstančiųjų ir išvykstančiųjų per 2017-2019 m. žr. į tarptautine migracija matome, kad išvyko 55, atvyko 61 asm. neto 6 asm. padidėjo, lyginant su 2017 m. kai išvykusių buvo -109 asm. Daugiausia iš Rietavo išvyksta į kitus Lietuvos Respublikos rajonus, per 2019 m. neto – 107 asmenys.

	Iš viso pagal amžių	iki 14 metų	15-64	65 ir vyresni	Iš viso pagal amžių	iki 14 metų	15-64	65 ir vyresni	Iš viso pagal amžių	iki 14 metų	15-64	65 ir vyresni	Iš viso pagal amžių	iki 14 metų	15-64	65 ir vyresni	Iš viso pagal amžių	iki 14 metų	15-64	65 ir vyresni	Iš viso pagal amžių	iki 14 metų	15-64	65 ir vyresni
	Vyrai ir moterys				Vyrai				Moterys				Vyrai ir moterys				Vyrai				Moterys			
	Bendrasis atvykimo ir imigracijos rodiklis |tenka 1000 atitinkamo amžiaus gyv.												Bendrasis išvykimo ir emigracijos rodiklis |tenka 1000 atitinkamo amžiaus gyv.											
2016	31,1	54,6	30,6	15,3	33,3	49,2	31,7	23,3	29,1	60,4	29,4	11,1	53	73,1	59,6	14,6	53,4	73	57,4	9,7	52,6	73,3	62	17,2
2017	31,6	59,5	30,9	12,7	29	55,1	27,4	7,8	33,9	64,3	34,6	15,3	53	60,4	62	17,4	56,2	72,3	61,8	9,7	50,1	47,8	62,3	21,4
2018	37,0	48,9	38,0	25,0	42,0	47,0	42,5	36,9	32,1	51,0	33,1	18,7	46,7	51,6	52,7	23	46,8	45,2	52	23,3	46,5	58,2	53,5	22,8

11 pav. Rietavo sav. Bendrieji migracijos atvykimo ir išvykimo tenkančių 1000 atitinkamo amžiaus gyv.rodikliai per 2017 – 2018 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

Atvyksta 65 ir vyresni tiek vyrai ir moterys lygnant su 2017 metais kai atvyko 7,8 gyv. Pagal amžiaus grupę o per 2018 m. 36,9 moterys, vyrai per 2017 m. 27,4 o per 2018 m. 42,0 gyv. Lyginat su išvykusiais gyventojais praėjusiais metais atvyksta daugiau oficialiai gyventi į Rietavą.

9.2. Ekonominės situacijos analizė

Vertinant bendrą ekonominę situaciją Rietavo savivaldybėje, su tam tikromis išlygomis beveik visą Rietavo savivaldybės vykdomą ūkinę veiklą būtų galima įvardinti smulkiu ir vidutiniu verslu.

Pagrindinių rodiklių santrauka:

2020 m. pradžioje gyventojų – **7258,**
2019 m. Rietavo sav. vid. metinis nedarbo lygis nuo darbingo amžiaus gyventojų – **7,0 proc.** *(žr. 14 lentelę).*
Juridinių asmenų skaičius **2019 m. gruodžio mėn. 31 d. - 369,** veikiančių – **361,** (remiantis VMI) registruotų *Rietavo sav. Veikiančių ūkio subjektų 190 per* **2019 m.** įregistruotų – **10**, bankrutavusios ir likviduojamos – **8**, išregistruotos – **4** (žr. lentelę 12,13).
Individualūs asmenys užsiimantys komercine veikla – **856**, iš jų jaunuoliai (18-29 m.) – **181**. *(žr.12 lentelę).*
*Registruoti ūkininko ūkiai (įskaitant partnerius) – **824**, kurie taip pat priskiriami prie verslo subjektų. (žr. 18,19 leneteles.) Viso per 2018 m. ekonominę veiklą vykdė 1705 ūkio subjektai, fiziniai asmenys.* ***Duomenys neatnaujinti***

Savarankiškai vykdoma veikla. Per 2019 m. įsteigtų įmonių skaičius 10 vnt. buvo didesnis nei likviduotų 7 vnt.. Dauguma likvidavimo priežastis susiję su neaktyvių įmonių išbraukimu iš registro . Detaliau (žr. 12, 13 lenteles

Prie smulkaus ir vidutinio verslo priskiriami savarankiškai dirbantys asmenys, t.y. dirbantys pagal verslo liudijimus ir individualios veiklos pažymą. žr. 12 lentelėje pateikiami duomenys apie Rietavo savivaldybėje bendrai įsigijusius verslo liudijimus ir individualios veiklos pažymas.

2019 metus **įregistruota naujų – 10 vnt. ūkio subjektų:** tame skaičiuje Labdaros ir paramos fondas – 1, UAB - 2, Mažoji bendrija – 6, Viešoji įstaiga – 1, (žr. 12, 13 lenteles).

Per 2019 m. **856 asmenys užsiėmė komercine veiklą,** tarpe jų su individualios veiklos pažymą– **374**- gyventojai, pagal verslo liudijimus – **482**. Matomas ryškus pokytis jaunuolių tarpe, kurie vykdo individualią veiklą pagal individualios veiklos pažymėjimą, pokytis išaugo iki **67,8** proc. Lyginant su 2018 m. O lyginat su 2017 m. beveik 100 proc. augimas. Daugiau **(žr. 12 lentelę)**

Per 2019 m. Rietavo savivaldybėje **išregistruotų** ūkio subjektų skaičius **viso 4 vnt.,** tame tarpe: Asociacija – 1, Individuali įmonė -1, Mažoji bendrija – 1, UAB – **1**. (žr. 12, 13 lenteles)

Per 2019 m. Rietavo savivaldybėje **bankrutavusių, likviduojamų juridinių asmenų skaičius 7 vnt.,-** Asociacija – 3, MB – 1, UAB – 3. (žr. 12, 13 lenteles)

Darbo rinka. Remiantis Užimtumo tarnybos duomenimis, **2020 m. pradžiai Rietavo sav. nedarbo lygis – 7,0 proc.**, kai Telšių apskrityje – **7,9 proc.**, o šalies nedarbo lygį sudarė – **8,4 proc**. visų darbingo amžiaus šalies gyventojų. Detaliau (žr. 14 lentelę).

Tiesioginės užsienio investicijos ir materialinės investicijos. Palyginus duomenis pagal metus ir su Telšių apskrities savivaldybėmis, (žr. 15 lentelėje) Rietavo savivaldybės situacija kas metai gerėjanti. Deja nepavyko rasti duomenų apie 2019 m. todėl išvados gali būti klaidingos. Atkreiptinas dėmesys, kad (TUI) tenkančių EUR vienam gyventojui, laikotarpio pabaigai palyginus su Telšių r. sav. Per 2018 m. Rietavo sav. tenka 623 EUR, o Telšių r. sav. Tik 232 EUR, Plungės r. sav. – 425 EUR, taip mažiau tenka EUR gyventojui. Išvada Rietavas yra antras po Mažeikių r. sav., tenkančių (TUI) gyventojui.

Materialinės investicijos to meto kainomis, Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, laikotarpio pabaigoje 2016-2019 m., pagal teritorijas (žr. 16 lentelėje), taip pat per 2018 m. Rietavas – 1830 EUR, lenkia Telšių r. sav. – 1775 EUR Ir Plungės r. sav. – 1434 EUR, išskyrus Mažeikius – 2803 EUR tenkančių gyventojui. Tačiau materialinės investicijos gavo per 2018 m. mažiausiai. Informacijos nėra atnaujintos apie 2019 m.

Vidutinis atlyginimas. Rietavo savivaldybė išsiskiria iš kitų Telšių apksrities savivaldybių aukščiausiu mėnesiniu bruto Darbo užmokesčio indeksu| proc. (žr. 17 lentelę). Informacijos neto už 2019 m. dar neatnaujinta.

Darbuotojai. Veikiančiuose ūkio subjektuose dirbo 1235 darbuotojų, daugiau (žr. 20 pav.). Palyginus 2018 – 2020 m. pradžioje veikiančių ūkio subjektus pagal darbuotojų skaičius (žr. pav. 20) pastebima, kad tendencingai vyrauja labai mažos įmonės turinčiu iki 4 darbuotojų, tokių įmonių yra 2020 m. prad. 129 . Padidėjo po vieną įmonę kategorijoje turinčių nuo 20 -99 darbuotojus, 100 -149 darbuotojus ir 250-499 darbuotojus. Sumažėjo 3 įmonėmis turinčių nuo 10 -19 darbuotojų. Daugiau **(žr. 21 pav.).**

Įregistruotų įmonių skaičius. Remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos (www.vmi.lt) atnaujintais duomenimis 2020-04-24 d. Rietavo savivaldybėje per 2019 m. **registruotų įmonių skaičius - 369, veikiančios 362, bankrutavusios ir likviduojamos – 7, išregistruotos – 4, įregistruotų – 10.** Remiantis Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). informacija, atnaujintais duomenimis 2020-04-29 d.

Įregistruotų ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšis, veikiančių ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšį 2020 m. prad. – **355 ūkio subjektų (tame skaičiuje yra ūkio subjektai registruoti Rietavo kurie registruoti ir veiklą vykdo Rietavo sav.)**, daugiau (žr. **pav. 17**).

Veikiančius ūkio subjektus pagal ekonominės veiklos rūšis 2020 m. prad. – **190 ūkio subjektų (kurie registruoti ir veiklą vykdo Rietavo sav.),** daugiau (žr. **pav. 18**).

Vietos vienetų skaičius 2020 m. metų Rietavo sav. 2020 m. – 237 (žr. pav. 16).

Veikiantys ūkio subjektai 2020 m. pr. yra 190 vienetai. Pažvelgus į metinius pokyčius galima pastebėti, kad **uždarų akcinių bendrovių skaičius mažėja** (nuo 2018 iki 2020 metų pradžios jų **padidėjo** nuo 90 iki 99 vienetų, palyginus 2019 m. pr. net 6 **padidėjo**), **individualių įmonių (kas labai gerai) kas metai mažėja** (nuo 2018 iki 2020 metų pradžioje jų sumažėjo nuo 45 iki 37 vienetų), asociacijų skaičius taip pat sumažėjo nuo 31 iki 27, bet lyginat 2019 m.pr. ir 2020 m. pr. 6 asociacijoms padidėjo. Nebeliko valstybinių įmonių m. **padidėjo mažųjų bendrijų** nuo 3 iki 7, **žemės ūkio bendrovių** nuo 2 iki 3 ir nekito taip pat ir viešųjų įstaigų, kooperatinių bendrovių, savivaldybės biudžetinių įstaigų skaičiai. (žr. 18, 19, 20, 21, 22, pav.).

Ekonominės veiklos rūšys. Panalizavus įregistruotų ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšis, veikiančių ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšį 2020 m. prad., bei panagrinėjus turizmo srautus galima teigti kad pagal įregistruotų įmonių skaičių dominuoja kita aptarnavimo veikla jau nuo 2018 m. prad. (žr. **pav. 17**), tuomet prekyba, žemės ūkis, transportas. Panašus augimas matosi (žr. **pav. 18**) ir tarp veikiančių ūkio subjektus, pagal EVR tik dominuoja prekyba, transportas, žemės ūkis ir kita veikla.

Įregistruotų ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšis, veikiančių ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšį 2020 m. prad. – **355 ūkio subjektų (tame skaičiuje yra ūkio subjektai registruoti Rietavo kurie registruoti ir veiklą vykdo Rietavo sav.).**

Veikiančius ūkio subjektus pagal ekonominės veiklos rūšis 2020 m. pradž. – **190 ūkio subjektų (kurie registruoti ir veiklą vykdo Rietavo sav.).**

Vietos vienetų skaičius 2020 m. metų Rietavo sav. 2020 m. – **237** (žr. **pav. 16**).

12 lentelė. Rietavo savivaldybėje įregistruoti ūkio subjektai ir asmenys besiverčiantys komercine veikla per 2017 – 2019 m.

Metai	Akcinė bendrovė	Asociacija	Bendrija	Biudžetinė įstaiga	Individuali įmonė	Kooperatinė bendrovė	Labdaros ir paramos fondas	Mažoji bendrija	Profesinė sąjunga ar susivienijimas	Sodininkų bendrija	Tikroji ūkinė bendrija	Tradicinė religinė bendruomenė ar	Uždaroji akcinė bendrovė	Valstybės įmonė	Viešoji įstaiga	Žemės ūkio bendrovė	Individuali veikla pagal pažymą	Verslo liudijimai	Iš viso
2019							1	6					2		1		374	482	**866**
2018					1			5					9				278	238	**516**
2017		1						5					6		1		226	262	**488**

Rietavo sav. įregistruoti ūkio subjektai ir asmenys besiverčiantys komercine veikla per 2017 – 2019 m. Informacijos šaltinis – Valstybinė mokesčių inspekcija (www.vmi.lt). Informacija peržiūrėta: 2020-04-24.

13 lentelė. Rietavo savivaldybėje įregistruoti, išregistruoti, bankrutavę ir veikiantys ūkio subjektai per 2017 - 2019 m.

Ūkio subjektų teisinė forma	Įregistruotų ūkio subjektų skaičius per metus			Išregistruotų ūkio subjektų skaičius per metus			Registruotų juridinių asmenų skaičius gruodžio 31 d.			Iš jų					
										veikiančių juridinių asmenų skaičius			bankrutavusių, likviduojamų juridinių asmenų skaičius		
Metai:	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Akcinė bendrovė	6			5			1	1	1	1	1	1			
Asociacija	1			3		1	68	69	68	66	69	65	2		3
Bendrija							7	7	7	7	7	7			
Biudžetinė įstaiga							13	13	13	13	13	13			
Individuali įmonė		1		2	2	1	82	80	78	81	79	78	1	1	
Kooperatinė bendrovė							10	10	10	10	10	10			

Ūkio subjektų teisinė forma	Įregistruotų ūkio subjektų skaičius per metus			Išregistruotų ūkio subjektų skaičius per metus			Registruotų juridinių asmenų skaičius gruodžio 31 d.			Iš jų					
										veikiančių juridinių asmenų skaičius			bankrutavusių, likviduojamų juridinių asmenų skaičius		
Metai:	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
(kooperatyvas)															
Labdaros ir paramos fondas			1				2	2	3	2	2	3			
Mažoji bendrija	5	5	6	1		1	18	23	27	18	23	26			1
Profesinė sąjunga ar susivienijimas							4	4	4	4	4	4			
Sodininkų bendrija							2	2	2	2	2	2			
Tikroji ūkinė bendrija							1	1	1	1	1	1			
Tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija							5	4	4	5	4	4			
Uždaroji akcinė bendrovė		9	2		5	1	131	137	138	128	135	135	3	2	3
Valstybės įmonė					1		1			1					
Viešoji įstaiga	1		1	1			7	7	8	7	7	8			
Žemės ūkio bendrovė							5	5	5	5	5	5			
Iš viso:	**13**	**15**	**10**	**12**	**8**	**4**	**357**	**365**	**369**	**351**	**362**	**362**	**6**	**3**	**7**

Rietavo sav. įregistruoti, išregistruoti ir veikiantys ūkio subjektai per 2017 – 2019 m. Informacijos šaltinis – Valstybinė mokesčių inspekcija (www.vmi.lt). Informacija peržiūrėta: 2020-04-24.

Remiantis Užimtumo tarnybos (www.uzt.lt) pateiktais duomenimis apie darbo rinkos situaciją Rietavo savivaldybėje už 2019 metus, tai vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų – 7,0 proc., kai tuomet Telšių apskrityje – 7,9 proc., o visos šalies – 8,4 proc.

Atsižvelgiant į UŽT pateiktus oficialius duomenis, Rietavo sav., 2019 m. daugiausiai buvo ieškomas nekvafilikuotas darbas, tačiau buvo jaučiamas kvalifikuotų darbuotojų, tokių kaip administravimo, apskaitos ir buhalterijos tarnautojų, garo variklių ir katilų operatorių, kirpėjų, kosmetikos ir giminiškų profesijų darbuotojų stygius. Kaip ir visada, UŽT pateikia ir tuo metu trūkstamų darbuotojų sąrašą ir ateities prognozes (žr. *14 lentelę*). Vadovaujantis pateiktais UŽT duomenimis, numatoma, kad Rietavo sav., 2020 m. susidurs su darbuotojų, tokių kaip baldžių, barmenų, betonuotojų, dailidžių – stalių, darbininkų izoliuotojų trūkumu ir administravimo, dažytojų, kirpėjų, lengvųjų automobilių, taksi, verslo paslaugų vadybininkų darbuotojų pertekliumi.

Daugiausiai yra ieškoma nekvalifikuoto darbo. Populiariausias ieškomas darbas – nekvalifikuotas pagalbinis ir statybų darbininkas. Daugiausiai asmenų įdarbinama statybų sektoriaus įmonėse Klaipėdos rajone ir Plungėje. Pagal profesijas: plataus profilio statybų darbininkas, vamzdžių montuotojas, grindinio klojėjas. Taip pat nemažai įdarbinama kelio darbininkais, medienos apdirbimo staklių operatoriais, pagalbiniais darbininkais medienos apdirbimo įmonėse, maisto pramonės cecho darbininkais.

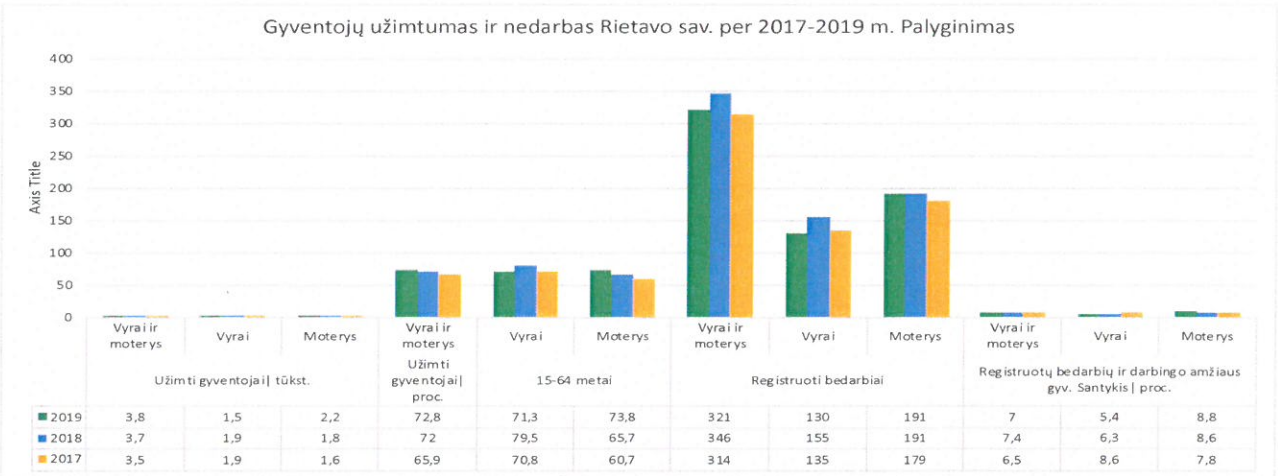
14 lentelė. Rietavo savivaldybėje registruotų bedarbių skaičius per 2017 – 2019 m.

Rodiklis	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Užregistruotas bedarbių skaičius	569	564	379
Iš jų moterų	209	248	203
Iš jų vyrų	360	316	176
Vidutinis metinis bedarbių skaičius	314	346	321

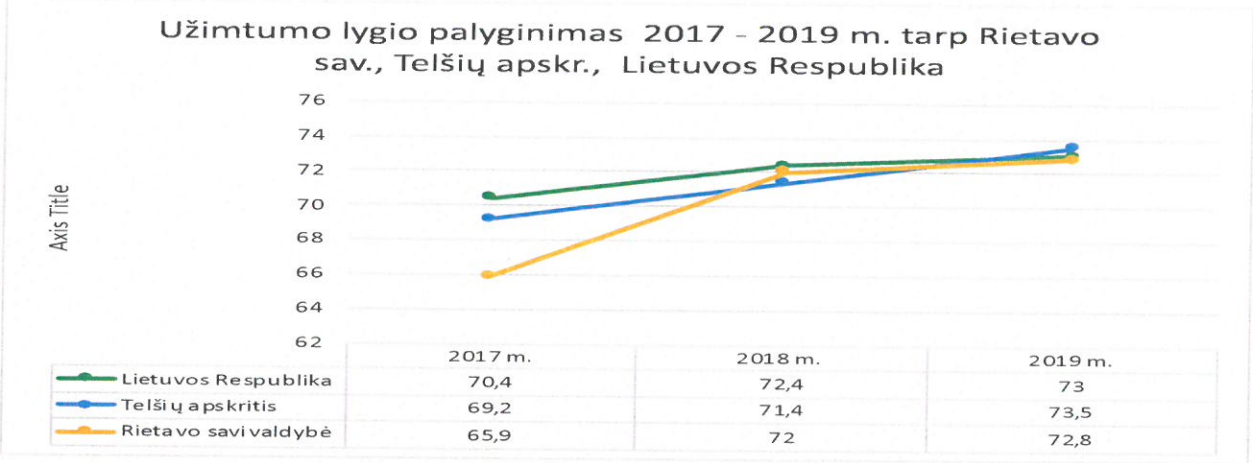
Vidutinis metinis ilgalaikių bedarbių skaičius	83	89	52
Vidutinis metinis bendras nedarbo lygis proc.	6,5%	7,4%	7,0 proc.
Vidutinis metinis moterų nedarbo lygis proc.	7,8%	8,6%	8,8 proc.
Vidutinis metinis vyrų nedarbo lygis proc.	5,2%	6,3%	5,4 proc.
Užregistruota laisvų darbo vietų skaičius	345	234	213
Vidutinis metinis laisvų darbo vietų skaičius	14	13	11

5 paklausiausios profesijos Telšių apskrityje			
Specialistai	-	-	• reklamos ir rinkodaros specialistai; • jaunesnieji socialiniai darbuotojai; • statybos vadovai; • ddministravimo ir vykdomieji sekretoriai; • apskaitos ir buhalterijos tarnautojai
Kvalifikuoti darbininkai	• pagalbinis darbininkas; • žemės ūkio darbininkas; • pardavėjas; • vairuotojas; • traktorininkas; virėjas	• maisto pusgaminių ruošėjas; • maisto produktų gamybos technologinės linijos operatorius; • suvirintojas dujomis ir elektra; • pardavėjas kasininkas; plytų mūrininkas	• kepėjai ir konditeriai; • kitur nepriskirti statybininkai montuotojai ir giminiškų profesijų darbininkai; • miškų ūkio ir giminiškų profesijų darbuotojai; • statybininkai; • darbininkai izoliuotojai
Nekvalifikuoti darbininkai	-	-	• krovikai; • pakuotojai (rankomis); • biurų, viešbučių ir kitų įstaigų valytojai, kambarinės ir pagalbininkai; • kitur nepriskirti nekvalifikuoti apdirbimo pramonės darbininkai; • nekvalifikuoti inžinerinių statinių statybos darbininkai

Rietavo sav. įregistruotų bedarbių skaičius per 2017 – 2019 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos darbo birža (**www.ldb.lt**). Informacija peržiūrėta: 2020-04-24.

12 pav. Rietavo sav. gyventojų užimtumas ir nedarbas. Užimti gyventojai|tūks. Gyv. Užimtų gyv.|proc., Registruoti bedarbiai|vnt. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus santykis|proc.ir pasiskirstymą pagal lytį per 2017 – 2019 m. (mat. vnt. - asmenys). Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

13 pav. Rietavo sav. gyventojų užimtumo lygio palyginimas 2017 – 2019 m. (mat. vnt. – proc.) tarp Telšių apskr. ir Lietuvos Respublikos. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

15 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos laikotarpio pabaigoje, Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, laikotarpio pabaigoje 2016-2019 m., pagal teritorijas.

Lyginamosios teritorijos	Lyginamieji metai	Tiesioginės užsienio investicijos laikotarpio pabaigoje | mln. EUR	Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, laikotarpio pabaigoje | EUR
Mažeikių r. sav.	2019	Nėra duomenų	Nėra duomenų
	2018	502,29	9754
	2017	401,11	7683
	2016	344,92	6462
Plungės r. sav.	2019	Nėra duomenų	Nėra duomenų
	2018	14,16	425
	2017	16,47	489
	2016	20,00	576
Telšių r. sav.	2019	Nėra duomenų	Nėra duomenų
	2018	9,24	232
	2017	7,76	191
	2016	6,83	163
Rietavo savivaldybė	2019	Nėra duomenų	Nėra duomenų
	2018	4,62	623
	2017	5,15	683
	2016	0,01	1

Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija peržiūrėta: **2020-05-03.**

16 lentelė. Materialinės investicijos to meto kainomis, Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, laikotarpio pabaigoje 2016-2019 m., pagal teritorijas.

Lyginamosios teritorijos	Lyginamieji metai	Materialinės investicijos to meto kainomis | tūkst. EUR 1	Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui | EUR 1,2
Mažeikių r. sav.	2018	145 326	2 803
	2017	128 498	2 434
	2016	82 460	1 525
Plungės r. sav.	2018	48 048	1 434
	2017	35 941	1 050
	2016	38 095	1 085
Rietavo savivaldybė	2018	13 686	1 830
	2017	12 256	1 605
	2016	7 049	899
Telšių r. sav.	2018	71 510	1 775
	2017	43 090	1 043
	2016	47 756	1 124

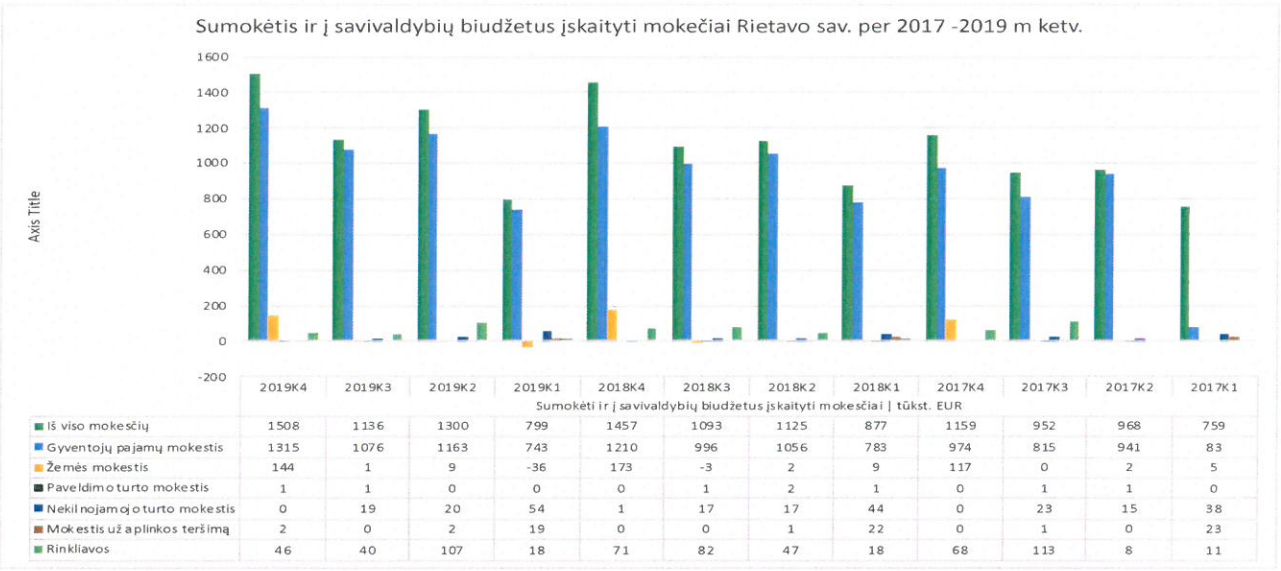
Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija peržiūrėta: **2020-05-03.**

Pastaba už 2019 m. informacijos dar nėra.

17 lentelė. Darbo užmokesčio indeksas BRUTO (mėnesinis)| proc. palyginimas: Telšių r. Plungės r. Mažeikių r. Rietavo savivaldybė, 2019 m. IV ketv.

"Darbo užmokesčio indeksas (mėnesinis) | proc. 1 - BRUTO"		Lyginamosios teritorijos	2019K1	2019K2	2019K3	2019K4
Palyginti su ankstesniu ketvirčiu	Šalies ūkis su individualiosiomis įmonėmis	Mažeikių r. sav.	98,8	101,9	102,2	100,8
		Plungės r. sav.	98,6	102,5	102,8	102,4
		Rietavo sav. 2	101,3	101,8	104,3	97
		Telšių r. sav.	94,9	103,4	103,2	102
	Šalies ūkis be individualiųjų įmonių	Mažeikių r. sav.	98,7	102	102,3	100,7
		Plungės r. sav.	98,6	102,5	102,8	102,4
		Rietavo sav. 2	101	101,6	104,2	97
		Telšių r. sav.	94,6	103,3	103,2	102,1
Palyginti su praėjusių metų atitinkamu ketvirčiu	Šalies ūkis su individualiosiomis įmonėmis	Mažeikių r. sav.	105,3	105,4	105,4	103,7
		Plungės r. sav.	109,4	107,9	107,6	106,4
		Rietavo sav. 2	112,8	109,2	109,6	104,4
		Telšių r. sav.	104,6	103,6	105,4	103,2
	Šalies ūkis be individualiųjų įmonių	Mažeikių r. sav.	105,2	105,4	105,3	103,7
		Plungės r. sav.	109,4	108,1	107,7	106,4
		Rietavo sav. 2	114,5	110,1	109,9	103,7
		Telšių r. sav.	104,7	103,6	105,4	103

Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija peržiūrėta: **2020-05-03**.[7]

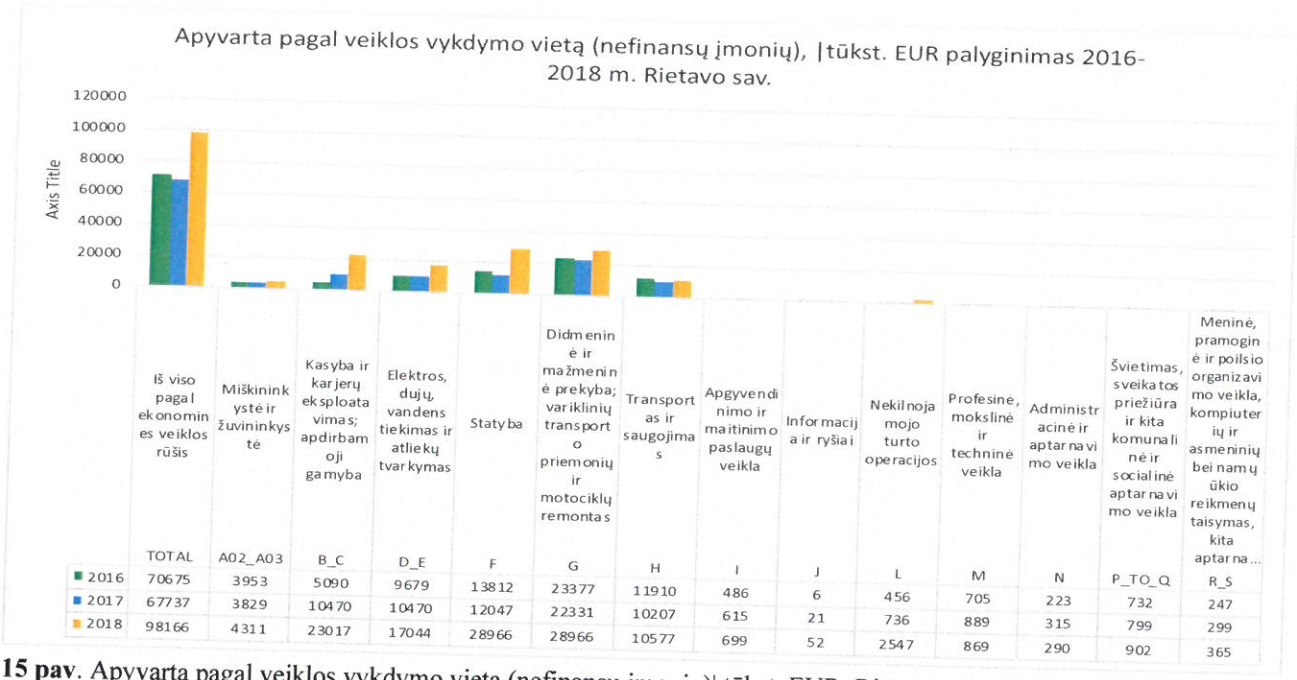

Sumokėti ir į savivaldybių biudžetus įskaityti mokesčiai | tūkst. EUR	2019K4	2019K3	2019K2	2019K1	2018K4	2018K3	2018K2	2018K1	2017K4	2017K3	2017K2	2017K1
Iš viso mokesčių	1508	1136	1300	799	1457	1093	1125	877	1159	952	968	759
Gyventojų pajamų mokestis	1315	1076	1163	743	1210	996	1056	783	974	815	941	83
Žemės mokestis	144	1	9	-36	173	-3	2	9	117	0	2	5
Paveldimo turto mokestis	1	1	0	0	0	1	2	1	0	1	1	0
Nekilnojamojo turto mokestis	0	19	20	54	1	17	17	44	0	23	15	38
Mokestis už aplinkos teršimą	2	0	2	19	0	0	1	22	0	1	0	23
Rinkliavos	46	40	107	18	71	82	47	18	68	113	8	11

14 pav. Sumokėti ir į savivaldybių biudžetus įskaityti mokesčiai | tūkst. EUR, Rietavo sav. 2017 – 2019 m. ketvirčiais palyginimas. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

1 - Informacija apie materialines investicijas nuo 2004 m. parengta naudojant investicijų ir verslo struktūros tyrimo duomenis. Duomenys nevisiškai paskirstyti pagal apskritis ir savivaldybes. Duomenys pateikiami pagal investavimo vietą. Įtrauktas finansinės nuomos būdu įsigytas turtas.

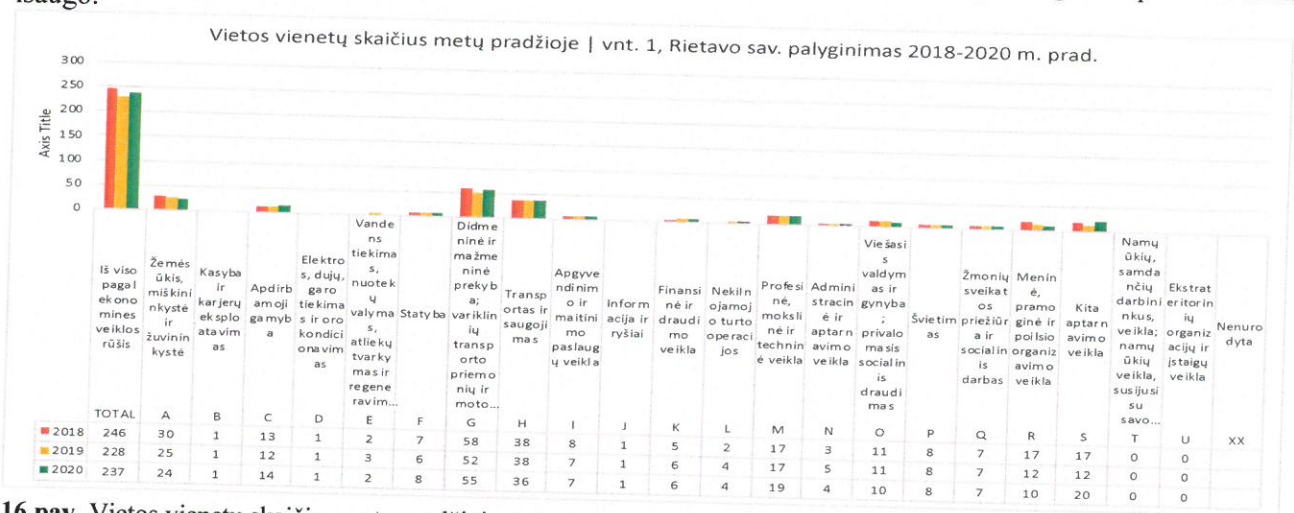
2 - Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, perskaičiuotos remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais.

15 pav. Apyvarta pagal veiklos vykdymo vietą (nefinansų įmonių)| tūkst. EUR, Rietavo sav. 2016 – 2018 m. 2019 m. informacijos nebuvo dar pateikta. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29[1].

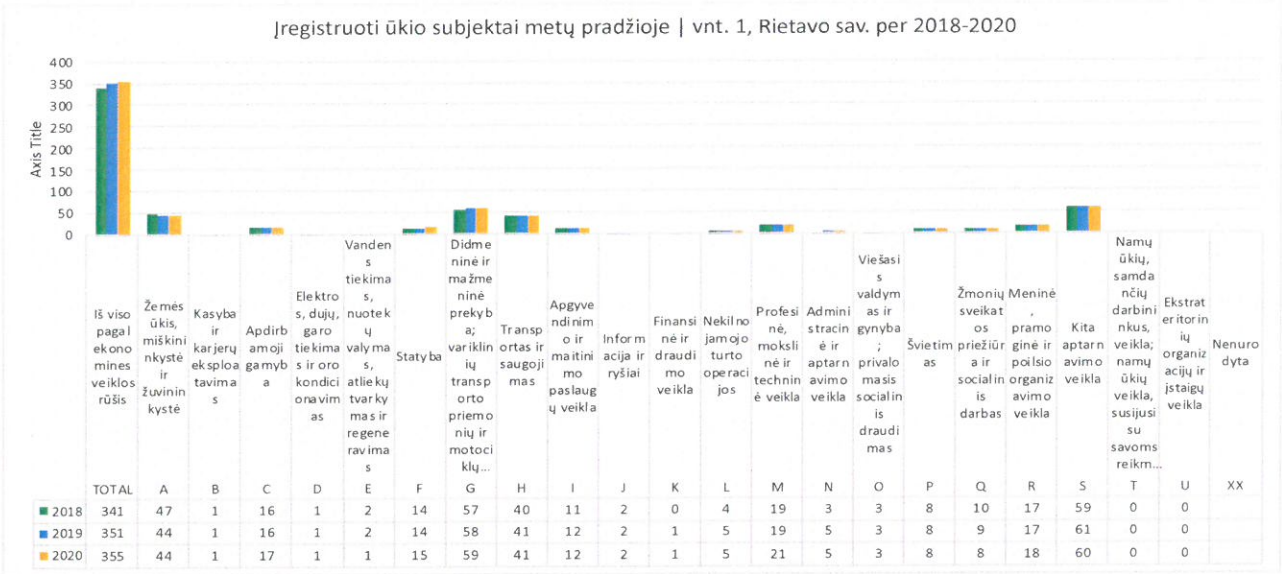
Išnaša: (1 - Nuo ataskaitinių 2018 m. duomenys yra skelbiami pagal naują statistinį įmonės vienetą. Įmonė yra sudaryta iš juridinių vienetų grupės, juridinio vieneto ar juridinių vienetų dalies. Jei juridiniai vienetai priklauso įmonių grupei ir jų bendra veikla sudaro veiklos segmentą, tuomet šių juridinių vienetų grupė yra prilyginama įmonei.)

Paanalizavus 2016-2018 m. Nes už 2019 m. statistikos departamentas nepateikė matome (žr. pav. 15), kad per 2018 m. išaugo apyvarta tūkst. EUR beveik visose srityse, ypač statybos, prekybos, miškininkystės ir žuvininkystės, apgyvendinimo , nekilnojamo turto operacijos, švietimas, meninė, pramogine ir poilsio veikla išaugo.

16 pav. Vietos vienetų skaičius metų pradžioje, pagal ekonominės veiklos rūšis | vnt. 1, Rietavo sav. 2018 - 2020 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29[1].

Tikėtina, kad pateikti duomenys atspindi Rietavo sav. Veikiančius vienetus (kas įeina į vnt. reikia išsiaškinti su statistikos departamentu? Mano nuomone, 190 ūkio subjektų veikiančių Rietavo sav. yra ir registruoti Rietavo sav. 47 ūkio subjektai vykdo veiklą Rietavo sav. tačiau registruoti kitur.

17 pav. Įregistruoti ūkio subjektai metų pradžioje, pagal ekonominės veiklos rūšis (EVR) | vnt. 1, Rietavo sav. 2018 - 2020 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

Ekonominės veiklos rūšys.

Remiantis Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). informacija. Įregistruotų ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšis, veikiančių ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšį 2020 m. prad. – **355 ūkio subjektų (tame skaičiuje yra ūkio subjektai registruoti Rietavo kurie registruoti ir veiklą vykdo Rietavo sav.).**

Veikiančius ūkio subjektus pagal ekonominės veiklos rūšis 2020 m. prad. – **190 ūkio subjektų (kurie registruoti ir veiklą vykdo Rietavo sav.).**

Vietos vienetų skaičius 2020 m. metų Rietavo sav. 2020 m. – 237 (žr. pav. 16).

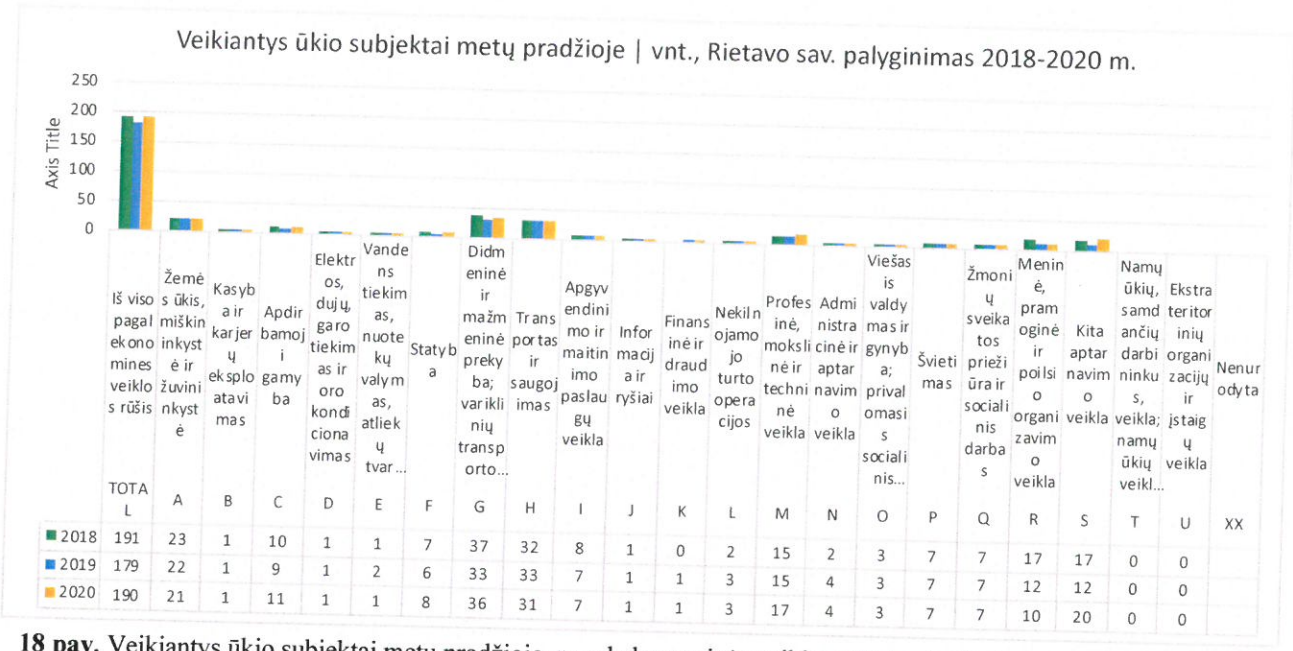
Tikėtina, kad pateikti duomenys atspindi Rietavo sav. Veikiančius vienetus (kas įeina į vnt. reikia išsiaškinti su statistikos departamentu? Mano nuomone, 190 ūkio subjektų veikiančių Rietavo sav. yra ir registruoti Rietavo sav. 47 ūkio subjektai vykdo veiklą Rietavo sav. tačiau registruoti kitur.

Panalizavus įregistruotų ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšis, veikiančių ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšį 2020 m. prad., bei panagrinėjus turizmo srautus galima teigti kad pagal įregistruotų įmonių skaičių dominuoja kita aptarnavimo veikla jau nuo 2018 m. prad. (žr. **pav. 17**), tuomet prekyba, žemės ūkis, transportas. Panašus augimas matosi (žr. **pav. 18**) ir tarp veikiančių ūkio subjektus, pagal EVR tik dominuoja prekyba, transportas, žemės ūkis ir kita veikla.

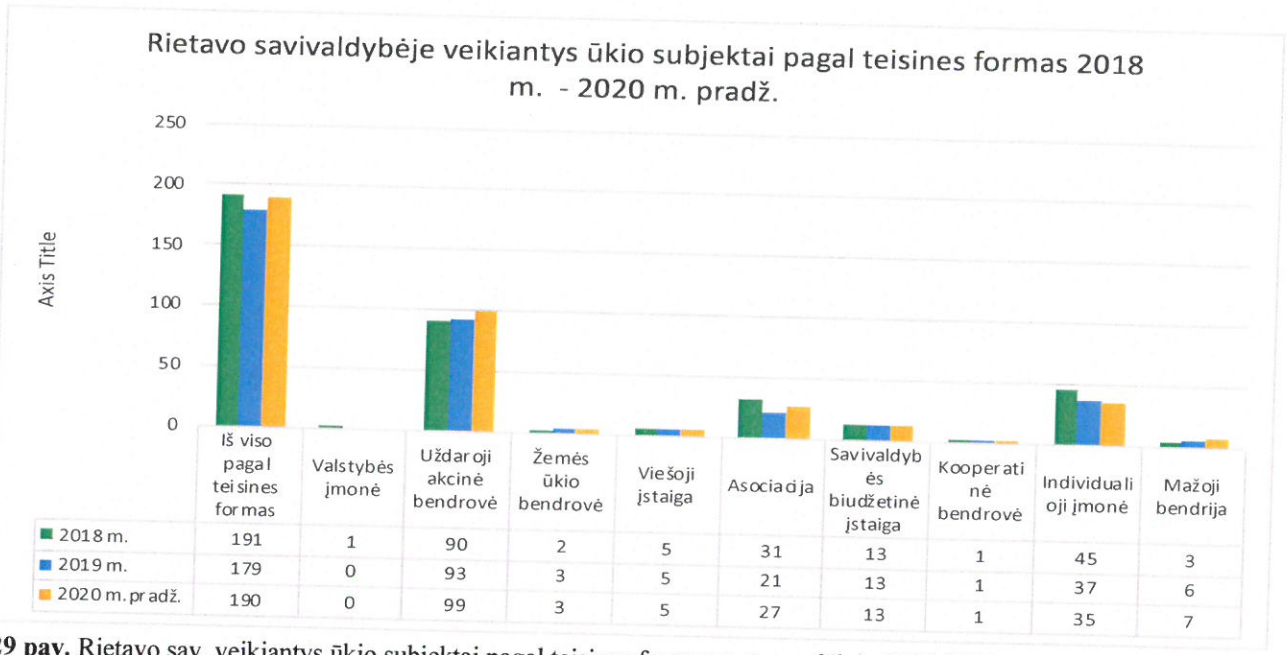
Prekybos plėtojimui itin aktuali yra rinkodara, klientų pritraukimas bei jų poreikių tenkinimas. Šiai verslo sričiai turistų srautai, kultūros renginių gausa, turistinių maršrutų populiarinimas, vykdomi tarptautiniai/ nacionaliniai projektai turi tiesioginį pozityvų dėka poveikį ekonomikai. Turizmo ir kultūros veiklų erdvė gali būti panaudojama ūkininkų, žuvininkų ar miškininkų įtraukimui ir sudominimui, kad išnaudojant turimas ūkio teritorijas, objektus vystytų alternatyvią veiklą. Vartotojams taip pat aktuali ir įdomi pati ūkininko veikla, supanti gyvoji gamta, tradicinės ūkininkų šventės, kaip rugiapjūtė, šienapjūtė ir pan.

Palyginus 2018 – 2020 m. pradž. Įregistruotus ūkio subjektus pagal ekonominės veiklos rūšis, per 2020 m. pradž. augo didmeninė ir mažmeninė prekyba 2020 m. pradž. iki 59 įmonės, meninė, pramoginė ir poilsio organizavo veikla iki 18, kita aptarnavimo veikla nors nukrito iki 60 tačiau pastaraisiais metais dominuojanti tarp įregistruotų įmonių, nuo 2019 m. pradž. išlieka nepakitusi per 2019 **pakilo**. nuo 2019 m. prad, transportas ir saugojimas – 41, statyba -15, apgyvendinimas -12, nekilnojamojo turto operacijos, -5, apdirbamoji gamyba -17. **Nukrito** žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė nuo 2018 m. pradž. nukrito iki 44 įmonių, žmonių sveikatos priežiūros ar ir socialinis darbas iki 8 iš 10 (2018 m.prad.) daugiau (žr. **pav. 17**).

Paanalizavus per 2018 – 2020 m. pradž. veikiančius ūkio subjektus pagal ekonominės veiklos rūšis, galima teigti, kad vyrauja didmeninė ir mažmeninė prekyba 2020 m. prad - 36 įmonės augo nuo 2019 m. prad, transportas ir saugojimas – 31, žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė nors 2020 m. prad. nukrito iki 21 įmonės ir augo kita aptarnavimo veikla iki 20 vnt. ir statyba pakilo iki 8 įmonių, daugiau (žr. **pav. 18**).

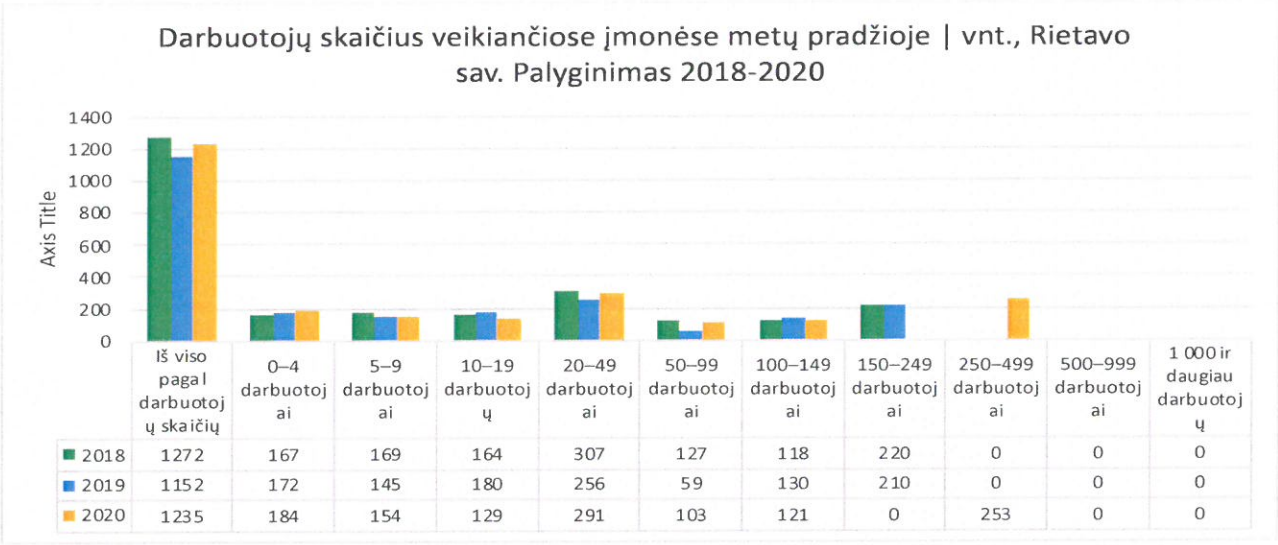
18 pav. Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje, pagal ekonominės veiklos rūšis| vnt., Rietavo sav. 2018 - 2020 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

29 pav. Rietavo sav. veikiantys ūkio subjektai pagal teisines formas metų pradžioje 2018-2020 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

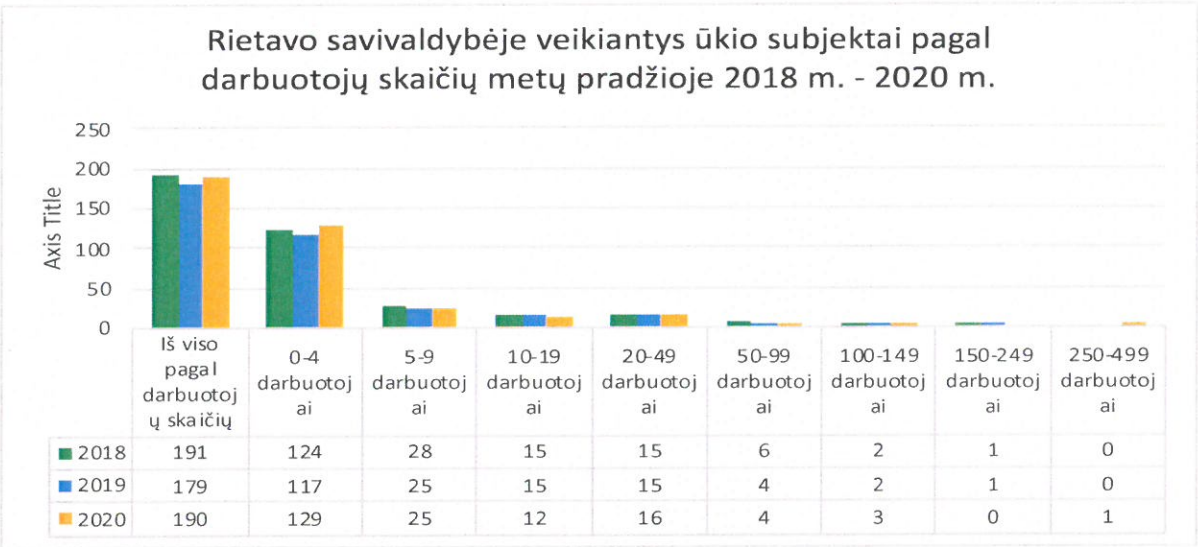
Veikiantys ūkio subjektai 2020 m. pr. yra 190 vienetai. Pažvelgus į metinius pokyčius galima pastebėti, kad **uždarų akcinių bendrovių skaičius mažėja** (nuo 2018 iki 2020 metų pradžios jų **padidėjo** nuo 90 iki 99 vienetų, palyginus 2019 m. pr. net 6 **padidėjo**), **individualių įmonių (kas labai gerai) kas metai mažėja** (nuo 2018 iki 2020 metų pradžioje jų sumažėjo nuo 45 iki 37 vienetų), asociacijų skaičius taip pat sumažėjo nuo 31 iki 27, bet lyginat 2019 m.pr. ir 2020 m. pr. 6 asociacijoms padidėjo. Nebeliko valstybinių įmonių m. **padidėjo mažųjų bendrijų** nuo 3 iki 7, **žemės ūkio bendrovių** nuo 2 iki 3 ir nekito taip pat ir viešųjų įstaigų, kooperatinių bendrovių, savivaldybės biudžetinių įstaigų skaičiai. (žr. 19 pav.).

VEIKIANČIŲ ĮMONIŲ RODIKLIAI

	Iš viso pagal darbuotojų skaičių	0–4 darbuotojai	5–9 darbuotojai	10–19 darbuotojų	20–49 darbuotojai	50–99 darbuotojai	100–149 darbuotojai	150–249 darbuotojai	250–499 darbuotojai	500–999 darbuotojai	1 000 ir daugiau darbuotojų
2018	1272	167	169	164	307	127	118	220	0	0	0
2019	1152	172	145	180	256	59	130	210	0	0	0
2020	1235	184	154	129	291	103	121	0	253	0	0

20 pav. Darbuotojų skaičius veikiančiose įmonėse metų pradžioje | vnt., Rietavo sav. Palyginimas 2018-2020. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

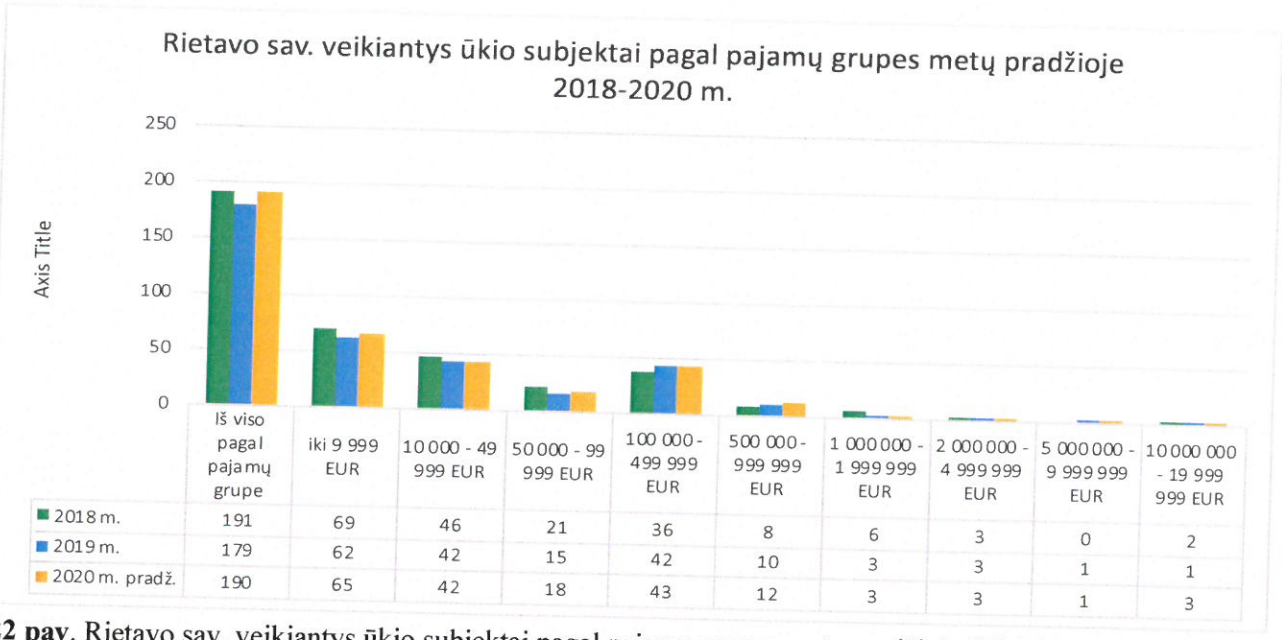

	Iš viso pagal darbuotojų skaičių	0-4 darbuotojai	5-9 darbuotojai	10-19 darbuotojai	20-49 darbuotojai	50-99 darbuotojai	100-149 darbuotojai	150-249 darbuotojai	250-499 darbuotojai
2018	191	124	28	15	15	6	2	1	0
2019	179	117	25	15	15	4	2	1	0
2020	190	129	25	12	16	4	3	0	1

21 pav. Rietavo sav. Veikienatys ūkio subjektai pagal darbuotojų skaičių metų pradžioje 2018-2020 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

Palyginus 2018 – 2020 m. pradžioje veikiančių ūkio subjektus pagal darbuotojų skaičius (žr. pav. 20) pastebima, kad tendencingai vyrauja labai mažos įmonės turinčiu iki 4 darbuotojų, tokių įmonių yra 2020 m. prad. 129 . Padidėjo po vieną įmonę kategorijoje turinčių nuo 20 -99 darbuotojus, 100 -149 darbuotojus ir 250-499 darbuotojus. Sumažėjo 3 įmonėmis turinčių nuo 10 -19 darbuotojų. Daugiau (**žr. 21 pav.).**

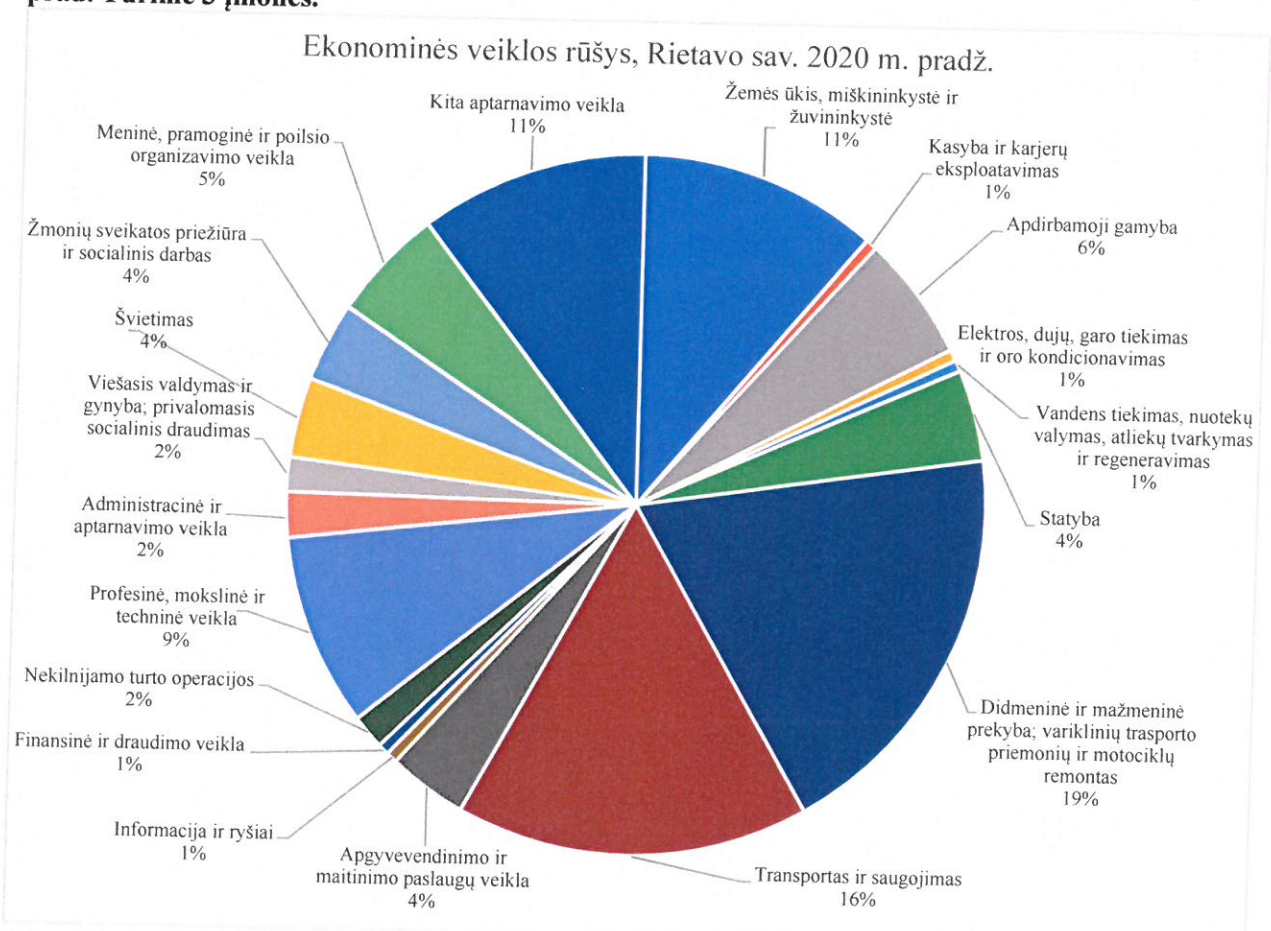
Veikiančiuose ir Rietavo savivaldybėje veikiančiuose ūkio subjektuose dirbo 1235 darbuotojų, daugiau (žr. 20 pav.).

	Iš viso pagal pajamų grupe	iki 9 999 EUR	10 000 - 49 999 EUR	50 000 - 99 999 EUR	100 000 - 499 999 EUR	500 000 - 999 999 EUR	1 000 000 - 1 999 999 EUR	2 000 000 - 4 999 999 EUR	5 000 000 - 9 999 999 EUR	10 000 000 - 19 999 999 EUR
2018 m.	191	69	46	21	36	8	6	3	0	2
2019 m.	179	62	42	15	42	10	3	3	1	1
2020 m. pradž.	190	65	42	18	43	12	3	3	1	3

22 pav. Rietavo sav. veikiantys ūkio subjektai pagal pajamų grupes metų pradžioje 2018-2020 m. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

Lyginant veikiančius ūkio subjektus pagal pajamų grupes 2018 – 2020 metų pradžioje galime pastebėti, jog kasmet kinta įmonių generuojančių pajamų kategorijos. Pastebimas padidėjimas įmonių įmonių generuojančių pajamas didesnėmis sumomis, pajamų kategorijose, 100 000 – 499 999 eurų, skaičius **didėja iki 43 vnt.,** 5 00 000 – 9 999 999 eurų skaičius **didėja iki 12 vnt.**. 5 000 000 – 9 999 999 eurų išlieka antri metai 1 įmonė ir **džiugina gerėjanti pozicija pajamų kategorijoje 10 000 000 – 19 999 999 eurų 2020 m. prad. Turime 3 įmones.**

23 pav. Rietavo sav. veikiantys ūkio subjektai pagal EVR 2020 metų pradžioje. Informacijos šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas (https://osp.stat.gov.lt). Informacija atnaujinta: 2020-04-29.

18 lentelė. Ūkininkų ir partnerių, įregistruotų Ūkininkų ūkio registre, suvestinė.

	Ūkininkų skaičius		Partnerių skaičius		Asmenų skaičius	
	2017-12-01	2018-03-01	2017-12-01	2018-03-01	2017-12-01	2018-03-01
Telšių apskr.	8686	8119	983	914	9669	9033
Mažeikių r. sav.	2147	2006	152	148	2299	2154
Plungės r. sav.	3193	2796	603	545	3796	3341
Rietavo sav.	**809**	**788**	**39**	**36**	**848**	**824**
Telšių r. sav.	2537	2529	189	185	2726	2714

Informacijos šaltinis – Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (**www.vic.lt**). Lyginama su 2017-12-01 d. pateiktais duomenimis. Informacija peržiūrėta: 2019-04-10.

19 lentelė. Ūkių, įregistruotų Ūkininkų ūkių registre, skaičius, jų žemė.

	Ūkių skaičius		Bendras žemės plotas, ha		Vidutinis ūkio dydis, ha		Žemės ūkio, ha		Miškai, ha		Vanduo, ha	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Telšių apskr.	*8639*	8068	*105212,96*	98988.46	*12,18*	12.27	*85105,42*	80194.62	*12841,83*	11979.50	*834,98*	814.96
Mažeikių r. sav.	*2122*	1977	*17901,85*	16380.70	*8,44*	8.29	*15629,39*	14304.02	*1491,46*	1369.10	*88,35*	83.31
Plungės r. sav.	*3176*	2779	*29218,90*	25139.77	*9,20*	9.05	*23101,80*	20051.33	*4326,24*	3669.83	*125,50*	115.89
Rietavo sav.	***805***	**784**	***8158,08***	**7937.85**	***10,13***	**10.12**	***6235,33***	**6061.97**	***1453,85***	**1395.80**	***54,43***	**53.74**
Telšių r. sav.	*2536*	2528	*49934,13*	49530.14	*19,69*	19.59	*40138,90*	39777.30	*5570,28*	5544.77	*566,70*	562.02

Informacijos šaltinis – Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (www.vic.lt). Duomenys lyginami su 2017-12-01 d. pateiktais duomenimis.

Direktorė Laima Dockevičienė